

ATLAS

ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ-II

15-17 Şubat 2019

MARDİN

by Atlas International Journal of Social Sciences

KONGRE ÖZET KİTABI

Editörler

Doç. Dr. Gökhan OFLUOĞLU

Atabek MOVLYANOV

ISBN 978-605-7875-04-4

KONGRE KÜNYESİ

KONGRE ADI

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

TARİHİ VE YERİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

DÜZENLEYEN KURUM

İKSAD- İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği

KONGRE BAŞKANI

Prof. Dr. Natalya LATIGINA

KOORDİNATÖR

Atabek MOVLYANOV

YABANCI KONUŞMACILAR / KATILIMCILAR

Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN (Lefke Avrupa Üniversitesi, KKTC)

Simbat NAHİPBEOVA (Ahmet Yesevi Üniversitesi,

Aziza SYZDYKOVA (Ahmet Yesevi Üniversitesi, KAZAKİSTAN)

Vüsale TAĞIZADE (Bakü Devlet Üniversitesi, AZERBAYCAN) Dr. Öğr. Üyesi

Rahmi SAYLIK (Oxford Üniversitesi, BİRLEŞİK KIRALLIK)

Ahmet Javid KAMVAR (AFGANİSTAN)- DAVETLİ KONUŞMACI

Natela B. POPKHADZE (Scholarly Information Center at Phassis Academy in
Tiflis, GÜRCİSTAN)

KONGRE DİLLERİ

Türkçe, İngilizce, Rusça

SUNUM ŞEKLİ

Sözlü Sunum

ISSN 2619-936X

ATLAS

Uluslararası Hakemli & İndeksli Sosyal Bilimler

DERGİSİ

ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15 -17 Şubat 2019 MARDİN

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Members of Science Committee

Dr. A.S. KISTAUBAYEVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Abdikalik KUNIMJAN
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Abdigappar MAVLYANOV
Kyrgyzstan National University

Dr. Adil AKINCI
Kirklareli University

Dr. Akira HIBIKI
Tohoku University

Dr. Alma T. AKAJANOVA
Abai Kazakh National University

Dr. Alla A. TIMOFEVA
Vladivostok State Economy University

Dr. Alia R. MASALIMOVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Amanbay MOLDIBAEV
Taraz State Pedagogy University

Dr. Akmaral S. SYRGAKBAYEVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Anatoliy LOGINOV
Ukraine Shevchenko Lugan National University

Dr. A.S. KIDIRSAEV
Makhambet U. Batı Kazakhstan State University

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA
Orleu National Development Institute

Dr. Bahit KULBAEVA
S.Baybeshev Aktobe University

Dr. Bakit OSPANOVA
H.Ahmet Yasawi International Kazakh-Turk University

Dr. Bayram BOLAT
Ömer Halisdemir University

Dr. Bazarhan IMANGALIEVA
K.Zhubanov Aktobe State Region University

Dr. Bekzhan B. MEYRBAEV
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Bigamila TORSIKBAEVA
Astana Medical University

Dr. B.K.ZAYADAN
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Botagul TURGUNBAEVA
Kazakh State Women’s Teacher Training University

Dr. Caner KARAVIT
Mimar Sinan University

Dr. Cholpon TOKTOSUNOVA
Rasulbekov Kyrgyz Economy University

Dr. D.K.TÖLEGENOVA
Makhambet U. West Kazakhstan State University

Dr. Dinarakhan TURSUNALIVA
Rasulbekov Kyrgyz Economy University

Dr. Dzhakipbek Altaevich ALTAEV
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Elvan YALCINKAYA
Ömer Halisdemir University

Dr. Elena Belik VENIAMINOVNA
Vladivostok State Economy University

Dr. George RUDIC
Montreal Pedagogie Moderne Institute

Dr. Guzel SADYKOVA
Kastamonu University

Dr. Gulmira ABDIRASULOVA
Kazakh State Women’s Teacher Training University

Dr. Gulsat SUGAYEVA
Dosmukhamedov Atyrau State University

Dr. G.I. ERNAZAROVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Halil AKMESE
Necmettin Erbakan University

Dr. Hasan TUTAR
Sakarya University

Dr. Isaevna URKIMBAEVA
Abilai Khan International Relations University

Dr. Jun NAGAYASU
Tohoku University

Dr. Kalemkas KALIBAEVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Karligash BAYTANASOVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Kasım KARAMAN
Erciyes University

Dr. K.A.TLEUBERGENOVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Kadir ÖZKAYA
Pamukkale University

Dr. Kenes JUSUPOV
M. Tinisbaev Kazakh Communication Academy

Dr. Latkin A. PAVLOVIC
Vladivostok State Economy University

Dr. Keles Nurmasuli JAYLIBAY
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Kulas MAMIROVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Machabbat OSPANBAEVA
Taraz State Pedagogy University

Dr. Maha Hamdan ALANAZI
Riyad King Abdulaziz Technology Institute

Dr. Malik YILMAZ
Ataturk University

Dr. Mavlyanov ABDIGAPPAR
Kyrgyz Elaralık University

Dr. Maira ESIMBOLOVA
Kazakhstan Narkhoz University

Dr. Maira MURZAHMEDOVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Merina B. VLADIMIROVNA
Vladivostok State Economy University

Dr. Metin KOPAR
Adiyaman University

Dr. Mustafa GULEC
Ankara University

Dr. Nadezhda Khan
E.A. Buketov Karaganda State University

Dr. Necati DEMIR
Gazi University

Dr. N.N. KERMANOVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Orhan ELMACI
Dumlupinar University

Dr. Osman Kubilay GUL
Cumhuriyet University

Dr. P.S. PANKOV
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Rustem KOZBAGAROV
M. Tinisbayev Kazakh Communication Academy

Dr. Salima N. KAIRZHANOVA
Dosmukhamedov Atyrau State University

Dr. Sevcen YILDIZ
Akdeniz University

Dr. Sara MAZHITAYEVA
E.A. Buketov Karaganda State University

Dr. Takashi HASUNI
Sapparo City University

Dr. Tsendiin BATTULGA
Mongolia State University

Dr. T.O. ABISEVA
Kazakh State Women's Teacher Training University

Dr. Ulbosin KIYAKBAEVA
Abai Kazakh National Pedagogy University

Dr. Umran TURKYILMAZ
Gazi University

Dr. Wakako SADAHIRO
Sapparo City University

Dr. Vera ABRAMENKOVA
Russia Family Studies Institute

Dr. Vlademir VISLIVII
Ukraine National Technical University

Dr. Yang ZITONG
Wuhan University

Dr. Zharkyn BALTABAEVA
Abai Kazakh National Pedagogy University

Dr. Zhaparkwlova N. IKSANOVA
Al – Farabi Kazakh National University

Dr. Zongxian FENG
Xi'an Jiatong University

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 09 ¹⁵ -11 ¹⁵		Prof. Dr. Nurcan PERDAHCI	ATLAS-1
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Dr. Öğr. Üyesi Sonay AYYILDIZ Oturum 2. başkanı Seray DOĞRU Beyza ÇİLLİ Şeyda BALABANOĞLU	SAKİN KENT TARAKLI'NIN GELENEKSEL KONUTLARI ÜZERİNE TİPOLOJİK ANALİZE DAYALI BİR OKUMA	
2	Şeyda BALABANOĞLU Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ÖZBAYRAKTAR	KENTİN DEĞİŞEN AURASININ ÇARŞI-PAZAR ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: ADAPAZARI ÖRNEĞİ	
3	Arş. Gör. Özlem BALCI Dr. Öğr. Üyesi Mehtap ÖZBAYRAKTAR	ANA TANRIÇA KÜLTÜ VE TEMSİLİYET	
4	Prof. Dr. Nurcan PERDAHCI	TRANSYLVANIAN TYPE WEST ANATOLIA CARPETS IN THE DUTCH GOLDEN AGE PAINTING ART	
5	Arş. Gör. Dr. Ülkü KÜÇÜKKURT	AFYONKARAHİSAR PEŞKİR DOLAMALARI	
6	Arş. Gör. Dr. Ülkü KÜÇÜKKURT	TÜRK KÜLTÜRÜNDE İBRİK VE İBRİK MOTİFİNİN GELENEKSEL SANATLARA YANSIMASI	
7	Zeynep GÜRMAN	AFYONKARAHİSAR İLİNDE DERİ USTASI KOSTAK ŞÜKRÜ	
8	Dr. Öğr. Üyesi Zerrin AYDIN TAVUKÇU	ALABANDA DOĞU HAMAMI	
9	R. Gülenay YALÇINKAYA	KEÇEDE EKOLOJİK BASKI UYGULAMASI ECOLOGICAL PRINTING APPLICATION ON FELT	
10	Asst. Prof. Cemile TUNA	OTTOMAN-DUTCH CARPET TRADE AND ANATOLIAN CARPETS FEATUREDED ON DUTCH PAINTERS' PAINTINGS EXHIBITED AT RIJKS MUSEUM	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 09 ³⁰ -11 ¹⁵		Prof. Dr. Gülseren YÜCEL	ATLAS -2
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Dr. Öğr. Üyesi Özlem DENLİ	CARL SCHMİTT VE HAKLI SAVAŞ KURAMI: BİR REDDİYENİN ANATOMİSİ	
2	Doç. Dr. Doğa Başar SARIİPEK Doç. Dr. Bora YENİHAN	REFAH DEVLETİ KRİZİ ve SOSYAL VATANDAŞLIK HAKLARINDA GERİLEME	
3	Doç. Dr. Doğa Başar SARIİPEK Oturum 2. başkanı Doç. Dr. Bora YENİHAN	YENİ SOSYAL RİSKLER ve DEĞİŞEN REFAH; REFAH DEVLETİNİN GELECEĞİNE İLİŞKİN TEORİK BİR BAKIŞ	
4	Dr. Ali YEŞİLDAL	İYİ YÖNETİŞİM YOLUYLA YEREL KALKINMA	
5	Dr. Ali YEŞİLDAL	SOSYAL MEDYANIN YEREL KALKINMADA ROLÜ	
6	Dr. Nihan AKINCILAR KÖSEOĞLU	TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNDE ÇEVRE FASLI: ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED) UYGULAMALARI NE KADAR BAŞARILI?	
7	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım İsmail TOSUN	ŞIRNAK ASFALİTİT ŞLAMI, ŞLAM TÜRK KÖMÜR VE LİNYİTLERİNİN – MODİFİYE AGGLO - PNÖMATİK FLOTASYONU	
8	Prof. Dr. Gülseren YÜCEL	SİNEMANIN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ İLE TRAVMALARLA YÜZLEŞMEK	
9	Doç. Dr. Zeynep SELÇUK	MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE FRANSA VE İNGİLTERE İLE İLİŞKİLER	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,

Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir

Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 11 ³⁰ -13 ¹⁵		Doç. Dr. Gökhan OFLUOĞLU	ATLAS -1
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Doç. Dr. Gökhan OFLUOĞLU	İŞ SAĞLIĞININ SOSYAL VE HUKUKİ BOYUTLARI	
2	Uzm. Nurşah ARSLAN BULUT Dr. Öğr. Üyesi Fulya MISIRDALI YANGİL	ÇALIŞAN MEMNUNİYETİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ: EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİNDE BİR UYGULAMA	
3	Cemre ÖZCAN Doç. Dr. Serap DEMİRİZ	OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ ÇOCUKLARININ SOSYAL BECERİLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	
4	Vehbi UZUNDAĞ Doç. Dr. Mustafa ÖZMUSUL	MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YÖNETİCİ SEÇME KRİTERLERİNİN ÖĞRETMENLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ)	
5	Öğr. Gör. Hatice Biçen YILMAZ Öğr. Gör. Handan AKSÜYEK	MESLEK YÜKSEKOKULLARINA BAKIŞ AÇISI	
6	Dr. Öğr. Üyesi M. Kürşad YANGİL M. Yasir OPUŞ	OKUMA STRATEJİLERİ BİLİŞSEL FARKINDALIK: TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARINA İLİŞKİN BİR İNCELEME	
7	Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL Oturum 2. başkanı	TÜRKİYE'DE BÖLGESEL GELİŞMİŞLİK FARKLARININ EMEK PİYASALARINA ETKİSİ	
8	Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL	MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN YAŞAM VE ÇALIŞMA ŞARTLARI, SOSYAL GÜVENLİK SORUNU, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	
9	Doç. Dr. Sevgi IŞIK EROL	SOSYAL POLİTİKA BAĞLAMINDA ÇEVRENİN KORUNMASI VE SENDİKALAR	
10	Araş. Gör. Gözde ÇALIŞKAN Dr. Öğr. Üyesi Lale Sariye AKAN	SİRKADİYEN RİTİM, UYKU VE BESLENMENİN OBEZİTE ÜZERİNE ETKİLERİ	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 11 ³⁰ -13 ¹⁵		Doç. Dr. Altuğ KAZAR	ATLAS -2
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Aziza SYZDYKOVA	DIŞ BORÇ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ORTA ASYA ÜLKELERİ İÇİN PANEL VERİ ANALİZİ	
2	Dr. Öğr. Üyesi Fatma AKYÜZ Öğr. Gör. Dr. Tolga YEŞİL Rojhat ARSLAN	BİTCOİN ve MUHASEBESİ	
3	Doç. Dr. Altuğ KAZAR Doç. Dr. Görkemli KAZAR	FİNANSAL GELİŞMİŞLİK ÖLÇÜTLERİNİN ÜLKE GRUPLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
4	Dr. Öğr. Üyesi Reyhan CAFRI	DIŞ YARDIMLAR AZGELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİ YOKSULLUKTAN KURTARIYOR MU? SİSTEM GMM TAHMİNİ	
5	Dr. Öğr. Üyesi Yunus AÇCI Oturum 2. başkanı	DIŞ YARDIMLAR EKONOMİK BÜYÜMEYİ TEŞVİK EDER Mİ? MENA ÜLKELERİ İÇİN AMPİRİK BİR İNCELEME	
6	Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Şirin SÖKMEN	SEÇİLMİŞ OECD ÜLKELERİNDE İNOVASYON VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNİN PANEL VERİ ANALİZİ İLE İNCELENMESİ	
7	Hülya DİĞER Arş. Gör. Ahmet KÖSTEKÇİ	HEDONİK TÜKETİMİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE FARKLILAŞMASI: FIRAT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	
8	Aziza SYZDYKOVA & Simbat NAHİPBKOVA	RUSYA'DA FİNANSAL GELİŞME VE ENERJİ TÜKETİMİ İLİŞKİSİ	
9	Dr. Natela B. POPKHADZE	WHAT MUST AUTHORS TAKE INTO ACCOUNT WHEN WRITING ABOUT THE MIGRATION INTO THE REPUBLIC CALLED SAKARTVELO//GURCISTAN/GEORGIA	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,

Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir

Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 13 ³⁰ -15 ¹⁵		Doç. Dr. Mesut Bayram DÜZENLİ	ATLAS -1
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Dr. Öğrencisi Vüsale TAĞIZADE	AZERBAIJAN REALİST EDEBİYATININ KURUCUSU MİRZA FETHALİ AHUNDZADE'NİN "ALDATILMIŞ KEVAKİB" ESERİNİN KONUSU ÜZERİNE BİR İNCELEME	
2	Dr. Öğr. Üyesi Zennube ŞAHİN ÖZYILMAZ	UWE TIMM'İN "KUŞ ÇAYIRI" ADLI ROMANINDA BİREYSEL VE TOPLUMSAL İZDÜŞÜMLER	
3	Doç. Dr. Mesut Bayram DÜZENLİ	DİVAN ŞİİRİNİN AYNASINDA BALTACI MEHMED PAŞA	
4	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım İsmail TOSUN	KÖMÜR PELETLEME VE BRİKETLEMEDE LİF DOLGUSU KULLANIMI	
5	Doç. Dr. Mesut Bayram DÜZENLİ Dr. Ahmet AKGÜL	SENÂYÎ'NİN SÜLEYMANİYYESİ'NDE ŞİA ALGISI	
6	Dr. Öğr. Üyesi Mahfuz ZARİÇ Oturum 2. başkanı	RAMAZAN DIKMEN'İN ÖYKÜLERİNDE İZLEKLER	
7	Sultan AKTAŞ	NECİP FAZIL KISAKÜREK VE MAHMUD DERVİŞ'İN ŞİİRLERİNDE VATAN SEVGİSİ VE HAYATLARINDAKİ İZ DÜŞÜMÜ	
8	Dr. Öğr. Üyesi Talip ÇUKURLU	MAKTUL BİR ŞAİR: SELİKÎ VE GÖK CİSİMLERİ	
9	Dr. Öğr. Üyesi Talip ÇUKURLU	SEVGİLİYİ ÇİÇEKLERLE ÖVMEK: AHMEDİ'NİN EMİR SÜLEYMAN MEDHİYYESİ	
10	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim YÜCEDAĞ	ARZUYA İKİ YAKLAŞIM: LACAN-DELEUZE KARŞILAŞTIRMASI	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 13 ³⁰ -15 ¹⁵		Dr. Öğr. Üyesi Gürkan DAĞBAŞI	ATLAS -2
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Dr. Nurettin BELTEKİN Oturum 2. başkanı	İSLAM EĞİTİM VE BİLİM TARİHİNİN KAYIT DIŞI KURUMLARI: MİR MEDRESELERİ	
2	Dr. Abdullah ÖZÜÇALIŞIR	KUR'AN'DA HZ. MUSA (A.S) TEVRAT VE YEHÜD	
3	Dr. Abdullah ÖZÜÇALIŞIR	KUR'AN'DA MEANİ İLMİ	
4	Dr. Öğr. Üyesi Emre YILMAZ	KURUMDA YAPILAN GÖREVE GÖRE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞINDA GÖREV YAPAN PERSONELİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI	
5	Dr. Öğr. Üyesi Gürkan DAĞBAŞI	İMAM-HATİP LİSESİ 9. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ OKUMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	
6	Dr. Öğr. Üyesi Gürkan DAĞBAŞI	İMAM-HATİP ORTAOKULU 6. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ YAZMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	
7	Dr. Öğr. Üyesi Fatma PINAR	MUTEZİLİ EBÜ HÂŞİM EL-CÜBBÂİ'NİN AHVAL TEORİSİ	
8	Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer AYDEMİR	FATİH KÜLLİYESİ EĞİTİM BİRİMLERİNİN ÖRGÜTSEL YAPILARI VE YÖNETSEL İŞLEYİŞİ	
9	Dr. Öğr. Üyesi Muzaffer AYDEMİR	AHİLİK HAKKINDAKİ ÇALIŞMALARDA İHMAL EDİLMİŞ TARİHİ BELGELER: AHİ ŞECERENAMELERİ	
10	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet TEKİN	ÇARPERDİ'NİN "EL-MUGNİ Fİ 'İLMİ'N-NAHV" ADLI ESERİ	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -17 ¹⁵		Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	ATLAS -1
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Doç. Dr. Mehmet MURAT Oturum 2. başkanı Prof. Dr. Şahin KESİCİ Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU	ÇOCUKLARDA BAŞARISIZLIK: NEDENLERİ VE ÖNLENMESİ	
2	Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU Prof. Dr. Şahin KESİCİ Doç. Dr. Mehmet MURAT	KÜBLER ROSS'UN YAS AŞAMALARININ KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
3	Prof. Dr. Şahin KESİCİ Prof. Dr. Mustafa BALOĞLU Doç. Dr. Mehmet MURAT	EVLİLİKTE ALDATMA VAKALARINDA DANIŞMANA SÜRECİ	
4	Dr. Öğr. Üyesi İbrahim GÜL	BOŞANMADA KUSURA BAĞLANAN SONUÇLAR	
5	Esin Nur SÖZLÜ Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI İLE OTOMATİK DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER	
6	Nurtuba N632URBAKİ	ÖZNE VE NESNE OLMA İLİŞKİSİ ÜZERİNDEN ERKEKLİK VE NAMUS İNŞASI	
7	Dr. Öğr. Üyesi Rahmi SAYLIK Arş. Gör. Murat ARGİŞ Sumeyye MEMİŞ	ÇOCUKLARDA YALNIZLIK, DEPRESYON VE KAYGI ARASINDAKİ İLİŞKİ	
8	Dr. Öğr. Üyesi Rahmi SAYLIK Arş. Gör. Murat ARGİŞ	BAĞLAMSAL ÖĞRENMEDE İYİMSERLİK VE KARAMSARLIĞIN ETKİSİ	
9	Dr. Müjdat ERTÜRK	İŞ-AİLE YAŞAMI ÇATIŞMASI İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: ANKARADAKİ 4-5 YILDIZLI OTELLERİN YİYECEK İÇECEK DEPARTMANI ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR UYGULAMA	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,
Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir
Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

ATLAS II. ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER KONGRESİ

15-17 ŞUBAT 2019/MARDİN

TARİH		OTURUM BAŞKANI	SALON
16.02.2019 CUMARTESİ / 15 ³⁰ -17 ¹⁵		Doç. Dr. Kadir ÖZKAYA	ATLAS -2
sayı	YAZARLAR	BAŞLIK	
1	Öğr. Gör. Taner DİZEL Doç. Dr. Kadir ÖZKAYA	GELENEKSEL TÜRK MİMARİSİNE BİR ÖRNEK: MİNNETOĞLU KONAĞI (DENİZLİ - ÇARDAK) MİMARİ ÖZELLİKLERİ VE AHŞAP YAPILARI	
2	Öğr. Gör. Taner DİZEL & Doç. Dr. Kadir ÖZKAYA	GELECEĞİN MOBİLYA MALZEMELERİNDE TEMEL UNSURLAR: GERİ DÖNÜŞÜM VE SAĞLIK	
3	Dr. Öğr. Üyesi Seyfettin KAYA	İLHANLILAR DÖNEMİ'NDE MERÂGA VE TEBRİZ GÖZLEMELERİ	
4	Öğr. Gör. Pelin YOLCU	BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA FİLMİ ÖZELİNDE GÖSTERGE BİLİMSEL FİLM ÇÖZÜMLEMESİ VE ANLAMLANDIRMA	
5	Öğr. Gör. Pelin YOLCU	FAİL-SAFE FİLMİYLE SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ	
6	Öğr. Gör. İsmail SARI	YAŞLI BİREYLERİN BİLGİ TEKNOLOJİLERİ İLE SATRANÇ SPORU YAPABİLMELERİNİN SAĞLANMASI; EĞİTİM MODELİ	
7	Prof. Dr. Velittin KALINKARA Oturum 2. başkanı Öğr. Gör. İsmail SARI	YAŞLILARIN BİLGİ TEKNOLOJİSİNE YÖNELİK TUTUMLARI	
8	Prof. Dr. Velittin KALINKARA Öğr. Gör. Nesrin KACAR Prof. Dr. Nurgül KILINÇ	GENÇ TÜKETİCİLERİN MODA KIYAFETLERİ SEÇMELERİNE İLİŞKİN KARAR VERME STİLLERİ	
9	Dr. Öğr. Üyesi Yıldırım İsmail TOSUN	ŞIRNAK ASFALİTİT ŞLAMI VE ATIK KÖMÜR TOZUNUN MODİFİYE ÇÖKELTİCİ SEPARATÖRDE MİKRO TOPAKLANMA İLE YIKANMASI	

Not: Sunum sıralaması, kahve arası verilmesi ve oturuma ilişkin tüm hususlarda Oturum Başkanı yetkilidir. ,

Katılım belgesi oturum sonunda oturum başkanı tarafından verilecektir

Birden çok sunumunuz varsa, 1. Sunum için en fazla 12 dk. Diğer sunumlarınız için en fazla 10 dk. süre kullanabilirsiniz.

YABANCI KATILIMCILAR/KONUŞMACILAR

- Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN (Lefke Avrupa Üniversitesi, KKTC)- ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI İLE OTOMATİK DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER
- Simbat NAHİPBİKOVA (Ahmet Yesevi Üniversitesi, KAZAKİSTAN)- RUSYA'DA FİNANSAL GELİŞME VE ENERJİ TÜKETİMİ İLİŞKİSİ
- Aziza SYZDYKOVA (Ahmet Yesevi Üniversitesi, KAZAKİSTAN)- DIŞ BORÇ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ORTA ASYA ÜLKELERİ İÇİN PANEL VERİ ANALİZİ
- Vüsale TAĞİZADE (Bakü Devlet Üniversitesi, AZERBAYCAN)- AZERBAYCAN REALİST EDEBİYATININ KURUCUSU MİRZA FETALİ AHUNDZADE'NİN "ALDANMIŞ KEVAKİB" ESERİNİN KONUSU ÜZERİNE BİR İNCELEME
- Dr. Öğr. Üyesi Rahmi SAYLIK (Oxford Üniversitesi, BİRLEŞİK KIRALLIK) BAĞLAMSAL ÖĞRENMEDE İYİMSERLİK VE KARAMSARLIĞIN ETKİSİ
- Ahmet Javid KAMVAR (AFGANİSTAN)- DAVETLİ KONUŞMACI
- Natela B. POPKHADZE (Scholarly Information Center at Phassis Academy in Tiflis, GÜRCİSTAN)- WHAT MUST AUTHORS TAKE INTO ACCOUNT WHEN WRITING ABOUT THE MIGRATION INTO THE REPUBLIC CALLED SAKARTVELO//GURCISTAN/GEORGIA

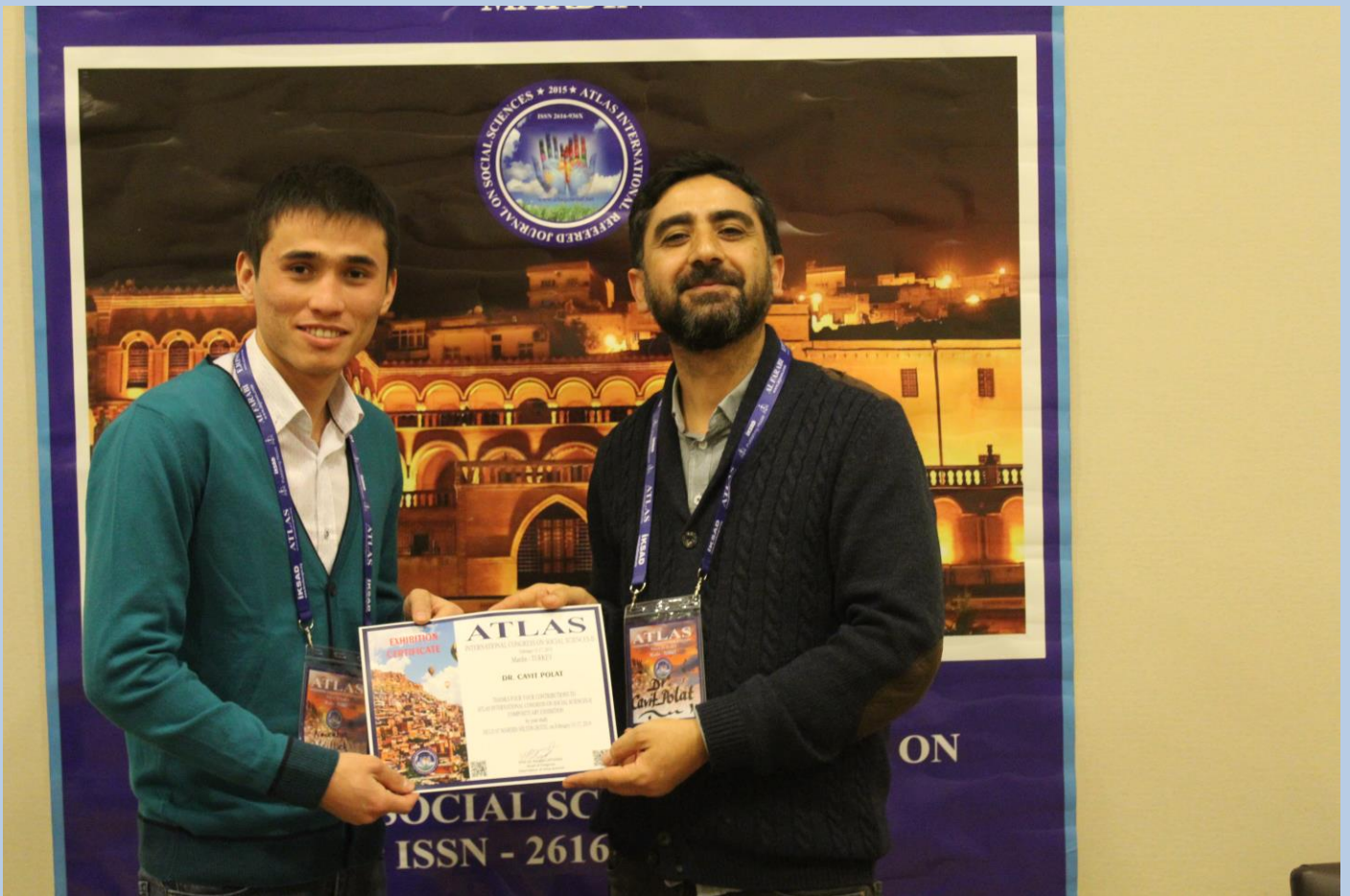
FOTOĞRAF GALERİSİ

Kongre esnasında çekilen tüm fotoğraflara erişebilmek için lütfen IKSAD KONGRE TOPLULUĞU Facebook Grubumuza üye olunuz.

İÇİNDEKİLER

KONGRE KÜNYESİ	i
BİLİM KURULU	ii
KONGRE PROGRAMI	iii
FOTOĞRAF GALERİSİ	iv
İÇİNDEKİLER	v
SÖZLÜ SUNULMUŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ	No
Sonay AYYILDIZ & Seray DOĞRU & Beyza ÇİLLİ & Şeyda BALABANOĞLU	1
SAKİN KENT TARAKLI'NIN GELENEKSEL KONUTLARI ÜZERİNE TİPOLOJİK ANALİZE DAYALI BİR OKUMA	
Şeyda BALABANOĞLU & Mehtap ÖZBAYRAKTAR	3
KENTİN DEĞİŞEN AURASININ ÇARŞI-PAZAR ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: ADAPAZARI ÖRNEĞİ	
Özlem BALCI & Mehtap ÖZBAYRAKTAR	5
ANA TANRIÇA KÜLTÜ VE TEMSİLİYET	
Nurcan PERDAHCI	7
TRANSYLVANIAN TYPE WEST ANATOLIA CARPETS IN THE DUTCH GOLDEN AGE PAINTING ART	
Ülkü KÜÇÜKKURT	8
AFYONKARAHİSAR PEŞKİR DOLAMALARI	
Ülkü KÜÇÜKKURT	10
TÜRK KÜLTÜRÜNDE İBRİK VE İBRİK MOTİFİNİN GELENEKSEL SANATLARA YANSIMASI	
Zeynep GÜRMAN	12
AFYONKARAHİSAR İLİNDE DERİ USTASI KOSTAK ŞÜKRÜ	
Zerrin AYDIN TAVUKÇU	14
ALABANDA DOĞU HAMAMI	
R. Gülenay YALÇINKAYA	15
KEÇEDE EKOLOJİK BASKI UYGULAMASI	
Cemile TUNA	17
OTTOMAN-DUTCH CARPET TRADE AND ANATOLIAN CARPETS FEATUREDED ON DUTCH PAINTERS' PAINTINGS EXHIBITED AT RIJKS MUSEUM	
Özlem DENLİ	18
CARL SCHMİTT VE HAKLI SAVAŞ KURAMI: BİR REDDİYENİN ANATOMİSİ	
Doğa Başar SARIİPEK & Bora YENİHAN	20
REFAH DEVLETİ KRİZİ ve SOSYAL VATANDAŞLIK HAKLARINDA GERİLEME	
Doğa Başar SARIİPEK & Bora YENİHAN	21
YENİ SOSYAL RİSKLER ve DEĞİŞEN REFAH; REFAH DEVLETİNİN GELECEĞİNE İLİŞKİN TEORİK BİR BAKIŞ	
Ali YEŞİLDAL	22
İYİ YÖNETİŞİM YOLUYLA YEREL KALKINMA	
Ali YEŞİLDAL	23
SOSYAL MEDYANIN YEREL KALKINMADA ROLÜ	
Nihan AKINCILAR KÖSEOĞLU	24
TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNDE ÇEVRE FASLI: ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED) UYGULAMALARI NE KADAR BAŞARILI?	
Yıldırım İsmail TOSUN	26
KÖMÜR PELETLEME VE BRİKETLEMEDE LİF DOLGUSU KULLANIMI	
Yıldırım İsmail TOSUN	27
ŞIRNAK ASFALİTİT ŞLAMI VE ATIK LİNYİT TOZUNUN MODİFİYE AGGLO - PNÖMATİK FLOTASYONU	
Yıldırım İsmail TOSUN	28

ŞIRNAK ASFALİTİT ŞLAMI VE ATIK KÖMÜR TOZUNUN MODİFİYE ÇÖKELTİCİ SEPARATÖRDE MİKRO TOPAKLANMA İLE YIKANMASI	
Gülseren YÜCEL	30
SİNEMANIN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ İLE TRAVMALARLA YÜZLEŞMEK	
Zeynep SELÇUK	32
MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE FRANSA VE İNGİLTERE İLE İLİŞKİLER	
Gökhan OFLUOGLU	33
İŞ SAĞLIĞININ SOSYAL VE HUKUKİ BOYUTLARI	
Nurşah ARSLAN BULUT & Fulya MISIRDALI YANGİL	35
ÇALIŞAN MEMNUNİYETİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ: EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİNDE BİR UYGULAMA	
Cemre ÖZCAN & Serap DEMİRİZ	37
OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ ÇOCUKLARININ SOSYAL BECERİLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Vehbi UZUNDAĞ & Mustafa ÖZMUSUL	39
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI YÖNETİCİ SEÇME KRİTERLERİNİN ÖĞRETMENLER ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ)	
Hatice Biçen YILMAZ & Handan AKSÜYEK	41
MESLEK YÜKSEKOKULLARINA BAKIŞ AÇISI	
M. Kürşad YANGİL & M. Yasir OPUŞ	43
OKUMA STRATEJİLERİ BİLİŞSEL FARKINDALIK: TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARINA İLİŞKİN BİR İNCELEME	
Sevgi IŞIK EROL	45
SOSYAL POLİTİKA BAĞLAMINDA ÇEVRENİN KORUNMASI VE SENDİKALAR	
Sevgi IŞIK EROL	46
TÜRKİYE'DE BÖLGESEL GELİŞMİŞLİK FARKLARININ EMEK PİYASALARINA ETKİSİ	
Sevgi IŞIK EROL	47
MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN YAŞAM VE ÇALIŞMA ŞARTLARI, SOSYAL GÜVENLİK SORUNU, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	
Gözde ÇALIŞKAN & Lale Sariye AKAN	48
SİRKADİYEN RİTİM, UYKU VE BESLENMENİN OBEZİTE ÜZERİNE ETKİLERİ	
Aziza SYZDYKOVA & Simbat NAHIPBEKOVA	50
RUSYA'DA FİNANSAL GELİŞME VE ENERJİ TÜKETİMİ İLİŞKİSİ	
Aziza SYZDYKOVA	51
DIŞ BORÇ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ORTA ASYA ÜLKELERİ İÇİN PANEL VERİ ANALİZİ	
Reyhan CAFRI	52
DIŞ YARDIMLAR AZGELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİ YOKSULLUKTAN KURTARIYOR MU? SİSTEM GMM TAHMİNİ	
Yunus AÇCI	54
DIŞ YARDIMLAR EKONOMİK BÜYÜMEYİ TEŞVİK EDER Mİ? MENA ÜLKELERİ İÇİN AMPİRİK BİR İNCELEME	
Ferhat Şirin SÖKMEN	56
SEÇİLMİŞ OECD ÜLKELERİNDE İNOVASYON VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNİN PANEL VERİ ANALİZİ İLE İNCELENMESİ	
Hülya DİĞER & Ahmet KÖSTEKÇİ	58
HEDONİK TÜKETİMİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE FARKLILAŞMASI: FIRAT ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	
Altuğ KAZAR & Görkemli KAZAR	60
FİNANSAL GELİŞMİŞLİK ÖLÇÜTLERİNİN ÜLKE GRUPLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Fatma AKYÜZ & Tolga YEŞİL & Rojhat ARSLAN	62
BİTCOİN ve MUHASEBESİ	
Mesut Bayram DÜZENLİ & Ahmet AKGÜL	64
SENÂYÎ'NİN SÜLEYMANİYESİ'NDE ŞİA ALGISI	

Mesut Bayram DÜZENLİ	66
DİVAN ŞİİRİNİN AYNASINDA BALTACI MEHMED PAŞA	
Vüsale TAĞIZADE	67
AZERBAIJAN REALİST EDEBİYATININ KURUCUSU MİRZA FETHALİ AHUNDZADE'NİN "ALDATILMIŞ KEVAKİB" ESERİNİN KONUSU ÜZERİNE BİR İNCELEME	
Zennube ŞAHİN YILMAZ	68
UWE TIMM'İN "KUŞ ÇAYIRI" ADLI ROMANINDA BİREYSEL VE TOPLUMSAL İZDÜŞÜMLER	
Mahfuz ZARİÇ	69
RAMAZAN DİKMEN'İN ÖYKÜLERİNDE İZLEKLER	
Sultan AKTAŞ	71
NECİP FAZIL KISAKÜREK VE MAHMUD DERVİŞ'İN ŞİİRLERİNDE VATAN SEVGİSİ VE HAYATLARINDAKİ İZ DÜŞÜMÜ	
Talip ÇUKURLU	72
SEVGİLİYİ ÇİÇEKLERLE ÖVMEK: AHMEDİ'NİN EMİR SÜLEYMAN MEDHİYESİ	
Talip ÇUKURLU	73
MAKTUL BİR ŞÂİR: SELİKİ VE GÖK CİSİMLERİ	
İbrahim YÜCEDAĞ	75
ARZUYA İKİ YAKLAŞIM: LACAN-DELEUZE KARŞILAŞTIRMASI	
Abdullah ÖZÜÇALIŞIR	77
KUR'AN'DA HZ. MUSA (A.S) TEVRAT VE YEHÛD	
Abdullah ÖZÜÇALIŞIR	78
KUR'AN'DA MEANİ İLMİ	
Emre YILMAZ	79
KURUMDA YAPILAN GÖREVE GÖRE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞINDA GÖREV YAPAN PERSONELİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI	
Gürkan DAĞBAŞI	81
İMAM-HATİP LİSESİ 9. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ OKUMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	
Gürkan DAĞBAŞI	82
İMAM-HATİP ORTAOKULU 6. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ YAZMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	
Fatma PINAR	83
MUTEZİLÎ EBÛ HÂŞİM EL-CÜBBÂ'İN AHVAL TEORİSİ	
Muzaffer AYDEMİR	85
FATİH KÜLLİYESİ EĞİTİM BİRİMLERİNİN ÖRGÜTSEL YAPILARI VE YÖNETSEL İŞLEYİŞİ	
Muzaffer AYDEMİR	87
AHİLİK HAKKINDAKİ ÇALIŞMALARDA İHMAL EDİLMİŞ TARİHİ BELGELER: AHİ ŞECERENAMELERİ	
Ahmet TEKİN	89
ÇÂRPERDÎ'NİN EL-MUGNÎ FÎ 'İLMİ'N-NAHV ADLI ESERİ	
Şahin KESİCİ & Mustafa BALOĞLU & Mehmet MURAT	91
EVLİLİKTE ALDATMA VAKALARINDA DANIŞMANA SÜRECİ	
Mehmet MURAT & Şahin KESİCİ & Mustafa BALOĞLU	93
ÇOCUKLARDA BAŞARISIZLIK: NEDENLERİ VE ÖNLENMESİ	
Mustafa BALOĞLU & Şahin KESİCİ & Mehmet MURAT	95
KÜBLER ROSS'UN YAS AŞAMALARININ KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Rahmi SAYLIK & Murat ARGİŞ & Sumeyye MEMİŞ	97
KÜBLER ROSS'UN YAS AŞAMALARININ KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ	
Rahmi SAYLIK & Murat ARGİŞ	99
BAĞLAMSAL ÖĞRENMEDE İYİMSERLİK VE KARAMSARLIĞIN ETKİSİ	
Esin Nur SÖZLÜ & Nergüz BULUT SERİN	100
ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI İLE OTOMATİK DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER	

İbrahim GÜL	102
BOŞANMADA KUSURA BAĞLANAN SONUÇLAR	
Nurtuba NURBAKİ	104
ÖZNE VE NESNE OLMA İLİŞKİSİ ÜZERİNDEN ERKEKLİK VE NAMUS İNŞASI	
Kadir ÖZKAYA & Taner DİZEL	105
GELECEĞİN MOBİLYA MALZEMELERİNDE TEMEL UNSURLAR: GERİ DÖNÜŞÜM VE SAĞLIK	
Taner DİZEL & Kadir ÖZKAYA	107
GELENEKSEL TÜRK MİMARİSİNE BİR ÖRNEK: MİNNETOĞLU KONAĞI (DENİZLİ - ÇARDAK) MİMARİ ÖZELLİKLERİ VE AHŞAP YAPILARI	
Velittin KALINKARA & Nesrin KACAR & Nurgül KILINÇ	109
GENÇ TÜKETİCİLERİN MODA KIYAFETLERİ SEÇMELERİNE İLİŞKİN KARAR VERME STİLLERİ	
Velittin KALINKARA & İsmail SARI	111
GENÇ TÜKETİCİLERİN MODA KIYAFETLERİ SEÇMELERİNE İLİŞKİN KARAR VERME STİLLERİ	
İsmail SARI	113
YAŞLI BİREYLERİN BİLGİ TEKNOLOJİLERİ İLE SATRANÇ SPORU YAPABİLMELERİNİN SAĞLANMASI; EĞİTİM MODELİ	
Pelin YOLCU	115
BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA FİLMİ ÖZELİNDE GÖSTERGEBİLİMSEL FİLM ÇÖZÜMLEMESİ VE ANLAMLANDIRMA	
Pelin YOLCU	116
FAİL-SAFE FİLMİYLE SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ	
Seyfettin KAYA	117
İLHANLILAR DÖNEMİ'NDE MERÂGA VE TEBRİZ GÖZLEMEVLERİ	
Müjdat ERTÜRK	119
İŞ-AİLE YAŞAMI ÇATIŞMASI İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: ANKARADAKİ 4-5 YILDIZLI OTELLERİN YİYECEK İÇECEK DEPARTMANI ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR UYGULAMA	
Natela B. POPKHADZE	121
WHAT MUST AUTHORS TAKE INTO ACCOUNT WHEN WRITING ABOUT THE MIGRATION INTO THE REPUBLIC CALLED SAKARTVELO//GURCISTAN/GEORGIA	

**SAKİN KENT TARAKLI'NIN GELENEKSEL KONUTLARI ÜZERİNE TİPOLOJİK ANALİZE
DAYALI BİR OKUMA**
A READING BASED ON TYPOLOGICAL ANALYSIS ABOUT THE HOUSES OF CITTASLOW
TARAKLI

Sonay AYYILDIZ¹
Seray DOĞRU²
Beyza ÇİLLİ³
Şeyda BALABANOĞLU⁴

ÖZET

Bulundukları bölgedeki toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerinin mekâna yansımaları olan yapılar; aynı zamanda yapıldıkları dönemin özelliklerini yansıtmaları sebebi ile de belge değerine sahiptirler. Özellikle taşınmaz kültür varlıklarının oluşturduğu kültürel miras, geçmiş yaşamla ilgili bilgileri bize aktaran en somut ve en anlatımlı belgelerin başında gelir. Günümüze kadar varlığını koruyabilmiş geleneksel-yerel kent dokuları ve konutlar ise bizden önceki nesillerin yaşam biçimleri, estetik anlayışları, yapı ve süsleme sanatı gibi birçok önemli bilgi hakkında bize ipuçları verir. Yerel mimarinin en önemli öğelerinden biri olan konut; insanın fiziksel ve tinsel gereksinimlerinin çoğunu karşılayan en temel yapı ya da mekânlar bütünüdür. Konut aynı zamanda değişken ve akışkan bir eylemler zinciridir. Bu anlamda, geçmiş-bugün-gelecek arasında bir süreklilik kurarak insanların yerlerine bağlanmasına neden olur.

Zamanın aynası olarak tarihi çevreler, doğa-bina ve bina-insan ilişkileri arasında kurdukları ilişkinin doğruluğu açısından büyük bir birikimin ifadesidir. Tarihi çevreler, tarihi kent dokuları, kentsel belleği yansıtan özel alanları temsil etmektedir. Tarihi kentler ve tarihi evler geçmiş kültürlerin ve medeniyetlerin önemli şahitleri olmaktadır. Bu tarihi yerlerden birisi olan ve 2011 yılında 'Sakin Şehir' üyeliği alan Taraklı'nın geleneksel konutları, bu çalışmada incelenmiştir.

Sakarya ilinin en güney ucunda yer alan Taraklı, Bizans ve Osmanlı Medeniyetleri'nin kültür merkezi olmuş, anıtsal yapıları ve sivil mimari örnekleriyle geçmişin izlerini bugüne taşımış önemli bir tarihi kent merkezidir. 19. yüzyıl konut mimarisi örneklerinin oldukça yoğun olduğu ilçe, köklü bir geçmişe sahip olan geleneksel dokusunu ve niteliklerini hala korumaktadır.

Günümüzde yaşanan hızlı kentleşme ve nüfus artışının da etkisiyle ortaya çıkan, düzen ve plandan yoksun yapılaşmalar, tarihi çevrelerin de zedelenmesine, hatta giderek yok olmasına neden olmaktadır. Sit alanı ilan edilmesine rağmen, gelecekte Taraklı'nın da böyle bir sorunla karşılaşabilmesi veya doğal afetler nedeniyle zarar görebilmesi ihtimali göz önüne alındığında; mevcut dokunun özgün kimlikleri ile korunmaları, gelecek nesiller açısından tarih bilincinin oluşması, yapım teknolojisinin gelecek kuşaklara aktarılması ve kültürel sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla mimari özelliklerinin tipolojik olarak incelenmesi gerekliliği düşünülmüştür. Bu sebeple, çalışmada örnek olarak seçilen 15 geleneksel konut, tipolojik analizde yer alan indirgeme-şemalaştırma yöntemi ile incelenmiştir. Böylelikle, konutların daha anlaşılır olması sağlanmıştır. Elde edilen tipolojiler; Geleneksel Taraklı Konutlarının geleceğe aktarılmasını sağlayacağı gibi, geçmiş kültürün geleceğe aktarılması amacı ile yapılacak olan yeni tasarımlara da rehber olacaktır. Bildiride tipolojik analizin gerekliliği ve yöntemi daha ayrıntılı olarak aktarılacaktır. Ayrıca gelecekte yapılacak olan bu tür çalışmalar için önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sakin Kent Taraklı, Geleneksel Konut, Tipoloji, Mimarlıkta Tipolojik Analiz, Kültürel Sürdürülebilirlik

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü, sonayayyildiz@gmail.com (Sorumlu Yazar)

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, seraydogru94@gmail.com

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, beyzacilli@hotmail.com

⁴ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, seydaalabanoglu@gmail.com

ABSTRACT

The buildings are the reflection of social, cultural and economic relations in the region where they are located to space; at the same time, they have a document value because they indicate the architectural features of the period they were built. In particular, the cultural heritage that consisted of immovable cultural assets is one of the most concrete and most narrative documents that convey the knowledge of past life to us. Traditional-local urban textures and residences that have survived until the present day give us clues about much important information such as lifestyles, aesthetics, building and ornament art of the generations previous from us. House which is one of the most important elements of local architecture, it is the most basic structure or space that meets most of the human's physical and spiritual needs. House is also a chain of changeable and fluid movements. In this sense, it establishes a continuity between the past and the future and causes people to connect to their places.

The historical environments as the mirror of time are the expression of a great accumulation in terms of the accuracy of the relationship they establish between nature-building and building-human relations. Historical environments represent historical urban textures, private spaces reflecting urban memory. Historical places and historical houses are important witnesses of past cultures and civilizations. Taraklı's traditional houses, one of these historical places and been a member of a 'Cittaslow City' in 2011, were examined in this study.

Located at the southernmost of Sakarya province, Taraklı became a cultural center of the Byzantine and Ottoman Civilizations and is an important historical city center that has traces of the past with its monumental buildings and examples of civil architecture. The district where the 19th-century residential architecture examples are quite intensive, it still maintains its traditional texture and qualities that have a rooted history.

Due to the rapid urbanization and population growth experienced today, the settlement with lack of order and plan also cause damage to the historical environment and even cause disappear increasingly. In view of the possibility that Taraklı may face such a problem in the future or be damaged by natural disasters, even though the historical site has been declared; it is thought that the architectural features should be examined typologically in order to preserve the existing texture with its original identities, to create the consciousness of history to the future generations, to transfer the construction technology to the next generations and to ensure the cultural continuity. For this reason, 15 traditional houses selected as examples in the study were examined with the reduction-schematization method included in the typological analysis method. Thus, the houses were made more comprehensible. Gathered typologies will not only help to transfer Traditional Taraklı Houses to future but also will guide to the new designs which will be made to transfer the past culture to the future. In this paper, the necessity and method of typological analysis will be explained in more detail. Also, suggestions will be made for such future studies.

Keywords: Cittaslow Taraklı, Traditional House, Typology, Typological Analysis in Architecture, Cultural Sustainability

KENTİN DEĞİŞEN AURASININ ÇARŞI-PAZAR ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: ADAPAZARI
ÖRNEĞİTHE EXAMINATION OF THE CHANGING AURA OF THE CITY ON TRADITIONAL ÇARŞI-
PAZAR: THE CASE OF ADAPAZARIŞeyda BALABANOĞLU¹
Mehtap ÖZBAYRAKTAR²

ÖZET

Mekansal aura “mekânın özünde bulunan enerji, ruh, duygu ya da atmosfer”, “mekânın, onu deneyimleyende istemli veya istem dışı uyandırdığı anımsama”, “bulunulan mekâna ilişkin bellekte yer eden olgular” olarak ifade edilmektedir. Kamusal mekânlar, kendilerine yönelen farklı kullanıcı profilleri ya da içinde barındırdığı farklı sosyal karşılaşmalar sayesinde kent aurasına devamlı bir değişim-dönüşüm imkânı sunmaktadır. Çalışmanın çıkış noktası; kamusal mekânlardaki zamanın etkisiyle meydana gelmiş değişim ve dönüşümlerin, insanın kentle kurduğu somut ve soyut ilişki ile bütünleşip, kent ritminde dolayısıyla kent aurasında değişimlere sebep olmasıdır. Kamusal mekânın geçirdiği değişimler öncelikle o mekânı etkilemekte, bütünde ise kent aurasında etkisini göstermektedir. Kent aurasındaki bu değişimler; mekândaki ışık, koku, karışıklık, rastlantısallık gibi nitelikler sayesinde bellekte yer etmekte; bireyin kente ilişkin hislerini değiştirebilmektedir. Çalışmanın amacı, kamusal mekândaki değişimlerin kent aurasına etkisinin belirlenen sorular ışığında tartışılmasıdır: Kent aurasının alt açımları nelerdir ve oluşturulan bu açımlar üzerinden kent aurasını incelemek, analiz etmek ve tartışmak mümkün müdür?. Kent aurasında meydana gelen değişimlerin en iyi gözlenebileceği mekânlar kullanıcı sayısının ve etkileşimin yoğun olduğu çarşı, pazar, sokak, meydan gibi kamusal mekânlardır. Çalışma alanı olarak, kurulduğu ilk günden itibaren pazarların yoğun olduğu Sakarya’nın “Adapazarı” ilçesi; bölgesel olarak ise günümüzde değişime uğramış olsa da hala mevcut ve en eski ticaret aksları olan Unkapanı, Pirinç Pazarı ve Aynalıkavak kamusal mekânları seçilmiştir. Bu üç kamusal mekânın aynı cadde üzerinde birbirinin devamı niteliğinde olmaları, sürekli ve tek bir aks oluşturmaları seçimlerde etkili olmuştur. Çalışmada alanla ilgili literatür araştırması; Unkapanı, Pirinç Pazarı ve Aynalıkavak kamusal mekanlarında mevcut durum tespiti ile esnaf ve kullanıcılarla anket çalışması yapılmıştır. Gerek alanla ilgili literatür araştırmasından elde edilen verilerle, gerekse önerilen kentsel auranın alt açımları üzerinden anket çalışması yolu ile toplanan verilerle örnek alan olarak seçilen Sakarya’nın “Adapazarı” ilçesi Unkapanı, Pirinç Pazarı ve Aynalıkavak kamusal mekânlarının geçmiş ve bugünkü auraları tespit edilebilmiştir. Böylelikle alanların auralarının güçlendirilmesi için öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Aura, Geleneksel Çarşı, Pazar, Adapazarı

ABSTRACT

Spatial aura is expressed “the energy, spirit, feeling or atmosphere at the heart of the space”, “reminiscence that the space awakened in voluntarily or involuntarily on people experiencing it”, “facts involved in the memory of the current location”. Public spaces provide a continuous changes -transformation opportunity to the urban aura through different user profiles or different social encounters. The starting point of the study; the changes and transformations that have taken place due to the effects of time in public spaces are integrated with the tangible and abstract relationship that people have established with the city, causing changes in urban rhythm and thus the city aura. The changes that the public space undergoes primarily affect that space and then the whole of it shows its effect on the city aura. These changes in urban aura

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü, seydaalabanoglu@gmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü, mehtap.ozbayraktar@gmail.com

keep in the memory thanks to qualities that the light, scent, contrast, accidentality in the space. And changes the feelings of person about the city. The aim of the study is to discuss the impact of changes of public spaces to urban aura in the light of the identified questions: What are the sub-headings of the city aura? and is it possible to examine, analyze and discuss the urban aura through these sub-headings? Public spaces such as traditional çarşı, pazar, streets and squares, where the number of users and interactions are intense, are the best places where changes in the city aura can be observed. As working area, the “Adapazarı District of Sakarya”, where the markets are a lot since the day it was founded; and regionally the Unkapanı, Piriç Pazarı and Aynalıkavak public spaces, which are the still present and the oldest commercial axes has been selected, although they have changed today. The fact that these three public spaces were a continuation of each other on the same street and that they created a single axis were effective in the elections. In this study, the literature survey, determination of current situation in the public spaces of Unkapanı, Piriçpazarı, Aynalıkavak, surveys with tradesmen and users were carried out. The past and present auras of the public spaces of Unkapanı, Piriç Pazarı and Aynalıkavak Adapazarı districts of Sakarya, which was selected as the sample area, were determined both by the data obtained from the literature research and by the data collected through a survey study on the sub-headings of the proposed urban aura. At the end of the study , recommendations for strengthening the auras of the areas have been developed.

Keywords: City, Aura, Traditional Çarşı, Pazar, Adapazarı

ANA TANRIÇA KÜLTÜ VE TEMSİLİYET MOTHER GODDESS CULT AND REPRESENTATION

Özlem BALCI¹
Mehtap ÖZBAYRAKTAR²

ÖZET

Ana tanrıça kültünün kökeni Anadolu'da doğmuş, zamanla yayılımı Anadolu sınırları dışına da taşmıştır. Anadolu'da kültün en yoğun olarak yaşandığı dönem Demir Çağı olmakla beraber, bildiride hem Geç-Orta Tunç Çağı hem de Demir Çağı'nda Anadolu uygarlıkları tarafından ortaya koyulan Ana Tanrıça temsilleri ele alınmıştır. Çalışma kapsamında Ana Tanrıça kültünün kökeni ve Anadolu'da yer alan temsilleri incelenmiştir. Ana Tanrıça ile bağlantılı kültün ortaya çıkışı, kült merkezleri ve kült temsilleri ile ilgili literatür taraması yapılmış, "Ana Tanrıça Temsiliyeti" olarak günümüze ulaşan verilere dair bir inceleme yapılmıştır. Çalışma neticesinde bu veriler soyut ve somut olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Ana Tanrıça'nın soyut temsiliyeti "maddi olarak algılanamayan" ifadeler, somut temsiliyeti ise "maddi olarak algılanabilen" ifadeler bağlamında düşünülmüştür. Bu noktada sözlü tarih, soyut temsilin ana kaynağı iken; ikonografik anlatımlar somut temsilin kaynaklarını oluşturmaktadır. Ana Tanrıça'nın somut temsiliyetini ise başta heykeller, figürinler oluşturmakla beraber, devamında bu heykellerin nişler içerisine yerleştirildiği kaya anıtları gelmektedir. Bazen tanrıçanın oturduğu var sayılan bir kaya tahtı, bazen tanrıçanın heykelini koymak için oluşturulan bir nişteki boş yer, anikonizmine örnek oluşturabilir ve bu durum tanrıçanın temsiliyeti olarak ele alınabilir. Kaya anıtları ve heykeller dışında tanrıçanın betimini içeren kabartmalar, sikkeler, mühürler de bu temsilin önemli örneklerini oluşturmaktadır. Kaya anıtları üzerinde yer alan yazıtlar da tanrıçanın adının geçmesi ile somut temsil için önemli veriler sağlamaktadır. Ana Tanrıça'nın doğuşu ve varoluşu Anadolu'nun binlerce yıllık geçmişini kapsamaktadır ve bu varoluş soyut ve/veya somut temsillerle kendini ortaya koymuştur. Çalışmada Ana Tanrıça kültü temsiliyet bağlamında ele alınmış; tanrıçaya ait temsiller, litürjik bir obje olmanın dışında taşıdığı anlam, kullanım ve fonksiyon değerleri olarak da değerlendirmeye dahil edilmiştir. Çalışma hem Ana Tanrıça kültüne Mimarlık Tarihi disiplinin perspektifinden bakılması, hem de kültün günümüze ulaşmış temsillerinin bütün bir gözle incelenmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Ana Tanrıça Kültü, Anadolu Medeniyetleri, Soyut Temsiliyet, Somut Temsiliyet

ABSTRACT

The origin of the mother goddess cult was born in Anatolia, and it has spread beyond the borders of Anatolia over time. Though the most intense period of the cult in Anatolia was the Iron Age, the representations of the Mother Goddess performed by the Anatolian civilizations both in the Late-Middle Bronze Age and Iron Age were addressed in the paper. Within the scope of the study, the origin of the Mother Goddess culture and its representations in Anatolia were analyzed. A literature review on the emergence of cult associated with the Mother Goddess, cult centers and cult representations were made, and a review on the data as a "Representation of the Mother Goddess" that have survived until today was made. As a result of this study, the data were collected in two categories as intangible and tangible. The intangible representation of the Mother Goddess was considered as part of the terms "materially unperceptible" and the tangible representation of it as "materially perceptible." At this point, while oral history is the main source of intangible representations; iconographic expressions constitute the sources of tangible representations. While mainly sculptures and figurines constituted the intangible representation of the Mother Goddess in the beginning, then rock monuments which the sculptures were

¹ Arş. Gör., Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü, ozlembalc@e-mail.com.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Kocaeli Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Mimarlık Bölümü, mehtap.ozbayraktar@gmail.com

placed in niches constituted it. Sometimes a rock throne which was assumed that the goddess sat on, sometimes an empty space in the niche created to put the statue of the goddess can set an example of the aniconism. And it can be considered as the representation of the goddess. The embossings, coins and seals which include the description of the goddess except rock monuments and statues set important examples of this representation. The inscriptions on the rock monuments also provide important data for tangible representation due to the fact that the name of the goddess was mentioned on them. The birth and existence of the Mother Goddess comprise thousands old history of Anatolia, and this existence manifested itself through intangible and / or tangible representations. In the study, the cult of the Mother Goddess was discussed in the context of its representation; and the representations of the goddess were also taken under evaluation as its meaning, usage and function values as well as being a liturgical object. The study is important both in terms of approaching the Mother Goddess cult from the perspective of Architectural History discipline and fully examining the representations of the cult that have survived until today.

Key Words: Mother Goddess Cult, Anatolian Civilization, Intangible Representation, Tangible Representation

TRANSYLVANIAN TYPE WEST ANATOLIA CARPETS IN THE DUTCH GOLDEN AGE
PAINTING ARTNurcan PERDAHCI¹

ABSTRACT

This study reviews carpets, entitled as "Transylvania" in the carpet literature, which are one of the most varied Western Anatolian carpets frequently described in the Dutch Golden Age painting art, by relating them to their style, period and geography where they were produced. The study aims to address the paintings in which they have taken part and their artists.

The first part of the study includes the Transylvanian carpets, produced with religious purposes between the 16th and 17th centuries, which have very few samples today in Turkey.

The vast majority of these carpets weaved in Uşak, Bergama and İzmir in Western Anatolia have been preserved up to our day at Transylvanian churches. In Eastern Europe, which came under the domination of the Ottoman Empire in the mid-15th century, the carpets purchased by wealthy persons and professional organizations were donated to their churches by some philanthropists besides indoor use.

In the second part; a selection from the paintings with Transylvanian carpets, belonging to the Dutch Golden Age Painting art, has been examined and the position of them among their contemporaries is attempted to be determined.

The paintings with Transylvanian type carpet painted by the famous masters of the Golden Age between 1620-1678 and their artists are examined. The painting of Transylvanian carpets by Dutch painting masters of art is important in terms of being a direct data source in the studies of carpets classifications and determination of the approximate manufacturing dates.

The presence of many types of carpets in Dutch painting art is roughly divided into two groups by experts of the subject. The ratio of the Transylvanian carpet representations in the first group to the second group carpets is examined and compared.

As a trend in the daily life of the Golden Age, besides various carpet types, Transylvanian carpets were also among the objects in demand for natural interiors. With the status of being the decorative element of Dutch Golden Age painting art supported by bourgeois culture, they take their place in the history of Western art. It is concluded that anonymous masters in Western Anatolia brought about messages and codes from the carpets to the canvases of the Western painting masters, a stratified discourse to their audience until today.

Keywords: Dutch Golden Age Painting Art, Western Anatolia Transylvania Carpets, daily life, fashion.

¹ Prof. Dr., Altınbaş Üniversitesi, nurcan.perdahci@altinbas.edu.tr

AFYONKARAHİSAR PEŞKİR DOLAMALARI
LONG-SIZE PESHKIRS (EMBROIDERED NAPKINS) OF AFYONKARAHİSAR¹

Ülkü KÜÇÜKKURT²

ÖZET

Türk kültürünün zenginliğini gelenek ve göreneklerde, el sanatlarının çeşitliliğinde görmekteyiz. Özel ve günlük yaşamda kullanılan eşyalar hem fonksiyonel hem de sanatsal anlamda birbirini tamamlamaktadır. Geleneksel sanatlar içinde yer alan halıdan kilime, giyim kuşamdan dokumalara ve daha birçok alanda üretilen el sanatlarında ilk önce kullanım alanı önemli olmuş daha sonra insanların süsleme isteğiyle sanatsal gelişimi gerçekleşmiştir. Geleneksel sanatlar içinde hem dokuma hem de işleme açısından önemli bir yere sahip olan peşkirler ve peşkir dolamaları yemek esnasında elleri temiz tutmak amacıyla ortaya çıkmış, Türk insanının ince zevkiyle süslenerek seçkin etnografik eserler içinde ki yerini almıştır. Halk arasında peşkir sözü, 1 ya da en fazla 3 kişinin kullanabildiği, peşkir dolamaları sözü ise 12 kişinin aynı anda sofrada kullanabildiği dokumalar için kullanılmıştır. Tarihi geçmişinde birçok uygarlığı barındıran, Anadolu'nun kavşak noktası olan Ege Bölgesi'nin iç kısmında yer alan Afyonkarahisar zengin mutfak kültürü ve misafir ağırlamayı sevmesiyle dikkat çekmektedir. Davet yemeğinde sofraya oturan davetliler dizlerinin üzerine uzun peşkirleri yerleştirir, ellerini bu peşkirlere silerdi. Afyonkarahisar peşkir dolamalarının dokunmasında pamuk ve keten ipliği kullanılmıştır. Uzun peşkirler, evlerde, dokumacılığı geçim kaynağı haline getirmiş kişiler tarafından, el tezgahlarında istenilen en ve boyda dokunurdu. Genellikle meydan sofralarında kullanılacağı için, 12 kişinin aynı anda dizlerini örtecek boyutlarda dokunmuştur. Peşkir dolamalarının iki kenarı değişik işleme teknikleri kullanılarak süslenmiştir. Bu işlemelerde birçok iplik türü, sırma ve tel şeritler kullanılmıştır. Peşkirlerin iki ucuna değişik teknikler kullanılarak yapılan işlemelerde birçok motif tek ya da bordür oluşturacak biçimde uygulanmıştır. Artık müze ve aile koleksiyonlarında gördüğümüz peşkir dolamalarının Afyon kültüründeki yeri, dokuma, işleme ve desen özellikleri, bu çalışmada ayrıntılı olarak verilmiştir. Ayrıca bu konuda çalışacak araştırmacılara yazılı kaynak sağlamak ve gelecek kuşaklara elde edilen bilgi birikimini aktarmak araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Peşkir Dolamaları, Uzun Peşkir, Sofra Peşkiri, Afyonkarahisar, El Dokuması Kumaş, İşleme.

ABSTRACT

The richness of Turkish culture is obvious in its customs and traditions as well as the variety of its handicrafts. The items used in private and everyday life complement each other in both functional and artistic terms. First, the area of use was considered important in handicrafts produced in various areas from carpets to rugs and clothing to weaving, which are part of the traditional arts, and then their artistic development took the stage in line with the people's desire to ornament. The peshkirs and long-size peshkirs which have an important place in terms of weaving and embroidery within the traditional arts were first produced to keep the hands clean during the meal, and then adorned with refined taste of Turkish people and have taken its place among the outstanding ethnographic works. Colloquially, the term "peshkir" refers to the fabrics used by 1 or up to 3 people whereas the long-size peshkirs (Turkish: peskir dolamaları) are the fabrics that can be used by 12 people at the same time. Hosting many civilizations in history, Afyonkarahisar, located at the junction point of Anatolia in the Aegean Region, draws attention with its rich kitchen culture as well as its affection for welcoming guests. The guests sitting at the table for dinner used to put long peshkirs on their knees, and wipe their hands to these peshkirs. In the weaving of Afyonkarahisar's long-size peshkirs, cotton and linen yarns

¹ Bu araştırma Afyon Kocatepe Bilimsel Projeleri Komisyonunca Desteklenmiştir. Proje No: 18.KARİYER.261

² Arş. Gör. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ukurt@aku.edu.tr

were used. The long peshkirs were woven in the desired width and length at handlooms by those who used to make a living by weaving in their homes. Since, in general, they were for use at the dinner tables set in the public squares, the long-size peshkirs were woven in a size that can cover the knees of 12 people at the same time. The two sides of long-size peshkirs were ornamented using various embroidery techniques. Many types of yarn, lace and wire strips were used in those embroideries. Besides, in the embroideries made on the two ends of the peshkirs using different techniques, various motifs were applied either unaccompanied or in a way to create a borderline. This study examines in detail the place of long-size peshkirs, which we can now come across in museums and family collections, in Afyon culture as well as their weaving, embroidery and pattern characteristics. Also, this study aims to provide written sources to researchers who will study this subject and to transfer the knowledge acquired to the future generations.

Key Words: Long-Size Peshkirs, Table Peshkir, Afyonkarahisar, Hand-Woven Fabric, Embroidery.

TÜRK KÜLTÜRÜNDE İBRİK VE İBRİK MOTİFİNİN GELENEKSEL SANATLARA YANSIMASI REFLECTION OF IBRIK (EWER) AND IBRIK MOTIF ON TRADITIONAL ARTS IN TURKISH CULTURE

Ülkü KÜÇÜKKURT¹

ÖZET

İbrik, insanların kap üretme ihtiyacı ile ortaya çıkmıştır. Tarih içinde, üretiminde kullanılan hammadde ve formunda meydana gelen değişikliklerle günümüze kadar gelmiştir. İnsanlar toprak malzeme kullanarak ürettikleri kapları önce güneşte kurutmuş, sonra ateşte pişirerek daha sağlam ürünler yapmaya başlamıştır. Böylece ibrik, ilk formunu almıştır. Dünyanın birçok bölgesinde yapılan arkeoloji kazılarında ilk uygarlıklara ait toprak ibrik kaplarına ulaşılmıştır. Daha sonra maden sanatının gelişmesiyle birlikte bakır, pirinç, altın, gümüş madeninden ve camdan değişik ibrik formları üretilmiştir. İbrik kelimesinin kökeni araştırıldığında, Kâşgarlı Mahmûd'un yazdığı Dîvânu Lüğâtî't-Türk'te "İbrik" kelimesine "İwrik" olarak rastlanmaktadır. İbrik, o dönemde şarap ve başka içecekleri içinde bulunduran günümüz sürahisini de ifade etmekteydi. Günlük hayatta kullanımının geniş olmasından dolayı mühendislik alanına ibrik konu olmuştur. 1153 yılında Cizre'de doğan ve sibernetik alanının en büyük dahisi olarak kabul edilen, fizikçi, robot ve matriks ustası İsmail Ebul İz Bin Rezzaz El Ciziri'nin bir çok icadı arasında ibrik düzenekleri bulunmaktadır. İslam geleneğinde ibrik hizmeti, bir saygı ifadesi ve sünnet olarak kabul edilmektedir. İbrik hizmetlerinin en sistemli şekilde düzenlendiği saray Osmanlı sarayıdır. Doğrudan padişahın leğen-ibrik ve su işlerine bakan görevliye "İbrikdârbaşı" denilirdi. Padişah susadığında ve yemek sırasında ibrikdarbaşı su verir, abdest alırken de ibrikten su dökerdi. İbrik denildiği zaman ilk akla abdest almak, temizlik gelmektedir. Bu nedenle Türk kültüründe ibrik kullanılan bir eşya olmasının yanı sıra manevi anlamı da önemlidir. Saray ve ülke ileri gelenlerinin günlük ve özel hayatında işlevi ve zarafetiyle önemli bir yer tutan ibrik, geleneksel sanatlarımıza motif olarak yansımıştır. İbrik formunun stilize edilerek motif haline gelmiş örneklerini mezar taşlarında, camilerin, evlerin kalem işi süslemelerinde, işlemelerde, kumaş, halı ve kilim dokumalarında, Türk ressamlarının tablolarında görmekteyiz. Bu çalışmada ibriğin Türk kültüründe kullanımına, üretimine, formuna ve geleneksel sanatlara motif olarak yansımaya ayrıntılı olarak yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültürü, İbrik, İbrik Motifi, Geleneksel El Sanatları

ABSTRACT

İbrik (ewer) was first produced to meet the people's need for producing pots. In due course, it has survived to the present day with certain changes in both the raw materials used in its production and its shape. People first used to sun-dry the pots they produced using soil-based material, and then started to produce more robust items by baking them on the fire. Thus, ibrik got into its first shape. In numerous archaeological excavations made in many regions of the world, certain ewer pots made of soil, belonging to the first civilizations, were reached. Later on, with the development of the mineral arts, different forms of ewer were produced from the minerals copper, brass, gold, silver as well as from the glass. When the origin of the word "ibrik" is analyzed, the word "ibrik" is encountered in the form of "iwrik" in Divanu Lugati't-Turk written by Kasgarli Mahmud (Mahmud of Kashgar). In that period, ibrik was also used to describe the pitcher that we use today, which was then used for wine and other beverages. Due to its wide use in daily life, ibrik was also addressed by the field of engineering. Many inventions of İsmail Ebul İz Bin Rezzaz El Ciziri, a physicist and robot & matrix master regarded as the greatest genius in the field of cybernetics, who was born in Cizre in 1153, also incorporate certain arrangements for ibrik. In the Islamic tradition, ibrik service is considered as an

¹ Arş. Gör. Dr., Afyon Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ukkurt@aku.edu.tr

expression of respect and a religious tradition. The palace where the ibrik service is rendered in the most systematic way is the Ottoman palace. The attendant who was directly in charge of rendering basin-ibrik and water services to the Sultan was called "İbrikdarbaşı". The ibrikdarbasi used to serve water to the Sultan when the Sultan felt thirsty and during the Sultan's meal, and also used to pour water while the Sultan performed ablution. What ibrik evokes first and foremost is "to perform ablution" and "to clean oneself". Therefore, besides its being an item for use, ibrik has a spiritual meaning in Turkish culture. Having an important place in the daily and private life of the palace and the dignitaries of the country with its function and elegance, ibrik is reflected as a motif in our traditional arts. We can see certain ibrik forms, which were stylized and then transformed into motifs, on tombstones, hand-drawn ornaments of mosques and houses, embroideries, fabrics, carpets and rugs as well as on the paintings by Turkish artists. This study addresses in detail the use, production and shape of ibrik in the Turkish culture as well as its reflection on traditional arts as a motif.

Key Words: Turkish Culture, Ibrik, Ibrik Motif, Traditional Handicrafts

AFYONKARAHİSAR İLİNDE DERİ USTASI KOSTAK ŞÜKRÜ
LEATHER CRAFTSMAN KOSTAK ŞÜKRÜ IN AFYONKARAHİSAR PROVINCE

Zeynep GÜRMAN¹

ÖZET

İnsanoğlunun varoluşu ile birlikte barınma ve karnını doyurma gibi örtünmede temel ihtiyaçlar arasındadır. İnsanoğlu karnını doyurmak için avladığı hayvanların derisini örtünme ve soğuktan korunmak için kullanmıştır. Zaman içerisinde derinin işleme teknikleride gelişmiştir. Gündelik hayatın her kesiminde deriler kullanılsa da ayağa giyilen ayakkabılarda da deriler tercih edilmiştir. Ayağa giyilenler Coğrafi bölgelerin durumuna göre kullanım şekli değişmiştir. Sıcak ülkelerde sandalet tarzı ılıman ülkelerde ayakkabı ve soğuk ülkelerde ise çizme şeklinde derinin kullanıldığını görmekteyiz. Afyonkarahisar’da dana derisinden çarıklar yapılmıştır. Genellikle köylü kesiminin tercih ettiği çarığın yerini daha sonra deriden yapılan yemeniler almıştır. Yemenilerden sonra kunduralara ve lastik ayakkabılara geçilmiştir. El yapımı kunduralardan sonra fabrikasyon ayakkabı üretimi ile deri ayakkabı imalatı bitmiştir. Afyonkarahisar İlinde yüze yakın yemeni ustası bulunurken, günümüzde birkaç kişi kalmıştır. Kalanlarda ya ayakkabı tamiri yapmakta ya da hazır ayakkabı satarak hayat mücadelesi vermektedir. Afyonkarahisar’da bu ustalardan biriside Kostak Şükrüdür. Kostak şükrü Yemeni ustası olan babasının yanında önce yemeni imalatı ile başlamış daha sonra deriden kunduralar yapmıştır. Kardeşlerinin içinde babasıyla sadece Kostak Şükrü kalarak çalışmıştır. 25 sene deriye ayakkabı olarak hayat vermiştir. Fabrikasyon ayakkabılara geçilince emekli olmuştur. Deriye olan bağlılığı bitmemiş küçük dükkânında ne yapabilirim düşüncesi ile eyer üretimine başlamıştır. Zor ve zahmetli olan deriden eyer üretimini iki yıl yapmıştır. Bu arada bıçak kınlarına şekiller ve desenler vermiştir. Hala geçimini deriden yaptığı ürünlerle sağlayan Kostak Şükrü Afyonkarahisar’da yaşayan en son ustalardan birisidir. Kostak Şükrü’nün yanında çalışan bir çırak bulunmamaktadır. Kostak Şükrü’nün deri ile olan hayatını, karşılaştığı zorlukları, kullandığı malzemeleri ve deriye nasıl şekil vereceği anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Afyonkarahisar, Deri, Kostak Şükür

ABSTRACT

With the existence of mankind, covering is among the basic needs such as eating and sheltering. Mankind has used the leather of animals that hunt for food and clothing to protect them from the cold. Over time, the processing techniques of the leathers has been developed. Although leather is used in every part of daily life, leather is preferred in shoes worn on feet. The wear of the feet has changed according to the geographical regions. We see sandal style in warm countries, footwear in temperate countries and leather boots in cold countries. In Afyonkarahisar, calf skins were used for sandals. Generally, the location of the sandal of choice for villagers then took part in flat heeled shoes made from leather. Shoes and rubber shoes have been used after the flat heeled shoes. Manufacture of fabricated shoes after handmade shoes, leather shoes were finished. In Afyonkarahisar province, there were about a hundred flat heeled shoes craftsmen, while a few craftsmen remained today. Remaining craftsmen are struggling for life by repairing shoes or selling ready-made shoes. One of these craftsmen in Afyonkarahisar is Kostak Şükrü. Firstly Kostak Şükrü worked with his father who was a flat heeled shoe craftsman, and he started to produce flat heeled shoe and later he made leather shoes. His other siblings did not work with his father. Kostak Şükrü has given life to the leather as a shoe for 25 years. Kostak Şükrü retired when fabricated shoes are produced. But the loyalty of Kostak Şükrü to the leather is unfinished and he started to produce saddles with the thought of what I can do in his small shop. He made saddle production of leather for two years, which is difficult and laborious. In the meantime, he gave shapes and designs of knife cases. Kostak Şükrü who still provides his

¹ Araştırmacı yazar, zeynepgurman@hotmail.com

livelihood by his products made from leather is one of the last masters living in Afyonkarahisar. There is no apprentice working for Kostak Şükrü. We will talk about the life of Kostak Şükrü with the leather, the materials he uses and how he shapes the leather.

Keywords: Afyonkarahisar, Leather, Kostak Şükrü

ALABANDA DOĞU HAMAMI
ALABANDA EASTERN BATHZerrin AYDIN TAVUKÇU¹

ÖZET

Bugün Aydın, Muğla ve Denizli'nin batı kesimini içine alan ve kuzeyini Aydın Dağları (*Messogis*), doğusunu Dalaman (*Indos*) Çayı'nın sınırladığı Karia Bölgesinin en önemli kentlerinden biri Alabanda'dır. Yaklaşık 450 hektometrekare alana kurulmuş antik kentin mimari yapıları: Sur Duvarları, Apollon İsotimos Tapınağı, Artemis Tapınağı, Dionysos Tapınağı, Tiyatro, Agora, Bouleuterion, Merkezi Hamam, Stadion, Nekropolis, Klasik Çağ Oda Mezarı, Aquaduct, Nymphaeum, Columbarium, Kilise ve Kuzey Hamamıdır. Alabanda'da, 1904-1905 yıllarında Halil Edhem Bey tarafından başlatılan ilk kazılar, 1989 yılında Ahmet Tırpan tarafından kent surlarında bir araştırma ve 1999-2008 yıllarında Emin Yener tarafından tiyatrodan ve Apollon İsotimos Tapınağında sürdürülmüştür. Daha sonraki kazılar, Suat Ateşlier başkanlığında 2011-2013 yılları arasında ve 2015 yılından itibaren de Ali Yalçın Tavukçu başkanlığında yeniden başlanmıştır. Daha önceki yıllarda 2013 yılında yürütülen jeofizik taramalarında iki odalı bir yapı tespit edilmiş kazı çalışmalarının ilk bulgularına göre yapının suyla alakalı olduğu düşünülmüş payandalı sarnıç olarak adlandırılmıştır. Yeni kazılarda, 2016 sezonunda bu yapıda çalışmalara başlanmış ve 2017 de hypocaust sistemine ulaşılan yapının bir hamam olduğu tespit edilmiştir. Yaklaşık 90 cm yüksekliğinde taş bloklar ve tuğla örgü ayaklarla desteklenen yükseltilmiş tabanının büyük bir kısmı sağlam olarak günümüze ulaşmıştır. Bu çalışma kapsamında ele geçen küçük buluntular, doğusu payandayla desteklenmiş binanın Geç Roma Döneminde yapılmış olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Alabanda, Doğu Hamamı, Hipocaust

ABSTRACT

Today, Alabanda is one of the most important cities of the Karia Region including the west part of Aydın, Muğla and Denizli, which is surrounded by Aydın Mountains (*Messogis*) to the north and the Dalaman (*Indos*) Stream to the east. The architectural structures of the ancient city, built on an area of approximately 450 hectares are: fortification walls, the Temple of Isotimos of Apollo, the Temple of Artemis, the Temple of Dionysus, the Theater, the Agora, the Bouleuterion, the Central Baths, the Stadion, the Necropolis, the Classical Age Room Grave, the Aquaduct, the Nymphaeum, the Columbarium, the Church and the Northern Bath. The first excavations initiated by Halil Edhem in 1904-1905 in Alabanda were carried out by Ahmet Tırpan in 1989 on a survey of the city walls and in 1999-2008 by Emin Yener in the theater and in the Apollon Isotimos Temple. Subsequent excavations were resumed under the leadership of Suat Ateşlier between 2011 and 2013 and from 2015 under the direction of Ali Yalçın Tavukçu. The geophysical surveys carried out in the previous years revealed a two-room structure and according to the initial findings of the excavations, the structure was named as a stayed cistern with the idea that it was related to water. In the new excavations in 2016 season, works were started in this structure and in 2017, it was determined that the building where hypocaust system was reached was a bath. A large part of the raised base, supported by stone blocks and brick-meshed feet, about 90 cm in height, has survived to the present day. The small finds recovered from this study revealed that the building, which was supported by a pillar, was built in the Late Roman Period.

Key Words: Alabanda, Eastern Bath, Hipocaust

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Atatürk Üniversitesi, ztavukcu@atauni.edu.tr

KEÇEDE EKOLOJİK BASKI UYGULAMASI ECOLOGICAL PRINTING APPLICATION ON FELT

R. Gülenay YALÇINKAYA¹**ÖZET**

Boya vermeye uygun yapıda olan yaprak, dal ve çiçeklerin uygulanan bir teknikle ipek, pamuklu, keçe gibi doğal kumaşlar ile deri ve kağıt üzerine, biçim ve renk olarak aktarılma işi doğal baskı, ekolojik baskı ya da ecoprint olarak adlandırılmaktadır.

Günümüzde yeme içme alışkanlıklarından giyim kuşama ve kullanılan eşyalara kadar geniş bir yelpazede, doğal ürünlere olan ilginin arttığı bir tüketici kesimi oluşmuştur. Üretildiği malzemenin elde edilişinden üretim şekline kadar doğaya hiç bir zararı olmayan keçe kırsal kesimin ihtiyacını karşılamının yanı sıra giyimden, dekorasyona, oyuncaktan takıya kadar pek çok alanda tercih edilerek kentli yaşamda da yer bulmaktadır. Hem gereksinimleri karşılayabilmesi hem de sınırsız tasarım olanağı sunabilecek yapısı nedeniyle keçe karşımıza yükselen bir değer olarak çıkmaktadır. Ondokuzuncu Yüzyıl sonlarında kullanılmaya başlayan sentetik boyalar, asırlar boyunca birikmiş doğal boya bilgi hazinesini bir kenara itmiş; pek çok alanda olduğu gibi keçecilikte de sentetik boyalar ön plana çıkmıştır. Günümüzde hastalıkların çoğalmasa toplumun boya konusunu da gözden geçirmesine sebep olmuş; doğal boyalar yeniden gündeme gelmiştir. Bitkilerden, hayvanlardan ve minerallerden elde edilen boyalar diğer alanlarda olduğu gibi keçecilikte de kullanılarak üretimin tamamen ekolojik olması hedeflenmektedir. Bezeme işleminde de doğadan yararlanılan ekolojik baskı ilgi çekmektedir. Geleneksel tepme keçecilikte desen koyma işi üretim esnasında olmaktadır. Son zamanlarda görülen bu uygulamada ise, keçeleşme işlemi tamamlandıktan sonra bezeme gerçekleştirilmektedir.

Boyama yapmadan yünün kendi doğal rengi üzerinde baskı yapılacaksa mordanlanan keçe üzerinde elde etmek istenilen desen göre yapraklar, dal ve çiçekler dizilir. Eğer keçe renklendirilecekse önce doğal boya yöntemleri uygulanacak, daha sonra desen hazırlanacaktır. Ürün doğrudan sarılarak ya da demir battaniye olarak adlandırılan bir örtüyle kaplanarak buhar veya kaynatma yöntemleri kullanılarak ekolojik baskı gerçekleştirilecektir.

Bu bildiride keçe üzerinde ecoprint uygulama örnekleri anlatılarak konu açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik Baskı, Doğal Boya, Keçe

ABSTRACT

The process of transferring the colors and patterns of leaves, branches, and flowers, which may release dye on leather, paper and natural fabrics such as silk, cotton, and felt using special techniques, is called natural printing, ecological printing or eco-print.

In the past few years, a new consumer segment has emerged and this segment is showing increasing amounts of interest in natural products ranging from clothing, items and tools for daily life to food. Felt has no negative effect on nature, from its production of its fabric to its production and in addition to meeting the needs of the countryside, it also finds use in urban life as clothing, decoration, adornment, and toys. Due to its ability to meet requirements and to offer unlimited design possibilities, felt is quickly becoming a rising value in modern life. Synthetic dyes first started being used in the late nineteenth century and they have pushed aside the treasure of knowledge on natural paints that had been accumulated over the centuries. And like in many areas, synthetic dyes have also come into to prominence in felting. Due to the appearance of increasing amount of diseases these days, the society has re-examined the subject of dyes and this has caused the re-emergence of natural dyes. Like in many other areas, dyes obtained from plants, animals, and minerals are being used in felting and the objective is to achieve a totally ecological production. Nature-based ecological printing is also seeing some

¹ Araştırmacı, Keçe Sanatçısı, rgulenay@hotmail.com

interest in the process of ornamenting. In traditional press felting, the process of creating patterns is carried out during production. In this recently emerged application, however, ornamenting is carried out after the felting process is completed.

If the printing is going to be made on the natural and unpainted color of the wool, leaves, branches, and flowers are placed according to the desired pattern on the mordanted felt. If the felt is going to be colored, natural coloring methods are used first and pattern is prepared later. Ecological printing is carried out by directly rolling the product or covering it with a cover called an iron blanket and applying steam or boiling techniques.

In this assertion, the subject will be explained by describing examples regarding ecoprint applications on felt.

Keywords: Ecological Printing, Natural Dyes, Felt

OTTOMAN-DUTCH CARPET TRADE AND ANATOLIAN CARPETS FEATUREDED ON DUTCH PAINTERS' PAINTINGS EXHIBITED AT RIJKS MUSEUM

Cemile TUNA¹

ABSTRACT

Trade relations between the Ottoman Empire and the Netherlands informally antedate the foundation of Dutch Republic in 1579. Dutch travellers' and merchants' trade engagement in the East Mediterranean dates back to as early as the 1560s. From the last quarter of the sixteenth century onwards, Dutch maritime trade in the Mediterranean grew rapidly; but, Dutch ships sailed under English or French flags in the Ottoman ports until 1612.

Formal relations started with the recognition of Dutch Republic by the Ottoman Empire and appointment of Dutch Ambassador Cornelis Haga to Istanbul in 1612. Cornelis Haga managed to obtain extensive capitulations by which Dutch ambassador in Istanbul was granted the right to establish a consulate within Ottoman Empire, Dutch ships were allowed to sail in Eastern Mediterranean, Dutch merchants were allowed to trade freely in all Ottoman territories along several tax reductions. Following the capitulations, Dutch commercial network and business expanded in the Levant.

In the 17th century, Dutch merchants were buying carpets and raw materials like silk, cotton, cotton yarn, leather, and wax; in return they were bringing in more precious goods like silver coins, lead, tin, steel and Leiden cloth. Silk and carpets from the Ottoman Empire and the Middle East were highly sought after.

The trade-based colonial expansion and economic prosperity of the Netherlands in the 16th and 17th century has its reflections on the public via economic and social changes, thus leading to a transformation in the arts. Emerging merchant elite became the new patrons of the painters. This new bourgeoisie, intending to decorate their living and working environments according to another line of taste, requested individual and group portraits as well as still-life paintings from these painters; number of painters and paintings they sold boomed in a short time. Works of famous Dutch Golden Age painters like Rembrandt, Johannes Vermeer, Pieter de Hooch and Ferdinand Bol who painted their clients wearing valuable attires in interiors decorated with musical instruments, maps, mirrors and unique pieces of Anatolian carpets are exhibited in Rijks Museum.

Carpets with geometric, floral and medallion designs exported from the Ottoman Empire to Europe have been popular objects of the Golden Age. Of this period, there are nearly 200 Ushak carpets depicted by Lorenzo Lotto and known as "Lotto carpets".

This paper will analyze the Anatolian carpets featured on famous paintings exhibited in Rijksmuseum Amsterdam, with regard to their design, colors, region and economic value.

Keywords: Anatolian Carpet Trade, Dutch Paintings, Ottoman-Dutch relations.

¹ Asst. Prof., Altınbaş Üniversitesi, cemile.tuna@altinbas.edu.tr

CARL SCHMITT VE HAKLI SAVAŞ KURAMI: BİR REDDİYENİN ANATOMİSİ CARL SCHMITT ON JUST WAR THEORY: THE ANATOMY OF A REBUTTAL

Özlem DENLİ¹

ÖZET

Alman anayasa hukukçusu Carl Schmitt'in egemenlik ve istisna kavramlarına duyulan ilgi, siyasal ilahiyatın günümüzde yeniden canlanışına paralel biçimde artmakta. Schmitt'in haklı savaş kavramına yaklaşımı ise, kuramının merkezi olmakla beraber nispeten daha az tartışılan bir yönünü oluşturmaktadır. Bu bildiride amacım Schmitt düşüncesinin genel hatları ve yönelimleri çerçevesinde, çağdaş haklı savaş kuramına yönelmiş olduğu ve yöneltebileceği eleştirilerin ortaya çıkarılmasıdır.

Siyasal olanın dost-düşman çatışması olarak tarifi ve devlet karşısında önceliği, Schmitt'in düşüncesinin temel taşları arasında yer almaktadır. Bu zeminden yola çıkarak varılan noktada ise düşman ilan etme ve savaş hakkı, siyasal birlik içindeki bir devletin tasarrufunda sayılan edimler olarak tarif edilirler. Böylelikle düşman belirleme ve onunla mücadele etme hakları, devlet egemenliğinin hem sonucu hem de göstergesi olarak ayrıcalıklı bir konum kazanırlar.

Haklı savaş kuramları ise askeri güç kullanımının – daha genel olarak şiddetin – araçsallığının, öncelikle de amaçlarına göreliliğinin kabulüne dayanır. Kuramın merkezinde haklı amaçlara hizmet eden meşru şiddet biçimlerinin tanımlanması ve sınıflandırılması yatar. Haklı savaş kuramı, normatif olarak düzenlemeyi hedeflediği alanı geleneksel olarak ikili bir ayrıma tabi tutmuştur. Savaşmanın meşru gerekçelerini tanımlayan *jus ad bellum* ve gerekçelerden bağımsız olarak savaşın yürütülme biçimiyle (esas olarak kimlerin nasıl ve ne zaman öldürülebileceğine dair) ilgili normlara karşılık gelen *jus in bello*.

Schmitt'in haklı savaş eleştirisi *jus ad bellum* merkezli bir karşı çıkış biçimini almaktadır. İlk olarak ortaçağda sistematize edilmiş bu düşünce hattı – geçerli tartışmalarında yer aldığı biçimiyle – mutlakıyetçi devlet çağında, özellikle de doğal hukuk etkisiyle biçimlenmiştir. Koyu Katolik bir düşünür olan Schmitt'in haklı savaş düşüncesine getirdiği eleştiriler ise, onu Aziz Augustine'in düşüncesi kadar bu geleneğin Scheler ve Kolnai gibi çağdaşı sözcülerinin de uzağına taşır. Bu anlamda Schmitt Augustine'ci değil Bodin'ci bir çizgiye aittir.

Bu bildiride amacım Schmitt'in haklı savaş reddiyesi ikili bir çerçevede incelemektir. İlk tartışma doğal hukuk eleştirisi ekseninde ilerleyerek Schmitt'in bir Katolik düşünür olarak portresinin çıkarılmasını da hedefleyen bir çerçeve çizecektir. İkinci tartışma ise haklı savaş geleneğinin Michael Walzer gibi çağdaş temsilcilerinin eserleriyle karşılaştırma yoluyla Schmitt'in güncelliği sorusuna cevap arayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Carl Schmitt, Siyasal İlahiyat, Egemenlik, Haklı Savaş, Augustine, Michael Walzer

ABSTRACT

The recent renaissance of political theology has gone hand in hand with increasing interest in the Schmittian concepts such as sovereignty and exception. Schmitt's reflections on just war theory have been a relatively less emphasized aspect of the current debates. My aim in this presentation is to investigate Schmitt's critique of the just war tradition as well as the criticism that could be formulated on the basis of his thought.

Schmitt defines the political in terms of the friend-enemy conflict and asserts the priority of the political vis-à-vis the state. Consequently, the state's right to declare and fight the enemy is treated both as an implication and as an indicator of sovereignty.

In contradistinction, just war theories are built on the idea that the use of violence in general and of armed force in particular is to be evaluated and justified on the basis of the ends towards which they are employed. In other words, these theories endeavor to determine legitimate forms

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gedik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, ozlem.denli@gedik.edu.tr

of violence that can be put at the service of legitimate aims. This effort often relies on the distinction between *jus ad bellum* and *jus in bello*. *Jus ad bellum* refers to the conditions under which states may resort to the use of armed force, or the moral permissibility of entering into war. *Jus in bello*, on the other hand, deals with the ways in which the warfare is conducted.

Schmitt's criticism of the just war theory almost exclusively targets this latter dimension. Debates on this aspect of the matter originated in the medieval debates, yet relevant conceptions have taken form in the context of absolutist regimes and under the influence of natural law tradition. A devout Catholic, Schmitt's critique of just war places him in opposition to the thought of Saint Augustine as well as his own Catholic contemporaries such as Scheler and Kolnai. With this respect he is more a disciple of Bodin than Augustine.

My aims in this presentation are twofold. First, I shall investigate and discuss Schmitt's ideas on just war in the context of natural law tradition. An additional concern with this respect will be drawing a portrait of Schmitt as a Catholic thinker. Second, I shall consider the question of Schmitt's contemporaneity through reflections on the foremost representatives of just war theory such as Michael Walzer.

Key Words: Carl Schmitt, Political Theology, Sovereignty, Just War, Augustine, Michael Walzer

REFAH DEVLETİ KRİZİ ve SOSYAL VATANDAŞLIK HAKLARINDA GERİLEME
WELFARE STATE CRISIS and DECLINE in SOCIAL CITIZENSHIP RIGHTS

Doğa Başar SARIİPEK¹
Bora YENİHAN²

ÖZET

Refah devleti, vatandaşların yaşam kalitesinin ve sosyal koruma ve refah düzeyinin artırılmasını hedefleyen bir devlet modelidir. Bu amaçla devlet ekonomiye etkin bir şekilde müdahale etmekte ve esas olarak serbest piyasa ekonomisinin başarısızlıklarını ve yetersizliklerini ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Vatandaşlık ise bir taraftan bireyle devlet arasındaki diğer taraftan da bireylerin kendi aralarındaki haklara ve yükümlülüklerle işaret etmektedir. Vatandaşlık düşüncesinin özel bir türü olan ve vatandaşlık haklarındaki ileri bir aşamayı temsil eden sosyal vatandaşlık esas olarak, ekonomik refah ve güvenlik hakkından, sosyal mirasın tamamını paylaşma hakkına ve toplumda hakim olan standartlara uygun çağdaş bir yaşam sürdürme hakkına kadar uzanan haklar bütünüdür.

Açıkça anlaşılabileceği üzere, refah devleti ile sosyal vatandaşlık arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır. Daha açık bir ifadeyle, refah devleti aslında vatandaşlık haklarını güvence altına almaktadır. Dolayısıyla refah devletinin krize girmesi esas olarak sosyal vatandaşlık haklarında bir gerilemeye işaret etmektedir. Refah devletinin yalnızca maliyet açısından değerlendirilmesi ve sosyal harcamalarda kısıntıya gidilmesi gerektiği talepleri, aslında dolaylı olarak vatandaşlığın sosyal haklarında bir gerileme anlamına da gelmektedir. Sonuç olarak, refah devletinin günümüzün değişen koşullarına göre yeniden reforme edilmesi gerekmektedir. Vatandaşların da bu reform çabalarına doğrudan dahil olması ve devletin refah ve koruma sağlama sorumluluğuna katkı sağlaması herhangi bir hak kaybı yaşanmaması için kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Anahtar Kelimeler: Refah Devleti, Sosyal Vatandaşlık, Refah Devleti Krizi

ABSTRACT

Welfare state is the state aiming to improve the degree of quality of life, social protection and welfare for every citizen in a society. To this end, there is a direct state impact on the economy in order to eliminate free market failures. Citizenship, on the other hand, addresses rights and commitments towards others and the state at the same time. Social citizenship, which is a special type of citizenship and represents an advanced stage of citizenship rights, includes a range of rights lying from economical wellbeing and security to sharing the entire social heritage equally as well as enjoying a modern life in conformity with the prevailing standards of the given society.

As is seen clearly, there is a direct relationship between welfare state and social citizenship. Welfare state, in reality, guarantees citizenship rights. Thus, welfare state crisis addresses a decline in social citizenship rights. Considering welfare states only from the point of decreasing overall costs and calls for limiting social expenditures may mean indirectly the decline in social rights of citizens as well. As a conclusion, while welfare states are required to get reformed upon the changing circumstances of today, citizens also must contribute to the state's responsibilities to provide welfare and social protection by joining directly to the reform process.

Keywords: Welfare States, Social Citizenship, Welfare State Crisis

¹ Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, sariipek@kocaeli.edu.tr

² Doç. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Çalışma Eko. ve End. İliş. Bölümü, borayenihan@gmail.com

**YENİ SOSYAL RİSKLER ve DEĞİŞEN REFAH; REFAH DEVLETİNİN GELECEĞİNE İLİŞKİN
TEORİK BİR BAKIŞ**
NEW SOCIAL RISKS and CHANGING WELFARE; A THEORETICAL INSIGHT FOR THE
FUTURE of WELFARE STATE

Doğa Başar SARIİPEK¹
Bora YENİHAN²

ÖZET

Refah devleti sosyoekonomik, siyasi ve kültürel koşullara bağlı bir bağımlı değişken olarak doğmuş ve gelişmiştir. Ortaya çıktığı ilk günden bu yana, siyasal ve toplumsal mücadeleler refah devletlerinin gelişim çizgilerinde önemli bir role sahip olmuştur. Bu nedenle, refah devleti aslında bir sonuçtur. Bu temel koşulların değiştiği her an, refah devleti de bu koşullara bağlı bağımlı değişken olarak değişmek zorundadır. Bir sosyoekonomik fenomen olarak “Yeni Sosyal Riskler”, refah devleti üzerinde 20. Yüzyılın son çeyreğinden bu yana bu tür bir etki yapmış durumdadır.

Yeni sosyal riskler refah toplumlarındaki bir dizi dönüşümün sonucudur ve toplumsal refah sözleşmeleri üzerinde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu riskler esas olarak demografik dönüşümlerden, işgücü piyasası koşullarındaki değişikliklerden ve genel olarak da küreselleşmeden kaynaklanmaktadır. Bu süreçte, aile yapıları ve istihdam biçimleri gözle görülür biçimde değişmekte ve bu durum farklı birey gruplarının günlük yaşamlarında yeni ve farklı risklerle karşılaşmalarına yol açmaktadır. Bu nedenle, sosyoekonomik risklere bağlı bağımlı değişken olarak refah devletlerinin yeni sosyal riskler etrafından yeniden şekillendirilmesi ve reforma tabi tutulması gerekmektedir. Ancak burada sorulması gereken en kritik soru, bu reform sürecinin refah haklarında bir kayba mı yoksa ilerlemeye mi yol açacağıdır. Bu kritik soru, aynı zamanda bu çalışmanın da temek odak noktasını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Sosyal Riskler, Refah Devleti, Refah Devleti Dönüşümü

ABSTRACT

Welfare state was born and developed as a dependent variable to the socioeconomic, political and cultural circumstances. Political and social struggles played a central role in the development pathways of welfare states in industrial societies from the beginning. Thus, welfare state is just the outcome. Whenever these grounding circumstances change, welfare state needs to change as well, as the dependent variable of these circumstances. The socioeconomic phenomenon, namely “New Social Risks”, has made such an impact on welfare state since the last quarter of 20th century.

New social risks are the result of a number of shifts in welfare societies and they put a strong challenge to social agreements on welfare settlements. These risks stem mainly from demographic transformations, changes in labour market conditions and globalization in general. Family structures and employment types are changing remarkably and this leads different groups of people to experience new risk patterns in their everyday lives. Therefore, as a dependent variable to socioeconomic risks, welfare states need to be reformed in conformity with new social risks. But the crucial question here to ask is whether this reform process will cause a decline or a consolidation in welfare rights. This question constitutes the essential point of focus of this paper.

Keywords: New Social Risks, Welfare State, Welfare State Transformation

¹ Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi, sariipek@kocaeli.edu.tr

² Doç. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Çalışma Eko. ve End. İliş. Bölümü, borayenihan@gmail.com

İYİ YÖNETİŞİM YOLUYLA YEREL KALKINMA LOCAL DEVELOPMENT THROUGH GOOD GOVERNANCE

Ali YEŞİLDAL¹

ÖZET

Yönetişim kavramına yönelik ilgi yeni değildir. Daha açık bir ifadeyle, yönetim kavramı XX. yüzyılın sonlarından bu yana kamu yönetimi ve yerel kalkınma alanlarında önemli bir kavram olagelmıştır. Doğasındaki ve anlamındaki geniş çeşitliliğe bağlı olarak, yönetim kavramı yeni görünüm ve analizler aracılığıyla kendisini sürekli yenilemektedir. “İyi yönetim” kavramı bu kapsamda uygulamada görülen normatif genişlemelerden birini teşkil etmekte ve esas olarak, yönetim eyleminin nasıl gerçekleştirildiğine yönelik değer ve fikirler ile bu kapsamda toplumsal aktörlerin etkileşim yöntemlerine vurgu yapmaktadır. Bir toplumda iyi yönetimi hayata geçirmek ve güçlendirmek için, bazı temel ilkelere ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ilkeler arasında katılım, hukuk düzeni, karar alım süreçlerinin şeffaflığı, hesap verilebilirlik, öngörülebilirlik ve etkinlik bulunmaktadır.

İyi yönetimin en iyi tarafı, kamu yönetiminin tüm düzeylerinde etkili bir mekanizma olmasıdır. Bu bağlamda, yerel yönetim devletle bireyler arasında bir ortaklık kurmak için en başarılı araçlardan biridir. Çünkü vatandaşların temel kamu hizmetlerine erişimi için en doğrudan yollardan birini teşkil etmektedir. Bu temel kamu hizmetleri aracılığıyla, tüm vatandaşlar karar alım ve uygulama süreçlerinde doğrudan yer alabilmektedir. Bu sayede, vatandaş olarak en temel haklarından ve yükümlülüklerinden biri olan katılım hakkını kullanabilen “tam vatandaşlar” olabilmektedirler. Bu sürecin sonunda, yaşam kalitesini artırma, eşitsizlikleri azaltma ve devletle vatandaşlar arasındaki ilişkileri geliştirme gibi kalkınma açısından önemli bazı sonuçlar kaçınılmaz olarak ortaya çıkacaktır.

Anahtar Kelimeler: İyi Yönetişim, Yerel Kalkınma, Karar Alım Süreci

ABSTRACT

The interest to the concept of governance is not new. To this end, governance has emerged as a key concept in the field of public administration and local development since the end of the twentieth century. Due to the large variety in the nature and meaning of the concept, governance has been renewing itself continuously through new aspects and analyses. Good governance, in this sense, is a normative expansion both in the meaning and in practice and also, it refers basically to the values and evaluations about how the act of governance is implemented on the one hand, and the method in which social actors interact in the scope of governance. In order to reach and strengthen good governance in a society, a number of principles are required. These principles include participation, rule of law, transparency of decision-making, accountability, predictability, and effectiveness altogether.

The best part of good governance is that it is a useful tool in all levels of public administration. Local governance, in this sense, is one of the most effective mechanisms to establish partnerships between the state and the public since it constitutes the most direct way and contact to the citizens for accessing basic services. Through these basic services, all citizens may take part in public decision-making and implementation processes. In this way, they become full citizens enjoying one of their basic rights and obligations fully, namely the right of participation. In the end of this process, a number of developmental outcomes, such as improving quality of life, reducing inequality in all its forms, and enhancing relations between people and public institutions occur inevitably.

Keywords: Good Governance, Local Development, Decision-Making Process

¹ Dr., Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı, ayesildal41@gmail.com

SOSYAL MEDYANIN YEREL KALKINMADA ROLÜ
ROLE OF SOCIAL MEDIA IN LOCAL DEVELOPMENT

Ali YEŞİLDAL¹

ÖZET

Genel olarak bakıldığında, internet kullanımı 1990'lı yıllardan bu yana hızla artmıştır. Özellikle de sosyal medya ve sosyal ağlar siyasi organizasyonlarda, sosyal etkileşimlerde ve ekonomik kalkınma süreçlerinde bu tarihten itibaren yaygın biçimde uygulanmıştır. Bu yaygınlaşmanın ilk dönemlerinde, sosyal medya esas olarak siyasi eylem, demokrasinin geliştirilmesi, pazarlama ve kamu ilişkilerinin yönetilmesi gibi alanlarda kolaylaştırıcı bir araç olarak kullanılmıştır. Ancak, son dönemlerde daha çok yerel ve ekonomik kalkınma alanlarında kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu bağlamda, son zamanlarda insanları yeni bilgi ve iletişim teknolojileri kullanımının da yardımıyla yeni küresel bağlantılarla güçlendirmeyi hedefleyen çok sayıda dijital öncü ortaya çıkmıştır. Daha açık ifade etmek gerekirse, bilgi ve iletişim teknolojileri ile bireyler arasındaki bu yeni ortaklık, bilgi ve iletişim teknolojilerinin yerel kalkınma sürecindeki rolüne ilişkin giderek artan bir ilginin doğmasına yol açmıştır.

Gerçekten de sosyal ağların toplulukların genel sosyoekonomik refahını arttırabileceğine ilişkin kesin ampirik kanıtlar bulunmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojileri ile yerel kalkınma arasında güçlü bir ilişki bulunduğu ilişkin hiç şüphe bulunmamakla birlikte, bu iki değişken arasındaki ilişki dönemden döneme değişmektedir. Bilgi teknolojilerindeki ve sosyal medya kullanımındaki değişimler dikkate alındığında, sosyal medyanın ve sosyal ağların yerel kalkınma alanındaki kullanımlarının sürekli olarak yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Sosyal Ağ, Yerel Kalkınma

ABSTRACT

Internet use, in general, has been growing tremendously since 1990s. Particularly the social media and social networking have been widely applied in political organizing, social interaction, and economic development since then. During the first era of this growth, social media was mainly applied as a facilitating tool in areas such as political action, democracy promotion, business marketing, and public relations management. However, social media has been used recently in the field of community and economic development more often. To this end, many digital pioneers, who were seeking to equip people with new global connections by the help of the use of new information and communication technologies (ICTs), have emerged lately. Put clearly, this new partnership between ICTs and individuals led a growing interest in the role of ICTs in the process of local community development.

There are, indeed, concrete empirical researches indicating clearly how social networks may and can improve the overall socioeconomic well-being of communities. Even if there is no doubt about the strong relationship between ICTs and local community development, the interaction between these two variables varies from time to time continuously. Considering the dramatic changes occurring in the scope of information technologies and social media use in particular, there is a strong need to evaluate over and over again the use of social media and social networking in the field of community development.

Keywords: Social Media, Social Network, Local Community Development

¹ Dr., Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı, ayesildal41@gmail.com

**TÜRKİYE-AB İLİŞKİLERİNDE ÇEVRE FASLI: ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (ÇED)
UYGULAMALARI NE KADAR BAŞARILI?**
ENVIRONMENT CHAPTER IN TURKISH-EU RELATIONS: HOW FAR ENVIRONMENTAL
IMPACT ASSESSMENT (EIA) APPLICATIONS ARE SUCCESSFUL?

Nihan AKINCILAR KÖSEOĞLU¹

ÖZET

1972'de Stockholm'de düzenlenen BM İnsan Çevresi Konferansı'nda ilk defa dünya çapında birçok ülke çevre konusuyla ilgili bir araya gelmiştir. Avrupa Birliği de bu konferans ile birlikte bir çevre politikası oluşturması gerektiğine karar vermiştir. Öncelikli nedeni ekonomik olsa da Birlik nüfusunun artması nedeniyle vatandaşların yaşam kalitesini arttırmak da önem teşkil etmiştir. İlk defa çevre konusu Avrupa Tek Senedi (1986) ile kurucu antlaşma metinlerine dahil olsa da ancak 1992 Maastricht Antlaşması ile çevre politikası topluluğun ana hedeflerinden ve temel politikalarından biri olarak kabul edilmiştir. Böylece AB çevre politikası, kirliliği ortadan kaldırmayı, azaltmayı ve önlemeyi (Çevresel Etki Değerlendirmesi ile) amaçlamıştır. ÇED, önerilen bir projenin çevre üzerindeki etkisini önceden belirlemek amacıyla öngörülen bir prosedürdür. Dolayısıyla, eğer projenin çevre kirliliği yaratacağı sonucu çıkarsa projeye izin verilmemeli böylece çevre kirliliği daha oluşmadan önlenmiş olmalıdır.

2007 Lizbon Antlaşması ile çevre, AB ile üye ülkeler arasında paylaşılan yetki alanlarından biri olarak kabul edilmiştir. Yine aynı yıl belirlenen AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi (2007-2023) (UÇES) ile birlikte AB çevre müktesebatına uyumun sağlanması ve mevzuatın etkin bir şekilde uygulanması amacıyla gerçekleştirilmesi zorunlu tüm çevresel iyileştirmeler ve düzenlemelerin neler olacağına ilişkin detaylı teknik ve kurumsal bilgiler sunulmuştur.

Ayrıca 1973 yılından itibaren AB 7 tane Çevre Eylem Programı hazırlamış, müktesebattaki çevre faslıyla da aday ülkelerin AB çevre politikasına tam entegrasyonu hedeflenmiştir. Bu bağlamda AB uyum sürecinde Türkiye'deki Çevre politikalarının ve yönetiminin değişimi 1998-2018 yılları arasında her yıl yayınlanmış İlerleme Raporları üzerinden incelenecektir. Özellikle çevre kirliliğinin oluşmadan önce engellenmesini hedefleyen ÇED uygulamalarında Türkiye'nin ne kadar başarılı olduğu sorgulanacaktır. Ayrıca Türkiye ve AB'de çevre hukukunun gelişimi, taraf olunan/olunmayan uluslararası sözleşmeler, AB'nin çevre konusunda uyguladığı ilkeler ve Türkiye ve AB'de çevre konusunda etkili olan aktörler incelenecektir. Sonuç kısmında 21 Aralık 2009 tarihinde müzakerelere açılan Çevre Faslı'nın başarıyla kapanma durumu irdelenecektir.

Anahtar kelimeler: Türkiye, AB, Çevre Faslı, ÇED

ABSTRACT

At the UN Conference on Human Environment held in Stockholm in 1972, many countries of the world convened for the first time regarding environmental issues. Upon this conference, the European Union has also decided to establish an environmental policy. Although the primary reason was economic, improving the quality of life in the Union while the population was increasing was also of importance. Even if the issue of environment was included initially in the founding treaties by the Single European Act (1986), the environmental policy was accepted as one of the main goals and basic policies of the Union only by the Maastricht Treaty 1992. Thereby, the EU Environmental Policy has aimed to eliminate, mitigate and prevent pollution (via Environmental Impact Assessment - EIA). EIA is a procedure that is prescribed to determine the effects of a project on the environment beforehand. Therefore, if it is concluded that a project is to create environmental pollution, it must not be allowed to prevent environmental pollution before it happens.

¹ Dr., Fenerbahçe Üniversitesi, nihan.koseoglu@fbu.edu.tr

Environment has been acknowledged as a scope of authority shared by the EU and the member states by the Treaty of Lisbon 2007. Furthermore, detailed technical and institutional information related with all obligatory environmental improvements and regulations aiming adaptation to the EU Environmental Acquis and efficient implementation of legislations was presented by the EU Integrated Environmental Approximation Strategy (2007-2023).

Likewise, the EU has prepared 7 Environmental Action Programs, and full integration of the candidate countries to the EU environmental policy was intended by means of the environment chapter in the acquis. In this context, the change of environmental policies and management in Turkey during the EU harmonization process will be assessed through the progress reports issued annually between 1998 and 2018. Especially, Turkey's success in the EIA implementations, which prevents environmental pollution before it takes place, will be examined. Moreover, development of the environmental law in the EU, international agreements –whether Turkey is a party or not, principals implemented by the EU on environment and influential actors in Turkey and the EU will be discussed. In the conclusion section, success of the completion of the Environment Chapter opened on December 21, 2009 was evaluated.

Keywords: Turkey, EU, Environment Chapter, Environmental Impact Assessment (EIA)

KÖMÜR PELETLEME VE BRİKETLEMEDE LİF DOLGUSU KULLANIMI FIBER FILLER USE IN COAL PELLETTIZING AND BRIQUETTING

Yıldırım İsmail TOSUN¹

ÖZET

Endüstriyel fırınlarda düşük kaliteli katı yakıt olarak kömür tozundan faydalanabilmek için ve ayrıca yanma odasına uygunluğu açısından kömürün peletlenmesi ve briketlenmesi bu çalışma da önerilmiştir. Kömür peletleme ve briketleme teknikleri, belirli miktarlarda bağlayıcıları ve kükürt giderici soebent maddeleri ve farklı dolgu maddelerini içermektedir. Bu bağlayıcıların miktarındaki azalma ve kömür peletlerinin ve briketlerin kalitesindeki iyileşme, yeni geliştirilmiş sıkıştırma ve yuvarlama teknolojileri ile sağlanabilir. Bu amaçla bu çalışma da kömür peletlerinin ve briketlerin, özellikle de özellikle Şırnak asfaltitinin yanma ya daha elverişli olması için, belirli oranda pamuk lifi ve saman gibi lif dolgu malzemeleri ile yuvarlanması ve briketlenmesi laboratuvar koşullarında incelenmiştir. 25 ton'luk pres kullanılarak briketlerin kalitesinin iyileştirilmesi çalışılmıştır. 30 mm çapındaki briketler ve 8 mm çapındaki peletler üretilmiştir. İlave edilen lif içeriği cinsi ve miktarı açısından fiziksel ve kimyasal özellikleri incelenmiştir. Son olarak, su emme kalitesinin kabul edilebilir olduğu ve sıkıştırma dayanımı ve kayma dirençlerinin, Linyitlerde ve Şırnak asfaltit tozu kullanılırken orijinal kömüre yaklaştığı sonucuna varılmıştır. Lif içeriği, Şırnak asfaltitinden üretilen kömür peletleri ve briketlerinde basınç ve kesilme dayanımlarının sırasıyla % 320 ve % 260 oranında arttığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lif Dolgusu, Kömür Peletleme, Kömür Briketleme, Briket Basma Dayanımı, Pelet Kesme Dayanımı

ABSTRACT

In order to beneficiate from coal fines as low quality solid fuel in industrial furnaces pelletizing and briquetting was proposed due to suitability in combustion chamber. Coal pellets and briquetting techniques involved different filling materials such as binders and desulfurizing sorbents at certain amounts. Decrease in the amount of these binders and improvement in quality of coal pellets and briquettes could be managed by new improved compressing and rolling technologies. For this aim, improvement of qualities of coal pellets and briquettes, especially Şırnak asphaltite fine for suitability in combustion, the fiber filler materials such as cotton fibers and straw for pelletizing in the tumble rolling and 25 ton loaded pres in laboratory circumstances. The 30 mm diameter briquettes and 8 mm diameter pellets were produced. The physical and chemical qualities were investigated regarding added amount of fiber content and type. Finally, it is concluded that the water absorption quality was acceptable and compression strength and shear resistivity were closing the original type of coal while asphaltite fine used. The fiber content increased the compression and shear strengths at 320% and 260% rate, respectively for produced coal pellets of Şırnak asphaltite.

Keywords: Fiber Filler, Coal Pelletizing, Coal Briquetting, Briquette Compression, Pellet Shear

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, Maden Mühendisliği Bölümü, Şırnak, yildirimismailtosun@gmail.com

**ŞIRNAK ASFALİTİT ŞLAMI VE ATIK LİNYİT TOZUNUN MODİFİYE AGGLO - PNÖMATİK
FLOTASYONU**
MODIFIED AGGLO - PNEUMATIC FLOTATION OF ŞIRNAK ASPHALTITE SLIMES AND
WASTE LIGNITE FINE

Yıldırım İsmail TOSUN¹

ÖZET

Tunçbilek, Bolu Mengen, Kütahya Gediz Linyit ve Şırnak asfaltit şamları çok ince toz mikron bpyutunda olup yıkanması düşünülmüştür. Aglo-flotasyon işleminde temiz kömür ürünleri, sıg formdaki modifiye pnömatik hücrede orta mikst ürünler ve şeyl atık ürünler olarak alınmıştır. Temizleyici formlar da ikinci üçüncü temizlik aşamaları da yapılmıştır. Modifiye pnömatik hücre konvansiyonel hücreden farklı olup topaklanma işleminden sonra pnömatik flotasyon uygulanmıştır. Flotasyon performansı ve temizleme etkinliklerini belirlemek için iki ve üç aşamada da aglo-flotasyon yıkaması uygulanmıştır. Optimum yıkama ünitesi ve en gelişmiş temiz ürün için modifiye hücre tasarımı incelenmiştir. Gelişmiş tasarım ile, ülkenin kükürt giderme ihtiyacı olan daha temiz ürün üretilerek yüksek kaliteli linyit elde edilmiştir. Kömür türleri, Şırnak'ın yerel bölgesinde çıkarılan asfaltitin aglomerasyonunun ardından pnömatik flotasyon yöntemi değiştirebilir. Yağ aglomerasyonu ile topaklandırmanın yaygın olarak su arıtma yöntemi olarak kullanılması nedeniyle yağ aglomerasyonu ile yüzdürme yönteminin başarılı olarak kullanıldığı ve asfaltit topaklarının yüzdürülmesi sırasında, kül ve kükürt içeriğinin, % 46-53 oranında azaldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şlam Flotasyonu, Seçimli Aglomerasyon, Aglo- Flotasyonu, Pnömatik Flotasyon, Kısmi Topaklaşma, Asfaltit Şlamı, Yağ Flotasyonu

ABSTRACT

Tunçbilek, Bolu Mengen, Kütahya Gediz Lignite and Şırnak asphaltite slimes are very fine powder micron sized and were proposed to be washed by aglo-flotation. In the aglo-flotation process, clean coal products, medium mixed products and shale waste products were taken as moderately mixed products in shallow form. The second third cleaning steps were also carried out in cleaning forms. The modified pneumatic cell is different from the conventional cell and after the clumping process, pneumatic flotation is applied. In order to determine flotation performance and cleaning activities, agglomeration was applied in two and three stages. Optimum washing unit and modified cell design for the most advanced clean product were examined. With the advanced design, the country's preferred product was produced with cleaner quality and high quality lignite was obtained. Coal type could change the pneumatic flotation method after agglomeration of asphaltite slime. Due to the use of agglomeration of fat agglomeration as a water treatment method, it was determined that the flotation method was used successfully managed by oil agglomeration and the ash and sulfur content decreased significantly by 46-53% total ash and sulfur during the floatation of asphaltite slime coagulates, respectively.

Key words: Slime Flotation, Sselective Agglomeration, Agglo-Flotation, Pneumatic Flotation, Partial Agglomeration, Asphaltite Slurry, Oil Flotation

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, Maden Mühendisliği Bölümü, Şırnak, yildirimismailtosun@gmail.com

**ŞIRNAK ASFALİTİT ŞLAMI VE ATIK KÖMÜR TOZUNUN MODİFİYE ÇÖKELTİCİ
SEPARATÖRDE MİKRO TOPAKLANMA İLE YIKANMASI**
WASHING OF ŞIRNAK ASPHALTITE SLIME AND WASTE COAL FINE BY MICRO
SELLECTIVE COAGULATION IN MODIFIED CENTRIFUGE SETTLING SEPERATOR

Yıldırım İsmail TOSUN¹

ÖZET

Şırnak'taki asfaltit rezervleri yeterince temiz nitelikli mevcut kömür madenciliğini sağlamasa da Türkiye'nin asfaltit rezervlerinin %83'ü enerji üretiminde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu tip asfaltit kömür türleri yaklaşık %7 toplam yüksek kükürt içeriği ile termik santrallerde değerlendirilebilmesi için bir yıkama tesisi ile yıkanması ve asfaltitin kül ve kükürt içeriğinin giderilmesi gerekmektedir. Tunçbilek, Bolu Mengen ve Kütahya Gediz linyiti bu çalışmada Şırnak asfaltiti ile birlikte, seçici aglomerasyona tabi tutularak test edilmiştir. Kömür yıkamada kullanılan kül ve kükürt içeriği Şırnak asfaltitinin zor yıkanabilirliği nedeniyle büyük sorun oluşturmaktadır. Bu çalışmadaki seçimli aglomerasyon ile değerlendirme işleminde daha az reaktif ve ekipman maliyetleri açısından da büyük faydalar sağlanmıştır. Kömür şlam olarak havuzlardan alınmakta ve seçimli topaklanma 20-120 mikron luk tane boyut aralığında olmuştur. Yağ ile mikro mekanik ajitasyon ile mg / l yağ çözeltisi içerisinde topaklanma ve ardından değiştirilmiş santrifüj kolonlar içerisinde çökeltme araştırılmıştır. Mikrofotolar ve partikül büyüklüğü ölçümleri topaklaştığını göstermiştir. Çok ince yağ filmi ile mikro topaklaşma ve şlam taneleri arasında etkileşim 70 ila 100 mikronluk mesafe aralığında etkileşmektedir. Mikro santrifüj çökeltici çok etkili olarak şlam topaklarını ayırabilmiştir. Kolondaki eğimli lamel levhalar gibi diğer mekanik teknikler ve topaklaşma etkisi ve ajitasyon koşulların da ince yağ film ile değişmiştir. Lamella çökelticilerinde topaklaşmayı gidermek için santrifüj etki başarılı olarak değerlendirilmiştir. Yağ aglomerasyonu performansı yüzey aktif madde adsorpsiyonu ile değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şlam Topaklama, Aglomerasyon, Seçimli Topaklaşma, Asfaltit Şlamı, Yağ Aglomerasyonu

ABSTRACT

For cleaning of asphaltite reserves in Şırnak, The proposed work evaluate 83% of the asphaltite in the region not good quality provision in Turkey with the existing coal mining. This type of asphaltite coal species with a total high sulfur content of approximately 7% of the thermal power plants should be evaluated with a treatment plant and lower ash and sulfur content of asphaltite was possible to be removed by this cleaning method. Tunçbilek, Bolu Mengen and Kütahya Gediz lignite were tested together with asphaltite of Şırnak and were subjected to agglomeration . Ash and sulfur content used in coal washing was so difficult in washability of Şırnak asphaltite that was a major problem. With the selective agglomeration in this study, the benefits of less cost and equipment cost have been greatly improved in the grading process. The charcoal is taken from the ponds and the selective agglomeration is in the grain size of 20-120 microns. The precipitation of the oil in critical micro-agitation with oil and the precipitation within the modified centrifugation columns were investigated. Micrograph and particle size measurements was showing clumping. Very fine oil film and microfossing and interaction between the microspheres within a distance of 70 microns. The micro-centrifugal precipitator was able to separate the flux pellets very effectively. Other mechanical techniques, such as sloped lamella sheets in the column and the agglomeration effect and agitation conditions have also changed with the thin oil film. The centrifugal effect was assessed to be successful in

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, Maden Mühendisliği Bölümü, Şırnak, yildirimismailtosun@gmail.com

eliminating clumping in lamella precipitators. Oil agglomeration performance was assessed by surfactant adsorption.

Keywords: Slurry Agglomeration, Selective Agglomeration, Asphaltite Slurry, Oil Agglomeration

SİNEMANIN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ İLE TRAVMALARLA YÜZLEŞMEK FACE THE TRAUMAS WITH THE GOOD POWER OF CİNEMA

Gülseren YÜCEL¹

ÖZET

Sinema bizi hem kendimiz hem de yaşadığımız toplumun ortak bilinçaltı ile bağlar kurmamıza yardım eder. Filmlerin duygu dünyamıza etkileri psikoloji biliminin de ilgisini çekmiş ve filmler terapi yöntemi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Film seyredirken seyirciye “ne olduğu” sorusu, seyircinin filmi nasıl algıladığı ve anladığının anlaşılması ile açıklanabilir. Film seyri sırasında öykü, olay örgüsü, sinematografik yollar ile film dünyasının içine girer, film karakterleri ile özdeşlik kurar, onların duygularını anlar, öyküdeki durumları modelleriz.

Öykünün başı ve sonu belli bir yapı olması ve olayların kapanışı ile yaşadığımız bu deneyim bizi kendimizle tanıştırır, filmler aracılığı ile kendimize bir yolculuk yaparız. Tüm sanatların ortak noktası ve sanatın iyileştirici işlevlerinden biri olan “hatırlama” bizi kendimizle yüzleştirdiği gibi toplumsal bellekte olanları da çağırır. Travma sözcük anlamı ile “sarsıntı” demektir; tıpta, psikolojide ve sosyal psikolojide kullanılan bu terim, hem bedensel hem de ruhsal yaraları gösterir. Kişisel travmalar gibi toplumsal travmalar da bellekte iz bırakır. Bedensel ya da ruhsal travmaların yaşandığı hali ile bellekte bıraktığı izlerin anlatılmasında sinema eşsiz bir araçtır. Travmanın öyküsünün anlatılması iyileştirici bir işleve sahip olabilir. Sinema bu işlevi tarihi boyunca bir çok filmde yerine getirmiş, savaşları, baskıyı, şiddeti, kayıpları, kitlelerin üzerinde bıraktığı izleri anlatılara dönüştürmüş, seyirciyi travma anlatısına dahil ederek onları tanıklığa, yüzleşmeye, sorgulamaya çağırmıştır. Travma anlatılarında travmanın temsili tartışmalarında öne sürülen, her ikisi arasındaki ilişkiyi açıklayan, üç temsil stratejisi, “tedavi, şok, röntgencilik ve tanıklık”tır. Sinema toplumsal belleği yeniden kurgulayabilir, bu kurgu travma temsili nasıl olduğuna bağlı olarak, yüzleşerek iyileşme ya da bastırarak unutturma da olabilir. Sinemada travmanın anlatısı oluşturulurken bu anlatının söyleminin nasıl inşa edildiği önemli bir sorudur. Türkiye sinemasında toplumsal travmalar nasıl temsil edilmektedir? Bu temsil hangi temsil stratejisi ile nasıl bir işlev görmektedir? Bu soruların yanıtları yönetmenliğini Yüksel Aksu’nun yaptığı, kayıp ve yas üzerine önemli bir film olan ‘*İftarlık Gazoz*’ (2016) adlı filmde aranmış, filmin anlatısını oluşturan öğeler; öykü, olay örgüsü, karakterler, zaman, mekan, sinematografik anlatım araçları olan çerçeveleme, kamera hareketleri ve kurgu öğeleri ile birlikte çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Toplumsal Bellek, Travma, Anlatı, Söylem

ABSTRACT

Movies help us connect to our own subliminal thoughts, our subconscious and our collective consciousness as a society. The effects of films to our emotional nature have also attracted the attention of psychology and films started being used as a method of therapy. The answer to the question “What happened to the spectator?” can only be explained through the understanding of how the movie is perceived and comprehended by the spectator. We enter the realm of the movie via the story, plot, cinematographic channels, integrate our identity with the characters – put ourselves in their position, understand their feelings and model their situation in the plot. This experience that we go through, due to the fact that the story is a defined structure which has a definite end and beginning, enables us to discover our own self and lead us to an internal journey. The act of “remembering” as the common denominator of all arts serves as a healer by offering us a chance to confront ourselves and evokes social consciousness. Describing the history of trauma may have a healing function. Cinema has fulfilled this function in many films throughout its history, transforming wars, oppression, violence, losses, traces left by the masses

¹ Prof. Dr., Nişantaşı Üniversitesi, gulseren.yucel@nisantasi.edu.tr

on narratives and calling on the audience to witness, confront and question them by including them in the trauma narrative. The three representative strategies proposed in trauma narratives, which explain the relationship between the two, and which are proposed in the representative discussions of the trauma, are treatment, shock, voyeurism and testimony. Cinema can reconstruct the social memory, which can be confronted with the problem of the representation of the trauma, or it can be repressed or forgotten. The narrative of trauma in cinema is an important question of how this narrative is constructed. How cinema is represented in Turkey's social trauma? How does this representation function with the representation strategy? The answers to these questions were directed by Yüksel Aksu in " Firefighting Gazoz "(2016), an important film about loss and grief; story, plot, characters, time, space, cinematographic narrative tools, framing, camera movements and editing elements are solved with.

Keywords: Cinema, Social Consciousness, Trauma, Narrative, Discourse

MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİNDE FRANSA VE İNGİLTERE İLE İLİŞKİLER

Zeynep SELÇUK¹

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Milli Mücadele döneminde Türk Dış politikasını oluşturan temel prensipleri ortaya koymaktır. Bu amaca ulaşmak için özellikle Fransa ve İngiltere ile olan dış ilişkilere değinilecektir. Bu ilişkilerin anlaşılması Atatürk Dönemi dış politika prensiplerinin anlaşılmasına olanak sağlayacaktır. Çalışmanın ilk bölümü, kavramsal alt yapıyı oluşturacaktır. Dış politika yapımına ilişkin temel kavramlar ortaya koyulacaktır. İkinci bölüm, İngiltere ve Fransa ile olan ilişkilere odaklanacaktır. Bu bağlamda her iki ülke ve Türkiye'nin temel siyasi konu ve tartışmaları ele alınacaktır. Bu bölümde ayrıca Mardin'in işgali sorununda İngiltere ve Fransa anlaşmazlığına değinilecektir. Son bölümde, Milli Mücadele döneminin Atatürk Dönemi Türk Dış politikasına etkileri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dış Politikası, Milli Mücadele, Atatürk

¹ Doç.Dr., Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Fenerbahçe Üniversitesi, zeynep.selcuk@fbu.edu.tr

İŞ SAĞLIĞININ SOSYAL VE HUKUKİ BOYUTLARI SOCIAL AND LEGAL ASPECTS OF OCCUPATIONAL HEALTH

Gökhan OFLUOĞLU¹

ÖZET

İş sağlığı ve iş güvenliği hukuki, sosyal ve ekonomik boyutları olan bir yönetim sistemidir. İş sağlığı ve iş güvenliğinin sağlanması için, amaca uygun politikaları ve bu politikalara uygun kendine özgü hukuk kuralları gerekmektedir. İş sağlığı sistemi, meslek hastalıklarının meydana gelmeden önlenmesi ve kaçınılmazlık durumunda ise meslek hastalığından kaynaklanan zararların en aza indirilmesini amaçlamaktadır. İş sağlığında amaç, meslek hastalıklarının meydana gelmeden önlenmesi olduğu için işyerlerinde meslek hastalıklarına yol açacak güvensiz durum ve davranışların önlenmesi ve çevresel faktörlerin önüne geçilmesi gerekmektedir. Türkiye’de İş sağlığı ve iş güvenliğini sağlamaya yönelik yasalar, yeterince etkin olamamışlardır. Özellikle meslek hastalıklarının tanımı, içeriği, tespitine ilişkin hukuki süreç, teknik ve hukuki araçlar yönünden yeterince etkin değildir. Meslek hastalıkları listesinde sıralanan sınırlı sayıdaki hastalığın dışında meslek hastalıkları, meslek hastalığı olarak kabul görmemektedir. Öte yandan iş ortamından kaynaklanan psikolojik sorunlar halen meslek hastalıkları listesinde yer almamaktadır. Bunun yanı sıra, Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulu, meslek hastalıklarının tespitinde, belirtilen listenin dışındakileri meslek hastalığı olarak kabul etmemektedir. Öte yandan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulu raporlarına yargıda yapılan itirazlar maliyetli ve çok zaman almaktadır. Bu tebliğde iş sağlığının ülkemizdeki ekonomik ve sosyal boyutları ele alınarak, meslek hastalığı olaylarının tespitinde yaşanan hukuki zorluklar ele alınacaktır. İş sağlığının korunabilmesi için sosyal güvenliğin dikey kapsamının dikkate alınması gerekmektedir. İş sağlığı açısından insan yaşamını doğrudan ilgilendirdiği için yasal düzenlemelerin işletilmesinin gerekli iç ve dış denetim mekanizmalarıyla etkin bir şekilde sağlanması gerekmektedir. Hiç kuşkusuz meslek hastalıklarını önlemek daima ödemekten daha az maliyetli olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı, İş Güvenliği, Sosyal Güvenlik

ABSTRACT

Occupational Health and safety, legal, social, and economic dimensions that has Management System. Health and safety at work in compliance with specific legal rules in order to ensure appropriate policies and these policies are required. Occupational Health and safety, prevent the occurrence of occupational diseases, and the inevitability, in the case of damage caused by occupational disease aims to minimize. Occupational health occupational diseases occupational diseases in workplaces in the aim to prevent the occurrence of unsafe situation that will lead to the Prevention of behavior and environmental factors and it is necessary to prevent. In Turkey to promote Occupational Health and safety laws, could be active enough. Especially the definition of occupational diseases, the content of the legal assessment process is not sufficiently effective in terms of technical and legal tools. Except for a limited number of disease listed in the list of occupational diseases, occupational diseases, has not been recognised as occupational diseases. On the other hand, the business environment is not currently included in the list of occupational diseases arising from psychological issues. In addition, the Social Security Agency, the board of health, except for the identification of occupational diseases specified in the list of occupational disease as disclaims. On the other hand, judicial objections to the report of the board of Health Social Security Institution cost and it takes too much time. In this paper, Economic and social dimensions of Occupational Health in our country by taking legal challenges in identifying cases of occupational disease will be discussed. The vertical extent of Social

¹ Doç.Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, 67100/Merkez/ZONGULDAK/TURKİYE, gofluoglu@yahoo.com

Security for the preservation of occupational health needs to be considered. Directly concerned the legal regulations for Occupational Health in terms of human life necessary for the operation of the procedure in an effective manner with internal and external control mechanisms should be provided. To prevent occupational diseases undoubtedly always will cost less than paying.

Keywords: Occupational Health, Occupational Safety, Social Security

**ÇALIŞAN MEMNUNİYETİNE ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ: EĞİTİM
VE ARAŞTIRMA HASTANESİNDE BİR UYGULAMA**
PRIORITIZATION OF THE FACTORS AFFECTING EMPLOYEE SATISFACTION: AN
APPLICATION IN THE TRAINING AND RESEARCH HOSPITAL

Nurşah ARSLAN BULUT¹
Fulya MISIRDALI YANGİL²

ÖZET

Bireyler tüm yaşamlarının ortalama 25-30 yılını iş yerinde geçirmektedirler. Dolayısıyla bireylerin iş yerinde ve işinde harcadığı süre yaşamının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. İş yerinde geçirdikleri bu zaman zarfı içinde yaşadıkları tatmin düzeyi ise hem çalışan hem de örgütler açısından önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda çalışan memnuniyeti kavramı, alan yazında sıklıkla üzerinde durulan bir çalışma konusu olmaktadır. Çalışan memnuniyeti, bireylerin işinden bekledikleri ile işin kendisine sundukları arasındaki algılanmış ilişki fonksiyonu olarak tanımlanmaktadır. Çalışan memnuniyeti kavramıyla, çalışanların işe yönelik olarak duygusal değerlendirmeleri ele alınmaktadır.

Bu araştırmayla çalışan memnuniyetine etki eden faktörlerin önceliklendirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca çalışan memnuniyetine yönelik ele alınan bu faktörler, işletmenin hiyerarşik yapısı bakımından analiz edilerek hiyerarşik basamaklarındaki önem düzeyleri de tespit edilmiştir. Amaca yönelik olarak araştırmada; Analitik Hiyerarşi Proses yöntemi kullanılarak çalışanlar açısından en önemli faktörlerin belirlenmesine çalışılmıştır. Elde edilen veriler Expert Choice paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bu araştırma, bir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde görev yapan 151 personelin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan personellerin; 12'si üst yönetim, 13'ü orta yönetim, 21'i alt yönetim ve 105'i idari görevi bulunmayan çalışanlardan oluşmaktadır. Yapılan analizler sonucunda çalışan memnuniyetinin belirlenmesinde çalışanların bireysel ve mesleki farklılıkları dikkate alınmamış olup, çalışanların bulundukları hiyerarşik basamaklar dikkate alınmıştır. Araştırma, farklı hiyerarşik basamaklarda görev alan çalışanların çalışan memnuniyeti açısından, farklı ya da benzer önceliklerinin olup olmadığını ortaya çıkarmaya çalışmaktadır. Buna göre; araştırmada üst yönetimin örgüt sistemi kriterlerinden ücret kriterini; orta yönetimin örgüt sistemi kriterlerinden çalışma ortamı ve saatlerini; alt yönetimin grup kriterlerinden takım çalışmasını; idari görevi bulunmayan çalışanların grup kriterlerinden dayanışma ve işbirliğini memnuniyet kriteri olarak önceliklendirdiği ortaya konulmuştur. Hiyerarşik basamaklar dikkate alınmadan yapılan analizde ise; örgüt sistemi kriterlerinden çalışma ortamı ve saatlerinin öncelikli olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Memnuniyet, Çalışan Memnuniyeti, Analitik Hiyerarşi Proses

ABSTRACT

Individuals spend an average of 25-30 years of their lives at work. Therefore, the time spent by individuals at work and in their work constitutes an important part of their lives. The level of satisfaction they experience during this time in their work place is important for both employees and organizations. In this context, the concept of employee satisfaction is a subject of study which is frequently emphasized in the literature. Employee satisfaction is defined as the perceived relationship function between what individuals expect from their job and what they present to the job. Emotional evaluations of employees are focused on the concept of employee satisfaction.

¹ Uzman, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Evliya Çelebi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, nursah_85@hotmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Altıntaş MYO fulya.myangildpu.edu.tr

In this study, it was aimed to prioritize the factors affecting employee satisfaction. In addition, these factors discussed for employee satisfaction were analyzed in terms of the hierarchical structure of the business, and their significance levels in hierarchical steps were determined. For the purpose of study; the most important factors for the employees were determined by using the Analytical Hierarchy Process method. The data were analyzed by using Expert Choice package program.

This study was carried out with the participation of 151 employees working in a Training and Research Hospital. The employees participating in the study consisted of 12 employees without top management duties, 13 employees without middle management duties, 21 employees without lower management duties, and 105 employees without administrative duties. As a result of the analyses performed, the individual and professional differences of employees were not taken into account in determining employee satisfaction, and the hierarchical steps of employees were taken into account. The study attempted to reveal whether employees working in different hierarchical steps had different or similar priorities in terms of employee satisfaction. Accordingly, in the study, it was revealed that top management prioritized the wage criterion, one of the organizational system criteria, middle management prioritized the working environment and hours, one of the organizational system criteria, lower management prioritized the teamwork, one of the group criteria, and the employees without administrative duties prioritized cooperation and solidarity, one of the group criteria, as satisfaction criteria. In the analysis performed without considering the hierarchical steps, it was determined that the working environment and hours, one of the organizational system criteria, were evaluated as a priority.

Keywords: Satisfaction, Employee Satisfaction, Analytical Hierarchy Process.

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİME DEVAM EDEN 5-6 YAŞ ÇOCUKLARININ SOSYAL BECERİLERİNİN
BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ¹**
THE INVESTIGATION OF SOCIAL SKILLS OF 5-6 YEAR-OLD CHILDREN ATTENDING
PRESCHOOL EDUCATION ACCORDING TO SOME VARIABLES

Cemre ÖZCAN²
Serap DEMİRİZ³

ÖZET

Modern dünyada gelişen teknoloji ve genişleyen iş alanıyla beraber artık akademik başarı insanlar arasındaki farkı belirlemek için yetmemekte, işverenler ve kurumlar kriter olarak sosyal ve duygusal becerilere önem vermektedir. Sosyal olarak uyumlu, iş birliğine yatkın, kriz anını yönetme becerisi olan, özgüveni ve empati becerisi yüksek, problem çözme becerisi kuvvetli, iletişim becerisi iyi olan ve kendini iyi ifade edebilen insanlar hem iş başvurularında hem de sosyal gruplarda öncelikli olarak tercih edilmektedirler. Yetişkinlik dönemi sosyal becerilerin temeli çocukluktan atılmaktadır. Okul öncesi dönem diğer bütün gelişim alanları gibi sosyal ve duygusal gelişim için de kritik bir dönemdir. Çocukların oyun gruplarına girebilme, alay etme ile baş edebilme, hayır diyebilme, öfkesini kontrol edebilme, empati kurma, konuşmayı başlatma, sürdürme ve bitirebilme gibi akran kabulünü etkileyen sosyal becerileri sosyal yeterliliğin göstergeleridir. Bu dönemde kazanılan sosyal beceriler okul, iş, eş ve kariyer seçimi de dahil bir çok hayati tercihi etkilemektedir. Sosyal beceriler annenin bebeğini emzirirken bebeğiyle kurduğu ilk göz kontağı ve ten temasıyla başlayıp, babanın bebeği kucağında gezdirip, çıkardığı sesleri taklit etmesine kadar birçok etkileşimle kazanılmaya başlar.

Bu araştırma, sosyal ve duygusal becerilerin önemi doğrultusunda okul öncesine devam eden 5-6 yaş çocuklarının sosyal becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubuna Kahramanmaraş ilinin Elbistan ilçesinde anaokulu ve anasınıflarda okul öncesi eğitimi alan 5-6 yaş arasındaki 354 çocuk alınmıştır. Çocukların sosyal becerilerini değerlendirmek amacıyla "Anaokulu ve Anasınıfı Davranış Ölçeği-Sosyal Beceri Alt Boyutu" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda sosyal beceri alt ölçeği, sosyal bağımsızlık ve sosyal kabul becerileri alt ölçeğinden alınan puanlarda kızların puanı erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır. Sosyal beceri alt ölçeği ve sosyal işbirliği becerileri alt ölçeğinden alınan puanların anaokulu veya uygulama anaokullarının lehine olduğu tespit edilmiştir. Anne yaşı yükseldikçe çocukların sosyal beceri ve sosyal iş birliği beceri puanlarının yükseldiği görülmüştür. Anne ve babanın öğrenim düzeyinin yüksek olmasının çocukların sosyal beceri, sosyal bağımsızlık ve sosyal kabul becerileri ile sosyal etkileşim becerilerinde anlamlı fark oluşturduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sosyal iş birliği puanlarının çekirdek aileye sahip olan çocukların lehine olduğu saptanmıştır. Bulgular doğrultusunda çocukların sosyal becerilerinin gelişimini desteklemek, ebeveynlerin eğitim ve sosyal beceri ile ilgili farkındalıklarını arttırmak için bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sosyal Beceri, Okul Öncesi, Çocuk

ABSTRACT

With the developing technology and growing working area in the modern world, the academic achievement no longer suffice to designate the difference between human beings, moreover, the employers and institutions attach importance to social and sensual skills as criterion. People who are clubbily coherent, inclined to cooperativeness, have management skill in a time of crisis, express oneself well and people whose self reliance and empathy skill are high, problem solving

¹ Bu çalışma Cemre Özcan'ın "5-6 Yaş Çocuklarının Duygusal Zekalarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinin bir parçası olarak hazırlanmıştır.

² Öğretmen, Milli Eğitim, cmrozcan46@gmail.com

³ Doç.Dr., Gazi Üniversitesi, demiriz.serap@gmail.com

ability is powerful and communication skill is good, are favored initially in both job applications and social groups. The basis of the adulthood social skills is specified in childhood. The preschool period is a critical period for social and emotional development too like every other area of developments. The social skills of children, which influence the assent of the peer, like going in playgroups, dealing with the mocking, saying no, taking the anger in hand, developing empathy, starting, maintaining and ending the conversation indicate the social competence. The social skills that are acquired in the preschool term impress a lot of vital preferences, including the selection of the school, job, mate and career. The social skills are gained with lots of interactions such as the first glance and touch of a mother and her baby while she is suckling, showing the baby around of a father, baby's imitation of the voices that are uttered by the father.

This study was conducted in an attempt to examine social skills of 5-6 year-old children attending preschool education according to some variables in accordance with the importance of social and emotional skills. To the study group of this research it was taken totally 354 children from the age groups of 5-6 who are getting training in nursery school and nursery classes of Elbistan-Kahramanmaraş. 'Preschool Behaviour Questionnaire- Social Skill Subdimension' has been used in order to evaluate social skills of children. Following the research, it was observed that the score of girls, statistically, was significantly higher than the boys' score obtained by the social skill subdimension, social independence and social acknowledgment subdimensions. It was found that scores taken from social skill subdimension and social collaboration skills subdimension, were in favor of nursery school or practice nursery schools. It was seen that as the age of the mother increases, social skill and social collaboration skill scores of children have increased. Parents' high level of education created a significant difference on children's social skill, social independence and social acknowledgment, and social interaction skills. In addition, it was determined that social collaboration scores were in favor of children who have a nuclear family. Some suggestions were made in accordance with the study findings to assist the childrens' social skill progress and to increase the awareness of parents associated with education and social skill.

Key Words: Social Skill, Preschool, Child

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YÖNETİCİ SEÇME KRİTERLERİNİN ÖĞRETMENLER
ÜZERİNDEKİ ETKİSİ (ŞANLIURFA İLİ ÖRNEĞİ)
THE EFFECT OF MANAGER SELECTION CRITERIA ON TEACHERS
(THE SAMPLE OF ŞANLIURFA PROVINCE)**

**Vehbi UZUNDAĞ¹
Mustafa ÖZMUSUL²**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı öğretmen görüşlerine göre Milli Eğitim Bakanlığı'nın Yönetici Seçme ve Atama Yönetmeliği'nin öğretmenler üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. Çalışma, nitel bir araştırma olup araştırmada durum incelemesi yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa il merkezinde bulunan okullarda görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 15 öğretmen oluşturmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme forma uygulanmış, üç merkez ilçede bulunan farklı okul türlerindeki (meslek lisesi, Anadolu lisesi, fen lisesi, imam hatip ortaokulu, normal ortaokul, ilkökul ve okulöncesi) 15 öğretmenden 01 Aralık 2017-15 Aralık 2017 tarihleri arasında veriler derlenmiştir.

Elde edilen verilerin içerik incelemesi yapılarak veriler çözümlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; sözlü sınav sonucuna göre yapılan yönetici atamalarının kurum kültürünü olumsuz etkilediği, kurumu organize etmede sorunlara yol açtığı ve bu şekilde göreve gelen yönetici -atamayı hak etmiş olsa dahi- öğretmenler tarafından kuşkuyla karşılandığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Çalışma grubundan elde edilen veriler dikkate alındığında; merkezi sınav sonucuna göre yapılan yönetici atamalarıyla göreve gelen yöneticiler kurum çalışanları tarafından daha olumlu karşılanmaktadır. Bu durumda, öğretmenler yöneticinin geldiği konumu hak ettiğini düşünmekte bu nedenle bu türdeki yöneticiler öğretmenler nezdinde daha çok saygınlık kazanmaktadır. Araştırmada yöneticilerin sık sık kurum değiştirmesinin kurum kültürünü olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre yönetici seçme ve atamada öne çıkan en belirgin kriter, yöneticilerin merkezi bir sınav sonucunda başarılı olan öğretmenler arasından seçilmesinin uygun olacağı şeklindedir. Bu bağlamda ilgili mevzuat hazırlanırken eğitim sürecindeki tüm paydaşların işin içine katılması, seçim ölçütlerinin söz konusu paydaşların hassasiyetleri doğrultusunda hazırlanması nitelikli bir eğitim ve yönetim açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim, Okul Yöneticisi, Öğretmen, Yönetici Atama Kriteri, Kurum Kültürü, Sözlü Sınav

ABSTRACT

The aim of the study is to reveal the effect of the Manager Selection and Appointment Regulation of the Ministry of National Education on teachers. The study is a qualitative research and a case study is used in this study. The study group consists of 15 teachers who participated voluntarily in this study and worked at the schools in the city center of Şanlıurfa in the 2017-2018 academic year. In this research, semi-structured interview form was applied and data were collected from 15 teachers in different school types (vocational high school, Anatolian high school, science high school, imam hatip secondary school, standard secondary school, primary school and preschool) in three central districts between 01 December 2017 and 15 December 2017.

The data were analyzed by making content analysis of the obtained data. According to the findings of the study; results have been reached such as the negative impact of the appointment of managers according to the results of the oral examination on the corporate culture, causing problems in organizing the institution, and teachers' suspicion on the manager who came to the

¹ Yüksek lisans öğrencisi, Okul müdürü, vehbiuzundag@gmail.com

² Doç. Dr., Harran Üniversitesi, mustafaozmusul@harran.edu.tr

task in this way - even if he deserved the appointment-. Considering the data obtained from the study group; managers who came to the task according to the results of central examinations are welcomed more positively by the employees of the institution. In this context, the teachers consider that the school manager deserves the position he came from, so this kind of administrators gain more respect for the teachers. In the study, it has been determined that the frequent changes of the managers have a negative effect on the corporate culture. According to the findings obtained in this study, the most prominent criteria for executive selection and appointment, is that managers should be selected from among the teachers who are successful in a central examination. In this context, while preparing the relevant legislation, the inclusion of all stakeholders in the training process and the preparation of selection criteria according to the sensitivities of these stakeholders are important for a qualified education and management.

Key Words: Management, School Manager, Teacher, Manager Appointment Criteria, Corporate Culture, Oral Examination

MESLEK YÜKSEKOKULLARINA BAKIŞ AÇISI

Hatice Biçen YILMAZ¹
Handan AKSÜYEK²

ÖZET

Meslek yüksekokullarının temel amacı; sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinin nitelikli ara eleman ihtiyaçlarını gidermektedir. Ülkemizde hemen hemen her il ve ilçede bir meslek yüksekokulu açılarak Meslek yüksekokullarının temel amacı; ticaret, sanayi ve hizmet sektörlerinin ara eleman ihtiyaçlarını karşılamaktır. Ülkemizde iş dünyasının en önemli ihtiyacının nitelikli ara eleman olduğu bilinen bir gerçektir. Bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla ülkemizde hemen hemen her il ve ilçede bir meslek yüksekokulu açılmıştır. Ülke ekonomisinde büyük önem taşıyan ve ara eleman olarak istihdam edilen meslek yüksekokul öğrencileri, yükseköğrenime devam eden öğrenci kitlesi içinde de sayısal olarak büyük bir orana sahiptir.

Bu anket ile Bursa'da yaşayan bireylerin Meslek Yüksek Okullarına bakış açılarını, bu konudaki bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla 20 sorudan oluşan bir anket düzenlenmiştir. Söz konusu bu anket Bursa ilinde yaşayan 2597 kişi ile yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır. Ankete katılanların cinsiyetlerine göre, eğitim düzeylerine göre, mesleklerine göre Meslek Yüksek Okulları hakkında bilgi düzeyleri ve Meslek Yüksek Okullarına bakış açısı farklılıkları araştırılmıştır. Anket sonuçları SPSS Statistica 23 programından yararlanılarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Meslek Yüksek Okulları, Bakış Açısı, Ara Eleman

ABSTRACT

Human resources have a great importance for companies in order to survive in an environment of intense competition which is faced due to globalization. Regardless of how strong their capital is, it will be difficult for enterprises that do not have qualified intermediate manpower to be successful, to compete with their competitors, to increase their market share in the market and to reach their targets. The employment of suitable and qualified intermediate manpower has a big share in the efficiency of the operations. In this context, it is known that the most important requirement of the business world is the need for qualified intermediate staff in our country, which has a competitive and dynamic economic structure. Vocational schools which were established for this purpose, are the theoretical and practical training units to meet the need for qualified intermediate staff in industry, trade and service sectors. In our country, there are at least one vocational school in almost every province and district. In addition to their basic functions aiming at meeting the need for intermediate staff in different sectors, these schools also contribute significantly to the social and economic development of the region in which they are established. The students of the vocational high schools, which are of great importance for the future of the country's economy, also have a majority among the number of students receiving higher education which cannot be underestimated.

The aim of this study is to measure the viewpoints and knowledge levels of the people living in the province of Bursa and also to have knowledge about the possible differences in their perspectives. In the scope of the research; it was also tried to determine whether there is a social awareness in Bursa about the importance of vocational schools or not. In the study, a survey consisting of 20 questions was applied to 2597 people who were randomly selected face to face in Bursa province, was conducted. The results of the survey were analyzed using SPSS Statistica 23 program. At the end of the analysis it was determined that the knowledge levels and

¹ Öğr. Gör. Uludağ Üniversitesi, hbyilmaz@uludag.edu.tr

² Öğr. Gör. Uludağ Üniversitesi, aksuyekh@uludag.edu.tr

viewpoints of the people who participated to the survey varied according to education level, profession and age groups.

Key words: Vocational School, Viewpoint, Intermediate Manpower

**OKUMA STRATEJİLERİ BİLİŞSEL FARKINDALIK: TÜRKÇE ÖĞRETMEN ADAYLARINA
İLİŞKİN BİR İNCELEME**
READING STRATEGIES METACOGNITIVE AWARENESS: A STUDY ON TURKISH
TEACHER CANDIDATES

M. Kürşad YANGİL¹
M. Yasir OPUŞ²

ÖZET

Bu araştırmada Türkçe öğretmen adaylarının okuma stratejileri bilişsel farkındalık düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma bir devlet üniversitesinin 2017-2018 güz yarıyılında Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan 151 öğrenci üzerinde uygulanmış ve araştırma bulguları da bu doğrultuda ortaya konulmuştur. Araştırma modeli betimsel bir çalışma olup tarama modelindedir. Bu bağlamda araştırmada veri toplama süreci bir defada gerçekleştirilerek öğretmen adaylarının farkındalıkları çeşitli değişkenler açısından var olduğu şekliyle betimlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada verilerin elde edilmesi amacıyla Karatay (2009) tarafından geliştirilmiş olan “Okuma Stratejileri Bilişsel Farkındalık Ölçeği”nden yararlanılmıştır. 5’li Likert tipi olan ölçek, 32 maddeden/ifadeden oluşmakta ve üç alt boyuta ayrılmaktadır. Bu boyutlar; planlama, düzenleme ve değerlendirme olmaktadır. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmen adaylarına sınıf, cinsiyet, okul öncesi, mezun olunan okul, anne ve babanın çalışma durumu, anne ve baba eğitim düzeyi, anne ve babanın okuma alışkanlıkları, gelir düzeyi ve yerleşim yeri olmak üzere 12 sorudan oluşan kişisel soru formu da verilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 18.0 istatistik paket programında analize uygun hale getirilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının planlama, düzenleme, değerlendirme alt boyutları ve genel bilişsel farkındalık düzeyleri yüksek çıkmıştır. Ayrıca değişkenler açısından incelendiğinde elde edilen bulgular şöyledir; cinsiyet değişkenine göre düzenleme alt boyutunda, okul öncesi değişkenine göre genel bilişsel farkındalıkta ve anne çalışma değişkenine göre değerlendirme alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken baba eğitim düzeyi değişkenlerine göre genel bilişsel farkındalık düzeyleri ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre ise genel bilişsel farkındalık düzeyleri ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık çıkmaktadır. Çoklu karşılaştırma tablosuna göre bu farklılık dördüncü sınıfta okuyan öğrencilerinin farkındalık düzeylerinin diğer sınıflara göre daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Anne eğitim düzeyi değişkenine göre ise genel bilişsel farkındalık düzeyleri, düzenleme ve değerlendirme alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Çoklu karşılaştırma tablosuna göre bu fark genel bilişsel farkındalık düzeyleri ve değerlendirme boyutunda lise ile sadece okuryazar olanlar arasındaki farktan kaynaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Okuma Stratejileri, Bilişsel Farkındalık, Türkçe Öğretmen Adayları

ABSTRACT

In this study, it is aim to examine Metacognitive Awareness of Reading Strategies level of the candidate Turkish teachers according to various variables. The study has been applied on 151 students studying in the Turkish Teaching Department in the autumn semester of 2017-2018 in a public university and the study findings are presented in this aspect. This study is prepared using the descriptive survey model. In this context, the data collection process was carried out at a time and the awareness of teacher candidates was tried to be defined in terms of various variables.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, mkursad.yangil@dpu.edu.tr

² Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Öğretmenliği ABD Yüksek Lisans Öğrencisi Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, muhammed.opus@ogr.dpu.edu.tr

“Metacognitive Awareness Inventory of Reading Strategies” developed by Karatay (2009) was used to achieve the goal in this study. The 5-point Likert-type scale consists of 32 items and is divided into three sub-dimensions. In addition, a personal questionnaire consisting of 12 questions, including grade, gender, pre-school, graduated school, working status of mother and father, mother and father education level, reading habits of parents, income level and settlement were given to the candidate teachers. The data obtained from the study were adapted to the analysis in SPSS 18.0 statistical package program. Accordingly, the level of planning, editing, assesment sub-dimensions and general metacognitive awareness levels of the candidate teachers were high. In addition, the findings obtained in terms of variables are as follows; there are significant differences in sub-dimension of editing according to gender variable, there is a significant difference in general cognitive awareness according to preschool variable and there is a significant difference in the assesment sub-dimension according to the mother working variable. The general metacognitive awareness levels and sub-dimensions do not show a significant difference according to father education level variables. The general metacognitive awareness levels and sub-dimensions show a significant difference according to their classes. According to the multiple comparison table, this difference is due to the higher level of awareness of the students studying in the fourth grade compared to other classes. And also the general metacognitive awareness levels, editing and assesment sub-dimensions show a significant difference according to mothers educational levels. According to the multiple comparison table, the difference in the general metacognitive awareness levels and assesment dimension is due to high school graduates and only literate.

Keywords: Reading Strategies, Cognitive Awareness, Turkish Teacher Candidates

SOSYAL POLİTİKA BAĞLAMINDA ÇEVRENİN KORUNMASI VE SENDİKALAR
PROTECTION OF ENVIRONMENTAL AND TRADE UNIONS IN THE CONTEXT OF SOCIAL
POLICY

Sevgi IŞIK EROL¹

ÖZET

Çevre politikaları üretme ihtiyacı; sanayileşme ve teknolojik gelişme, dünya savaşları, nüfusun artması ve büyük kentlerin yaygınlaşması, iklimlerin değişmesi, havanın kirlenmesi, suyun ve yaşanabilir alanları azalması gibi nedenlerle ortaya çıkmıştır. Esasen, çevre sorunları bir bütün olarak ele alındığında konu sadece insan sağlığı ile sınırlı değildir. Öyle ki, çevresel problemler demografik, ekonomik, sosyal, politik ve kültürel gibi birçok konuyu içerir. Bu nedenle konu sadece dar bir çevreyi değil, aynı zamanda sendikaları, sivil toplum kuruluşlarını, kamu kurum ve kuruluşlarını da ilgilendirir. Konunun önemi nedeniyle bu çalışmanın amacı, sosyal politika bağlamında sendikal hareketin mücadele alanı içinde çevre sorunlarının yerini incelemektir. Çalışmanın kapsamı, çevre sorunlarının sosyal politika alanına nasıl girdiği ve bu noktada sendikaların çevre sorunlarına nasıl yaklaştığıdır. Teorik çerçevede ele aldığımız çalışmanın ön bulguları arasında; sosyal politikanın önemli aktörlerinden biri olan sendikaların çevre sorunlarına duyarlı ve çevre koruma faaliyetlerinde yer aldıkları görülmektedir. Ancak sendikaların, üyelerinin işlerini kaybetmelerine neden olacak koruma arayışlarına da oldukça sert tepki gösterdikleri de görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Politika, Çevre, Sendika, İşçi, İşveren.

ABSTRACT

The need to produce environmental policies; industrialization and technological development, world wars, population growth and the spread of big cities, climate change, air pollution, water and livable areas have emerged due to reasons such as reduced. Essentially, when environmental issues are taken as a whole the issue is not only limited to human health. So that, environmental problems include many issues such as demographic, economic, social, political and cultural issues. For this reason, the issue concerns not only a narrow environment but also the unions, non-governmental organizations, public institution and organizations. Due to the importance of the subject, the aim of this study is to examine context of social policy the place of the environmental problem in the struggle field of the trade union movement. The scope of the study is how the environmental problems get into the scope of social policy and at this point, how the unions approach the environmental problems. Among the preliminary findings of the study we are dealing with in the theoretical framework; it is seen that unions, which are one of the important actors of social policy, are sensitive to environmental problems and take part in environmental protection activities. However, it is also seen that the unions reacted quite harshly to the search for protection that would cause their members to lose their jobs.

Key Words: Social Policy, Environment, Trade Union, Employee, Employer.

¹ Doç. Dr., Batman Üniversitesi, İİBF, Batman, Türkiye; sevgi.isik@windowslive.com

TÜRKİYE'DE BÖLGESEL GELİŞİMİŞLİK FARKLARININ EMEK PİYASALARINA ETKİSİ IMPACT ON LABOR MARKETS OF REGIONAL DEVELOPMENT DIFFERENCES IN TURKEY

Sevgi IŞIK EROL¹

ÖZET

Türkiye’de az gelişmiş bölgeler, gelişmiş bölgelere göre sosyal refahtan daha az pay almaktadırlar. Bu nedenle, bu bölgelerdeki yatırım ve istihdam seviyesi istenilen düzeyde gelişmemiştir. Öyle ki, az gelişmiş bölgelerin emek piyasalarında; istihdam genellikle kayıtdışı, işsizlik oranları yüksek, ücretler ise düşüktür. Konunun önemi nedeniyle bu çalışmada, Türkiye’deki bölgesel gelişmişlik farklarının emek piyasalarına nasıl etkilediğini incelemeye çalıştık. Çalışmamız teorik olarak ele alınmıştır. Konu, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)’nden elde edilen verilere göre çeşitli açılardan incelenmiştir. Bu bağlamda çalışmamızda öncelikle Türkiye’nin bölgesel gelişmişlik farklarını ardından da Türkiye’nin nüfus ve işgücü yapısını ele aldık. Bir sonraki bölümde ise Türkiye’deki bölgesel gelişmişlik farklarının emek piyasalarına yansıyan sorunlarına değinilmiştir. Söz konusu sorunlar işsizlik, düşük gelir ve düşük ücret, iş gücü hareketliliği ve kayıt dışı istihdam olarak ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Bölgesel Gelişmişlik Farkları, Emek Piyasaları, İstihdam, İşsizlik.

ABSTRACT

Underdeveloped regions in Turkey, they receive less than the social welfare compared to developed regions. Therefore, the level of investment and employment in these regions has not developed at the desired level. So that, labor markets in less developed regions; employment is often unregistered, unemployment rates are high, wages are low. Because of the importance of the subject this study, the labor market of regional development differences in Turkey we tried to examine how it affects. Our study is theoretically deal with. Subject, in accordance with data obtained from the Turkey Statistical Institute (TUIK) were examined from various angles. In this context in our study firstly, we have discussed the regional development differences in Turkey, then Turkey's population and labor structure. In the next section the problems the regional development differences in Turkey, that are reflected on the labor markets are mentioned. In question problems are deal with as unemployment, low income and low wages, labor mobility and informal employment.

Key words: Regional Development Differences, Labor Markets, Employment, Unemployment.

¹ Doç. Dr., Batman Üniversitesi, İİBF, Batman, Türkiye; sevgi.isik@windowslive.com

MEVSİMLİK TARIM İŞÇİLERİNİN YAŞAM VE ÇALIŞMA ŞARTLARI, SOSYAL GÜVENLİK SORUNU, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ LIVING AND WORKING CONDITIONS OF SEASONAL AGRICULTURAL WORKERS, SOCIAL SECURITY PROBLEMS, SOLUTION PROPOSALS

Sevgi IŞIK EROL¹

ÖZET

Ülkemizde sektörler arasında tarımın ağırlıklı bir sektör olduğu; tarım işçilerinin de işgücünün önemli bir bölümünü oluşturduğu bilinmektedir. Ancak işgücünün önemli bir bölümünün istihdam edildiği tarım sektöründe, istihdam yılın belirli bir döneminde sürdürülüp, diğer dönemlerinde sürdürülmediğinden dolayı mevsimlik tarım işçilerinin çalışma şartları ve sosyal güvenlik sorunu önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Kaldı ki, işgücü piyasasında mevsimlik tarım işçi sınıfı, sanayi ve hizmet sektöründeki işçi sınıflarına göre nispeten daha ihmal edilmiş bir sınıftır. Tarım sektöründeki ücretlerin düşük, çalışma saatlerinin çok uzun, işçilerin iş güvencesinin olmadığı ve istihdamın genellikle kayıtdışı olduğu ve bunun doğal bir sonucu olarak da çalışanların sosyal güvenlik sisteminden yoksun olduğu bilinen bir gerçektir. Bu çalışmada teorik olarak mevsimlik tarım işçilerinin yaşam ve çalışma şartlarını, Türk Sosyal Güvenlik Hukuk Sistemi'ndeki yasal düzenlemeleri ele alacağız. Mevcut sorunlara çözüm önerileri getirmeye çalışacağız.

Anahtar kelimeler: Mevsimlik Tarım İşçiliği, Sosyal Güvenlik Sistemi, Kayıtdışı İstihdam.

ABSTRACT

Among the sectors in our country, agriculture is a predominant sector; it is known that agricultural workers constitute an important part of the labor force. But, in the agricultural sector, where a significant portion of the workforce is employed, the employment conditions of the seasonal agricultural workers and the social security problem are an important problem because the employment is maintained in a certain period of the year and not continued in the other periods. However in the labor market, seasonal agriculture is a relatively neglected class according to the working class in industry and service sector. It is a known fact that the wages in the agriculture sector are low, the working hours are long, the workers lack the job security and the employment is generally informal and as a natural consequence, that workers are deprived of the social security system. In this work, we will theoretically take the living and working conditions of seasonal agricultural workers and the legal arrangements in the Turkish Social Security Legal System. We will try to bring solutions to current problems.

Key words: Seasonal Agricultural Labor, Social Security System, Informal Employment.

¹ Doç. Dr., Batman Üniversitesi, İİBF, Batman, Türkiye; sevgi.isik@windowslive.com

SİRKADİYEN RİTİM, UYKU VE BESLENMENİN OBEZİTE ÜZERİNE ETKİLERİ EFFECTS OF CIRCADIAN RHYTHM, SLEEP AND NUTRITION ON OBESITY

Gözde ÇALIŞKAN¹Lale Sariye AKAN²

ÖZET

Diyabet, kardiyovasküler hastalıklar, kanser ve solunum sistemi hastalıkları başta olmak üzere pek çok hastalığın gelişiminde anahtar rol oynayabilen ve çağımızın vebası olarak nitelendirilen obezite, prevelansı giderek artan büyük bir halk sağlığı sorunudur. Hareketsiz yaşam tarzı, aşırı ve yanlış beslenme alışkanlıkları, hormonal ve metabolik etmenler gibi birçok faktörün obezite oluşumuna zemin hazırlayabildiği bilinmektedir. Bunların yanı sıra tek hücreli canlılardan insanlara kadar tüm organizmalarda önemli biyolojik düzenleyiciler olan sirkadiyen ritim bozukluklarının da obezite prevelansında artışa neden olabileceği düşünülmektedir. Ortalama 24 saatlik döngüye sahip biyolojik ritimler olarak da adlandırılan sirkadiyen ritimlere verilebilecek en güzel örnek kişinin uyku-uyanıklık döngüsüdür. Bu derleme çalışmada sirkadiyen ritim, uyku ve beslenmenin obezite oluşumu üzerine etkileri incelenmiştir.

Beynin ön tarafında bulunan 'Suprachiasmatic Nükleus (SKN)' tarafından kontrol edilen sirkadiyen ritimler gece-gündüz, yaz-kış gibi çevresel koşullardan etkilense de genellikle dış etkenlerden bağımsız olarak çalışan endojen mekanizmalardır. SKN'nin direkt etkilediği mekanizmalar arasında beslenme, uyku uyanıklık döngüsü, glikoz metabolizması, insülin salınımı gibi önemli metabolik olaylar yer almaktadır.

Kısa süreli veya düzensiz uykunun obezite üzerine etkilerini araştırmak için yapılan pek çok çalışmada, uyku yoksunluğunun leptin düzeylerindeki düşüş ve ghrelin düzeylerindeki artışla birlikte seyrettiği görülmüştür. Beslenme, uyanıklık ve enerji tüketiminin kontrolünü sağlayan oreksin sisteminin bir parçası olan bu hormonlar arasındaki dengesizlik, tokluk hissinin azalıp açlığın artmasını, yağ ve karbonhidrat içeriği yüksek besinlere olan eğilimi, artan atıştırmalık tüketimini açıklayabilmekte ve sonunda kilo alımına neden olabilmektedir. Sirkadiyen ritim, uyku ve beslenme alanındaki çalışmalar henüz çok yeni olup tutarlı sonuçlar elde edilebilmesi için bu alanda yapılacak daha kapsamlı çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Krono-Nütrisyon, Obezite, Sirkadiyen, Uyku Bozuklukları

ABSTRACT

Obesity, which can play a key role in the development of many diseases including diabetes, cardiovascular diseases, cancer and respiratory system diseases.

It is known that many factors such as still lifestyle, excessive and incorrect eating habits, hormonal and metabolic factors can pave the way for obesity. In addition, circadian rhythm disorders, which are important biological regulators in all organisms, from single-celled organisms to humans, are thought to cause an increase in obesity prevalence. The most beautiful example of circadian rhythms, also called biological rhythms with an average 24-hour cycle, is the sleep-wake cycle of the person. In this review, the effects of circadian rhythm, sleep and nutrition on obesity formation were investigated.

Circadian rhythms controlled by Suprachiasmatic Nucleus (SKN) at the front of the brain are endogenous mechanisms, which are usually independent of external factors, although they are affected by environmental conditions such as day-night, summer and winter.

Direct mechanisms affected by SKN include important metabolic events such as nutrition, sleep awakening cycle, glucose metabolism, insulin secretion.

¹ Araş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bil. Fak., Beslenme ve Diyetetik Bölümü, gcaliskan@ybu.edu.tr

² Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bil. Fak., Beslenme ve Diyetetik Bölümü, laleakan@yahoo.co.uk

In many studies to investigate the effects of short-term or irregular sleep on obesity, sleep deprivation has been observed to be associated with a decrease in leptin levels and an increase in ghrelin levels. The imbalance between these hormones, which are part of the orexin system, which provides control of nutrition, wakefulness and energy consumption, can explain the decrease in satiety, increase in hunger, tendency for foods with high fat and carbohydrate content, increased snack consumption, and ultimately lead to weight gain. Studies on circadian rhythm, sleep and nutrition are still very recent so, more comprehensive studies are needed to achieve consistent results.

Keywords: Circadian, Chrono-Nutrition, Obesity, Sleep Disorders

RUSYA'DA FİNANSAL GELİŞME VE ENERJİ TÜKETİMİ İLİŞKİSİ
THE RELATIONSHIP BETWEEN FINANCIAL DEVELOPMENT AND ENERGY
CONSUMPTION IN RUSSIA

Aziza SYZDYKOVA¹
Simbat NAHIPBEKOVA²

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Rusya'daki finansal gelişmişlik ile enerji tüketimi arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmanın temel hipotezi finansal piyasaların gelişmişlik düzeyi arttıkça enerji tüketiminin de artması şeklinde kurulmuştur. Modele kontrol değişkenleri olarak ekonomik büyüme ve kentleşme değişkenleri dahil edilmiştir. Nitekim literatürde ekonomik büyümenin ve kentleşmenin enerji tüketimini pozitif etkilediği görüşü hakimdir. Çalışmanın veri seti 1992-2017 yıllarına ait olup, değişkenler arasındaki ilişki ARDL testi ile incelenmiştir. ARDL testi sonuçları hipotezi doğrulamaktadır. Ekonomik büyüme, kentleşme ve finansal piyasaların gelişimi hem uzun hem de kısa dönemde enerji tüketimini olumlu yönde etkilemektedir. Rusya'da finansal gelişmişlik düzeyi %1 arttığında enerji tüketimi yaklaşık %0,19 artış göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal gelişmişlik, enerji tüketimi, Rusya, ARDL
JEL kodları: D53, Q41, P25, O47

ABSTRACT

The main purpose of this study is to investigate the relationship between financial development and energy consumption in Russia. The basic hypothesis of the study is that as the development level of financial markets increases, energy consumption increases. The variables of economic growth and urbanization are also included as control variables. As a matter of fact, it is seen in the literature that economic growth and urbanization affect the energy consumption positively. The data set of the study belonged to the years 1992-2017 and the relationship between the variables was examined with the ARDL test. ARDL test results confirm the hypothesis. Economic growth, urbanization and the development of financial markets have a positive impact on energy consumption in both long and short term. When the level of financial development in Russia increases by 1%, energy consumption increases by 0.19%.

Keywords: Financial development, energy consumption, Russia, ARDL
JEL Classifications: D53, Q41, P25, O47

¹ Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, azizayesevi@gmail.com

² Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, simba1991@mail.ru

DIŞ BORÇ VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ORTA ASYA ÜLKELERİ İÇİN PANEL VERİ ANALİZİ
RELATIONSHIP BETWEEN EXTERNAL DEBT AND ECONOMIC GROWTH: PANEL DATA ANALYSIS FOR CENTRAL ASIAN COUNTRIES

Aziza SYZDYKOVA¹

ÖZET

Orta Asya ülkeleri 1991 yılında bağımsızlık sürecine sıfır borçla girmesine rağmen, günümüze kadar önemli miktarlarda dış borç ve yardım almıştır. Bu çalışma, Orta Asya ekonomilerinin en önemli sorunlarından birine, yani dış borçlara ve sistemik dönüşüm sürecindeki sürdürülebilirliğine adanmıştır. Çalışmada mevcut istatistik verilere dayanarak, dış borç yapısı ve dinamikleri analiz edilmiştir.

Çalışmanın uygulama kısmında Orta Asya ülkelerinde 1993-2017 yıllarına ait veriler kullanılarak dış borç ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki Westerlund (2007) eşbütünleşme testi ile incelenmiştir. Değişkenler arasındaki uzun dönem katsayılarının tahmininde panel FMOLS yöntemi kullanılmıştır. Sonuçlara göre; Orta Asya ülkelerinde dış borç ve ekonomik büyüme arasındaki uzun dönem regresyon katsayısı -0.1291'dir. Bunun anlamı söz konusu ülkelerde dış borç stoku %1 arttığında, ekonomik büyüme %0.12 azalmaktadır. Ülkeler bazında değerlendirildiğinde dış borç ve ekonomik büyüme ilişkisi Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan'da negatif iken, Özbekistan'da pozitif bulunmuştur. Türkmenistan için bulunan sonuçlar ise anlamsızdır.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya Ülkeleri, Dış Borç, Ekonomik Büyüme, Panel Eşbütünleşme
JEL kodları: C33, E62, G15, O40

ABSTRACT

Although Central Asian countries entered the independence process in 1991 with zero debt, they have received significant amounts of foreign debt and aid to date. This paper is devoted to one of the most urgent problems of Central Asian economies in transition, i.e. external debt and its sustainability within systemic transformation process. On the basis of vast current statistical data the problems of structure and dynamics of external debt are analysed.

In the application part of the study, the relationship between external debt and economic growth in Central Asian countries was examined for the period of 1993-2017 using the cointegration test of Westerlund (2007). Panel FMOLS method was used to estimate the long-term coefficients between the variables. According to the results; in Central Asian countries, the long-run regression coefficient between external debt and economic growth is -0.1291. This means that when the external debt stock increases by 1% in these countries, economic growth decreases by 0.12%. On the basis of countries, the relationship between foreign debt and economic growth was negative in Kazakhstan, Kyrgyzstan and Tajikistan, whereas it was found positive in Uzbekistan. The results for Turkmenistan are meaningless.

Keywords: Central Asian Countries, External Debt, Economic Growth, Panel Cointegration
JEL codes: C33, E62, G15, O40

¹ Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, azizayesevi@gmail.com

**DIŞ YARDIMLAR AZGELİŞMİŞ VE GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİ YOKSULLUKTAN
KURTARIYOR MU? SİSTEM GMM TAHMİNİ**
DOES FOREIGN AID SAVE THE UNDERDEVELOPED AND DEVELOPING COUNTRIES
FROM POVERTY? SYSTEM GMM ESTIMATION

Reyhan CAFRI¹

ÖZET

Dış yardımın amacı genel olarak ekonomik ve insani gelişmeyi teşvik etmektir. Dış yardımın geleneksel resminde, yoksulluğu hafifletmek için insani yardım görevlerine harcanan para bulunmaktadır. Bu bağlamda, Birleşmiş Milletler Binyıl Kalkınma hedefleri doğrultusunda dış yardımlar öncelikli olarak yoksulluğu ortadan kaldırmak amacıyla kullanılmaktadır. Yardımlar, özgecil bir girişim olarak görüldüğü için genellikle olumlu bir çağrışıma sahiptir. Ancak, son zamanlarda dış yardımın hedeflerine ulaşma konusunda başarısı sorgulanır hale gelmektedir. Yaygın kavramsal ve ampirik literatür, dış yardımın yoksulluğu ortadan kaldırma konusunda etkisiz olduğunu savunurken, dış yardımların yoksulluğu azaltmayı desteklediğini ileri süren çalışmalar da bulunmaktadır. Yardımların yoksulluk üzerindeki etkisini ortaya koyan iki rakip iddiadan olumlu olan görüşe göre; dış yardımlar finansman ve yatırım boşluğunu doldurmak için gerekli olmakta bu da ülkelerin yoksulluk tuzağından kurtulmasına yol açmaktadır. Olumsuz olan görüşe göre ise; dış yardımların, alıcı ülkelerde yardım bağımlılığını arttırdığı, daha fazla yardım almak için yoksullaştırıcı politikaları cesaretlendirdiği ve yardımların yanlış yönlendirilmesinden dolayı etkin olmadığı düşünülmektedir.

Yoksulluğun dinamik bir olgu olmasından hareketle, yardımların yoksulluk üzerindeki etkisinin tahmini dinamik panel veri analizi sistem GMM yöntemi ile gerçekleştirilecektir. Dinamik panel veri analizi; önceki dönemdeki bağımlı değişkenin, cari dönemde bağımlı değişken üzerindeki etkisini ölçmektedir. Dinamik panel veri modelleri statik panel veri modellerinden farklı olarak, gecikmeli değişken veya değişkenli içermektedir. Dinamik modellerde bağımlı değişkenin gecikmeli değeri ile hata teriminin ilişkili olması, sabit ve rassal etki modelleriyle yapılan tahminlerin sapmalı ve tutarsız sonuçlar vermesine neden olmaktadır. Söz konusu sorunları gidermek amacıyla dinamik panel tahminlerinde GMM yöntemi uygulanmaktadır. Bu bağlamda, çalışmada 1990-2017 yılları arasında az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere dış yardımların yoksulluk üzerindeki etkisini araştırmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk, Dış Yardımlar, Dinamik Panel, GMM

ABSTRACT

The purpose of foreign aid is to promote economic and human development in general. In the traditional painting of foreign aid, there is money spent on humanitarian aid to alleviate poverty. In this context, in line with the United Nations Millennium Development Goals, foreign aid is primarily used to eradicate poverty. Aid is generally seen as an altruistic undertaking and has a positive connotation. However, the success of foreign aid in achieving its goals has been questioned recently. The widespread conceptual and empirical literature argues that foreign aid is ineffective in eliminating poverty, while there are studies suggesting that foreign aid supports poverty alleviation. According to the positive opinion of the two rival claims that show the effects of aid on poverty; foreign aid is needed to fill the gap of financing and investment, which leads to countries getting rid of the poverty trap. According to the negative opinion; it is believed that foreign aid is ineffective because of increases the dependence on aid in the receiving countries, encourages impoverishing policies for further assistance and directed to inappropriate recipients.

Based on the fact that poverty is a dynamic phenomenon, the estimation of the impact of aid on poverty will be realized by the dynamic panel data analysis system GMM method. Dynamic panel

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, reyhan.cafri@iste.edu.tr

data analysis measures the effect of the dependent variable in the previous period on the dependent variable in the current period. Dynamic panel data models include lag variable or variables, unlike static panel data models. In dynamic models, the lagged value of the dependent variable and the error term are related, which leads to biased and inconsistent results. In order to solve these problems, the GMM method is applied in dynamic panel estimations. In this context, the aim of this study is to investigate the effects of foreign aid on poverty in underdeveloped and developing countries between 1990 and 2017.

Keywords: Poverty, Foreign Aid, Dynamic Panel, GMM

**DIŞ YARDIMLAR EKONOMİK BÜYÜMEYİ TEŞVİK EDER Mİ? MENA ÜLKELERİ İÇİN
AMPİRİK BİR İNCELEME**
DOES FOREIGN AID PROMOTE ECONOMIC GROWTH? AN EMPIRICAL ANALYSIS FOR
MENA COUNTRIES

Yunus AÇCI¹

ÖZET

Dış yardımların kavramsal olarak açıklanması ve ölçülmesinde OECD tarafından kullanılan resmi yardımlar dikkate alınmaktadır. Dış yardımlar, OECD tarafından kredi veya hibe, planlanmış ve acil yardımlar, borç affı, tek veya çok taraflı yardımlar, teknik işbirliği şeklinde sınıflandırmaya tabi tutulmaktadır. Donör ülkelerin veya yardım kuruluşlarının dış yardım yaparken temel hedeflerinden birinin, yardım alan ülkedeki yatırım ve ekonomik büyümenin teşvik edilmesi olduğu söylenebilmektedir. Dış yardımların ekonomik büyüme üzerindeki etkisi araştırıldığında, literatürde bu etkinin pozitif veya negatif olduğuna ilişkin farklı görüşlerin mevcut olduğu görülmektedir. Dış yardımların ekonomik büyüme üzerinde pozitif etkisinin var olduğunu savunan görüş, bu durumu, yardımlar ile yeterli tasarruf oluşturmamayan fakir ülkelerin yatırımlarının finanse edilmesi ve dış yardımların teknolojinin ve yeni bilgilerin yardım alan ülkelere yayılmasına yol açması gibi nedenlerle açıklamaktadırlar. Dış yardımın ekonomik büyümeyi olumsuz yönde etkilediğini savunan görüş ise, dış yardımların bürokrasinin yükünü arttırarak, yurtiçi tasarruflar üzerinde olumsuz etki yaratarak ve gelir dağılımında adaletsizliğe yol açarak ekonomik büyümede gerilemeye neden olduğunu savunmaktadır.

Literatür incelendiğinde dış yardım ve ekonomik büyüme ilişkisi ile ilgili çalışmaların teorik veya ampirik olarak ele alındığı görülmektedir. Ampirik olarak ele alınan çalışmalarda ise ilgili konu genellikle tek bir ülke özelinde zaman serisi yöntemi veya belirli bir ülke grubu için panel veri analizi yöntemi ile ele alınmaktadır. Ancak, zaman serisi veya panel veri analizi yöntemi ile dikkate alınan çalışmalarda ortalamaya dayalı olan regresyon yönteminin kullanıldığı dikkat çekmektedir. Ortalamaya dayalı regresyon yönteminde, bağımsız değişkenlerin ortalamasının bağımlı değişkenin ortalaması üzerindeki etkisi tahmin edilmektedir. Kantil regresyon yöntemi, hem bağımlı hem de bağımsız değişkende var olan aşırı değerleri dikkate alması, normallik varsayımına dayalı olmaması gibi özellikleri ile ortalamaya dayalı olan regresyon yöntemlerine göre avantaj sağlamaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmada MENA ülkeleri için dış yardımların ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin panel kantil regresyon yöntemi ile analiz edilip, elde edilen daha etkin tahmin sonuçlarının yorumlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, Dış Yardımlar, Kantil, MENA

ABSTRACT

The official aid that used by OECD is taken into account while conceptual explanation and measurement of foreign aid are carried out. Foreign aid is classified by OECD as loan or grant, planned or emergency, debt forgiveness, bilateral or multilateral aid, technical co-operation. In the case of foreign aid, one of the primary objectives of the donor countries and relief agencies is that in the country which receives help can be said encouraged in terms of investment and economic growth. When the impacts of foreign aid on economic growth are researched, it is observed that in literature, there are various viewpoints which state that this impact is positive or negative. The viewpoint which states that the foreign aid has a positive impact on economic growth explains this situation by reasons such as finance the investments of poor countries that cannot create sufficient savings with aid, foreign aid' lead to an expansion of technology and new information in countries which receive aid. On the other hand, the view that foreign aid adversely affects economic growth, argues that the external aid has caused a decline in economic

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, yunus.acci@iste.edu.tr

growth by increasing the burden of bureaucracy, creating a negative impact on domestic savings and causing injustice in income distribution.

When the literature is examined, it is seen that the studies on the relationship between foreign aid and economic growth are discussed theoretically or empirically. In searches which are handled empirically, the related situation is discussed generally with time series method specific to a single country or panel data analysis method for a specific country group; yet, in the searches that dealt with the time series method or panel data analysis method, it draws attention that the regression method which is based on average. In the regression method which is based on average, the impacts of the average of independent variables on the average of dependent variables are predicted. Quantile Regression Analysis, in comparison to regression method which is based on average, provides an advantage in the sense of considering the extreme values existed in both dependent and independent variable and not based on the assumption of normality. On that note, in this search, it is aimed that the impact of foreign aid on economic growth is analyzed with panel quantile regression method and with the obtained data it is aimed that more effective prediction results are interpreted for MENA countries.

Key Words: Economic Growth, Foreign Aid, Quantile, MENA

SEÇİLMİŞ OECD ÜLKELERİNDE İNOVASYON VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİNİN PANEL VERİ ANALİZİ İLE İNCELENMESİ
PANEL DATA ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN INNOVATION AND ECONOMIC GROWTH ON SELECTED OECD COUNTRIES

Ferhat Şirin SÖKMEN¹

ÖZET

İnovasyon, OECD ve AB literatüründeki tanımlamaya göre bir fikrin pazarlanabilir bir mal veya hizmet ile fiziksel dağıtım yöntemine ya da yeni bir toplumsal hizmet yöntemine dönüştürmeyi ifade eden bir kavram olarak bir süreci tanımlamaktadır. Aynı zamanda inovasyon, bu dönüşüm süreci sonunda elde edilen pazarlanabilir yeni ya da geliştirilmiş ürün, yöntem ya da hizmet anlamına gelerek sonucu da ortaya koymaktadır. Yani, bu kavram hem bir süreci hem de bir sonucu ifade etmektedir. Günümüzde inovasyon ve teknolojik gelişme, iç içe geçmiş kavramlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Her teknolojik gelişme inovasyonla birlikte bireylere, toplumlara dolayısıyla ülke ekonomilerine değer katmaktadır. Teknolojik gelişme kavramı ekonomi teorisinde ilk olarak Neoklasik büyüme modelinde ortaya çıkmakla birlikte bu modelde dışsal olarak kabul edilmektedir. Sonrasında, içsel büyüme modellerinde teknolojinin içsel olduğu düşüncesi savunulmaktadır. Literatürde teknolojinin içsel olduğu varsayımı altında yapılan çalışmalarda genellikle inovasyonun, reel GSYH' nin ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin pozitif olduğuna dair geçerli olan görüş; bu durumu inovasyonun azalan getiriyi ortadan kaldırması, markalaşmayı sağlaması, ülkelerin ihracat performansını olumlu yönde etkilemesi, yeni pazarlara ulaşılmasına olanak vermesi ve rekabetçiliği artırması gibi nedenlerle açıklamaktadır.

Bu çalışmada, seçilmiş OECD ülkelerinde 2001-2016 dönemine ait veriler ile ekonomik kalkınmanın anahtar faktörü olarak kabul edilen inovasyon ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki, panel veri analizi yöntemi ile araştırılmaktadır. İnovasyonu temsilen patent başvuruları kullanılırken, ekonomik büyümeyi temsilen reel gayri safi yurt içi hasıla rakamları kullanılmaktadır. Uygulanan panel eş bütünleşme analizi çerçevesinde, OECD ülkeleri için ilgili değişkenler arasında uzun dönemli ilişkinin var olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Panel Granger nedensellik test sonuçlarına göre ise patent başvurularından ekonomik büyümeye doğru nedensellik ilişkisinin var olduğu ortaya konulmuştur. Ulaşılan bu sonuç, literatürde inovasyonun ekonomik büyüme üzerinde pozitif etkiye sahip olduğu görüşünü destekler niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, İnovasyon, Panel Eş bütünleşme, OECD

ABSTRACT

Innovation is defined as a process as a concept that, according to the definition of the OECD and EU literature, refers to the transformation of an idea into a marketable product or service to a physical distribution method or a new method of social service. At the same time, innovation reveals the result by means of a marketable new or improved product, method or service obtained at the end of this transformation process. In other words, this concept means both a process and a result. Today, innovation and technological development emerge as nested concepts. Every technological development adds value to individuals, societies and hence national economies together with innovation. The concept of technological development first emerged in the neoclassical growth model in economic theory, but it is considered to be exogenous in this model. Then, the idea that technology is endogenous is advocated in the endogenous growth models. Under the assumption that technology is endogenous, this valid idea in literature explains this circumstance by the reasons such as being removed the

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Şırnak Üniversitesi, sokmenferhat@gmail.com

decreasing return by innovation; being provided branding by innovation; finding chances to reach new markets via innovation and being increased competitiveness by innovation.

In this paper, the relationship between innovation that is accepted as the key factor of economic development and real GDP with economic growth was analyzed by panel data analysis methods by the data belong to the period of 2001-2016 in OECD countries. While patent applications were used on behalf of innovation, real GDP values were used on behalf of economic growth. According to research results, there is a long-termed relationship between the variables for OECD countries within the frame of panel cointegration analysis applied. Panel Granger Causality test results approved that there is a causality relation from patent applications to gross domestic product. These obtained results approve of the positive effect of innovation on economic growth.

Keywords: Economic Growth, Innovation, Panel Cointegration, OECD

**HEDONİK TÜKETİMİN DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERE GÖRE FARKLILAŞMASI: FIRAT
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**
DIFFERENTIATION BY DEMOGRAPHIC FEATURES OF HEDONIC CONSUMPTION: FIRAT
UNIVERSITY SAMPLE

Hülya DİĞER¹
Ahmet KÖSTEKÇİ²

ÖZET

Küreselleşen Dünya ve gelişen teknoloji, rekabete dayalı bir pazar anlayışını doğurmuştur. Artan rekabet ortamında mal ve hizmet üreten kurumlar, bulundukları konumu koruyabilmek, tüketicinin zihninde var olan algılarını sürdürebilmek ve geliştirebilmek amacıyla çeşitli arayışlara başlamışlardır. Bu arayışlar, genel anlamda tüketicilerin satın alma davranışlarını etkilemeye yönelik yenilikçi uygulamalar olmuştur. Bu bağlamda insan eylemlerinin, haz sağlayacak bir biçimde planlaması gerektiği ve nihai anlamda haz duygusunu oluşturan faaliyetlere yönelmenin uygun olduğunu savunan ve felsefi görüş olarak da tanımlanan Hedonizm terimi ortaya çıkmıştır. Hedonizm terimi son zamanlarda pazarlama alanında varlığını sürdürmekte ve tüketicilerin Hedonik (hazcı) tüketim davranışlarını oluşturmaktadır. Pazarlama alanında Hedonizm terimi sayesinde üreticiler, tüketicilerin satın alma davranışlarını etkilemeyi amaçlamakta ve tüketimin gereksinimlerden ibaret olmaması için çabalamaktadır. Dolayısıyla günümüzde tüketim yalnızca temel ihtiyaçları gidermek amacıyla yapılmamakta, keyif, neşe ve tatmin duygularına erişebilmek için de tüketim davranışları gerçekleştirilmektedir. Toplumda ortaya çıkan yenilik ve gelişmelerden en fazla etkilenen kişiler çoğunluğunu öğrencilerin oluşturduğu genç nesil olarak tanımlanan bireylerdir. Dolayısıyla Hedonizm terimi ve Hedonik tüketim davranışlarının gerçekleştirilmesi için uygulanan faaliyetlerden öğrenciler daha fazla etkilenmektedir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin Hedonik tüketim davranışlarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini belirleyebilmek çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Öte yandan üniversite öğrencilerinin Hedonik davranışlarını açıklamak ve çeşitli açılardan değerlendirmek çalışmanın önemini oluşturmaktadır. Belirlenen amaç kapsamında Fırat Üniversitesi'nden 400 öğrencinin katılımı ile anket araştırması gerçekleştirilmiştir. Çalışmada basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, öğrencilere uygulanan anket ile Türkiye'de eğitim gören üniversite öğrencilerinin Hedonik tüketim gerçekleştirmelerinin demografik özellik değişkenine göre değişip değişmediği saptanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hedonizm, Hedonik Tüketim, Pazarlama

ABSTRACT

The globalizing world and evolving technology have created a market understanding based on competition. Institutions producing goods and services in an increasingly competitive environment have begun various searches in order to be able to maintain their position and to be able to sustain and develop the perceptions that exist in the consumer's mind. These quests have been innovative applications in general to influence consumers' purchasing behavior. In this context, Hedonism has emerged, which is defined as a philosophical view which advocates that human actions should be planned in a way that provides a pleasure, and that it is appropriate to lead to activities that constitute a sense of pleasure in the final sense. Hedonism continues to exist in the field of marketing in recent times and constitutes consumers' hedonic consumption behaviors. Through hedonism in the field of marketing, producers aim to influence consumers' buying behaviors and strive not to consume consumption. Therefore, nowadays consumption is not done only for the basic needs, consumption behavior is realized in order to

¹ Doktora Öğrencisi Fırat Üniversitesi, SBE, Sağlık Yönetimi Bölümü, Elazığ, 23000, hulyadiger@gmail.com.tr

² Arş. Gör. Fırat Üniversitesi, İİBF, Maliye Bölümü, Elazığ, 23000, akostekci@firat.edu.tr

reach the joy, joy and satisfaction. Individuals who are most affected by society's innovations and developments are those identified as the younger generation of students. Therefore, students are more affected by the activities applied to achieve hedonism and hedonic consumption behaviors. In this context, the aim of the study is to try to determine whether the university students have different demographic characteristics of hedonic consumption behaviors. On the other hand, it is important to try to explain the hedonic behaviors of university students and evaluate them from various angles. A survey was conducted with the participation of 400 students from Fırat University within the scope of the determined aim. Simple random sampling method was used in the study. In the survey, it was tried to determine whether the students who are educated in Turkey have changed their hedonic consumption according to the demographic characteristics.

Keywords: Hedonism, Hedonic Consumption, Marketing

**FİNANSAL GELİŞMİŞLİK ÖLÇÜTLERİNİN ÜLKE GRUPLARI AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**
EVALUATION OF FINANCIAL DEVELOPMENT MEASUREMENTS IN TERMS OF COUNTRY
GROUPS

Altuğ KAZAR¹
Görkemli KAZAR²

ÖZET

Sermaye piyasaları geliştirmekte olan ülkelerde 1980'li yıllardan sonra önem kazanmaya başlamıştır. Küresel finans sistemi ise 1990'lı yıllardan sonra liberalleşmenin etkisiyle oldukça hızlı bir gelişme göstermiştir. O zamana kadar finansal sektörde belirleyici olan bankacılık sektörü sermaye piyasalarındaki bu gelişmeler karşısında nitelik değiştirerek geri plana çekilmiştir. Günümüzde çeşitli araçlarla zenginleştirilen finansal sistem ülke ekonomisinin gelişmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Her ne kadar finansal sistemin ekonomik büyümeye önemli katkıları olsa da istikrarlı bir altyapı tarafından desteklenmedikçe ekonominin krizlere duyarlılığını artırır.

IMF ve Dünya Bankası finansal gelişmişliği geleneksel ölçütlerin ötesine geçerek kurumsal unsurlar ve finansal piyasalar olarak ele almıştır. Bu kuruluşlar güçlü bir finansal sisteme sahip olmak için finansal piyasalarda ve finansal kurumlarda verimlilik, derinlik, erişim ve istikrarın sağlanmasının gerektiğini belirtmişlerdir. Finansal derinlik, inovasyon sürecinde tasarrufları yatırımlara dönüştüren kanalların genişlemesidir. Finansal verimlilik ise, piyasaların ve kurumların kaynakları ilgili faaliyetlere yönlendirme yeteneğinin ölçüsü olarak tanımlanabilir. Finansal erişim kişilerin finansal hizmetleri kullanabilme derecesini belirlerken finansal istikrar ise kaynakların etkin dağıtımına yol açarak finansal riskleri yönetilebilir hale getirir.

Çalışmamızda Dünya ortalaması baz alınarak yüksek, üst-orta, alt-orta ve düşük gelirli ülkelerin finansal kurumlarının ve piyasalarının gelişmişlik düzeyi tartışılmıştır. Finansal gelişmişlik incelenirken öncelikle dünyadaki kurumların ve piyasaların finansal gelişme süreci değerlendirilmiştir. Buna göre gerek finansal kurumlar gerek finansal piyasalar açısından gelişmiş ülkelerin uyguladıkları politikalarla finansal gelişmeyi hızlandırdıkları, geliştirmekte olan ülkelerin ise gelişmiş ülkelere kıyasla başarısız olduğu görülmüştür. Dünya Bankası veri tabanından elde edilen göstergelere göre finansal piyasaların 2008 krizinden olumsuz etkilendiği görülmektedir. Finansal kurumlar açısından ise kriz sonrası yüksek gelirli ülkelerdeki finansal kurumların daha istikrarlı hale geldiği, bu süreçte riski azaltmak için finansal derinliğin düşürüldüğü gözlemlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Derinlik, Finansal Verimlilik, Finansal Erişim, Finansal İstikrar

ABSTRACT

Capital markets began to gain importance in developing countries after 1980s. The global financial system, following the 1990s, underwent a very rapid development due to liberalization. In the face of these developments in the capital markets, the banking sector, which until then had the decisive power in the financial sector, was receded into background. Today, the financial system is enriched with a variety of tools and plays a very important role in the development of the national economy. Although the financial system has significant contributions to the economic growth, it increases the fragility of the economy to crises unless it is not supported by the stable infrastructure.

The IMF and the World Bank have taken financial development beyond traditional benchmarks as institutional elements and financial markets. They stated that in order to have a strong financial system, efficiency, depth, access and stability should be ensured in financial markets

¹ Doç.Dr., Munzur Üniversitesi, akazar@hotmail.com

² Doç.Dr., Munzur Üniversitesi, gorkemli33@hotmail.com

and financial institutions. Financial depth is the expansion of the channels that convert savings into the investment in the process of innovation. Financial efficiency can be described as the measure of ability of the markets and institutions to direct the resources to the relevant activities. While financial access determines the degree to which individuals can use financial services, financial stability leads to efficient distribution of resources and makes financial risks manageable.

In our study, the level of development of financial institutions and markets of high, upper-middle, lower-middle and low-income countries was discussed. The financial development process of the institutions and markets in the world was discussed in the course of financial development. Hence, it was observed that developed countries accelerated financial development in terms of both financial institutions and financial markets, and developing countries failed compared to developed countries. According to the indicators obtained from the World Bank database, it is seen that financial markets were adversely affected by the 2008 crisis. In terms of financial institutions, it is observed that financial institutions in high-income countries have become more stable after 2008 crisis and these countries decrease the financial depth for reducing their risk.

Keywords: Financial Depth, Financial Efficiency, Financial Access, Financial Stability

BİTCOİN ve MUHASEBESİ BITCOIN and BITCOIN ACCOUNTING

Fatma AKYÜZ¹
Tolga YEŞİL²
Rojhat ARSLAN³

ÖZET

Kripto paralar, geleneksel sistemin eksiklerini gidermeye çalışmış ve geleneksel sisteme alternatif olarak doğmuşlardır. Kripto para sisteminde transfer işleminin hızlı olması, düşük komisyon alımı ve getirisinin yüksek olması bu sistemin tercih edilmesinde önemli bir etken olarak ifade edilebilir. Kripto para birimleri arasında, gerek piyasa değeri gerekse işlem hacmi nedeniyle en önemli dijital para birimi, Bitcoin'dir.

Bitcoin; yer, zaman ve mekan farkı olmadan online olarak kullanıcılar arasında para aktarılmasını sağlayan bir sistemdir. Kripto para birimi olarak ifade edilen Bitcoinle ilgili tüm işlemler, matematiksel algoritmalarla şifrenip blok zincir (blockchain) sisteminde saklanmaktadır. Dijital para kullanıcıları internet ortamında oluşturdukları sanal cüzdanlarda bitcoinlerini saklayabilmekte ve bu cüzdanlar aracılığıyla işlem(ler) yapılabilmektedir. Bu cüzdanlarda kişisel bilgilerin gerekli olmaması; dijital para transferlerinde ve bitcoin karşılığı mal veya hizmet alımları gerçekleştirilebilmektedir. Bitcoin, kara para ile mücadeleyi gölgede bırakacağı konusunu gündeme getirmiş olup bu nedenle eleştiri hedefi olmuştur. Bitcoin'i diğer geleneksel para birimlerden ayıran en önemli özelliği, parasal otorite merkezlerinin ve hükümetlerin Bitcoin üzerinde yetki ve düzenlemesinin olmaması söylenebilir. Bitcoinlerin üretimi (bitcoin miners) bitcoin ağının (P2P ağının) kontrolünde olup bitcoinin değerinin korunması amacıyla bitcoin üretimi 21 milyonla sınırlandırılmıştır. Bitcoin ile ilgili yapılan tüm işlemler blok zincir sisteminde kayıt altına alınır. Kullanıcılar hangi hesaptan ne kadar işlem yaptığını blok zincir sisteminde görebilir. P2P ağı sayesinde kullanıcılar günün her saatinde transfer işlemini gerçekleştirebilmektedir.

Bu çalışmada; kullanımı son yıllarda hızla artan kripto para birimlerine değinilmiş ve kripto para birimlerinden olan bitcoin detaylı bir şekilde incelenmiştir. Çalışma ayrıca blok zincir teknolojisine de yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde ise bitcoin'in muhasebeleştirilmesi üzerine önerilerde bulunulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kripto Paralar, Bitcoin, Blok Zincir Teknolojisi, Bitcoin Muhasebesi

ABSTRACT

With crypto currency, it has been tried to resolve the lacks of traditional system and it was emerged as an alternative to the traditional system. Rapid transfer system, low intake of commission and high income in crypto currency system can be stated as important factors to prefer this system. Among crypto currencies bitcoin is the most significant one, both as marketing value and trading level.

Bitcoin is a money system that provides online money transfer among users no matter location time and place. All the procedures about bitcoin, which is uttered is as crypto currency, are codified with mathematical algorithms and are started in block chain system. Digital money users can hide their bitcoins in virtual wallets which they composed at digital platform, and use these wallets they can complete their processes. Since there is no need to personal information at these wallets; digital money transfer and purchase of goods and services in exchange for bitcoin can be done. Bitcoin is criticized as it may trump the struggle with illicit money. The most significant feature of bitcoin that distinguishes bitcoin from traditional currencies is money

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Uşak Üniversitesi, fatma.akyuz@usak.edu.tr

² Öğr. Gör. Dr., Uşak Üniversitesi, tolga.yesil@yahoo.com

³ Tezli YL. Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, rojhat_arslan95@hotmail.com

authorities and governments have no power on it. The production of bitcoin is under the control of bitcoin network (P2P network) and on the purpose of protecting its value bitcoin production is limited to 21 million. All the processes done with bitcoin are recorded by block chain system. Users can see from which account and how much progress has been done. Thanks to P2P network users can make transfers at any time of the day.

At this study; it has been dealt with crypto currency of which usage has increased rapidly in recent years and bitcoin, one of the crypto currencies, has been analyzed in detail. In the study, block chain technology has also been included. In the last part of the study some suggestions have been tried to be given about the accounting of bitcoin.

Keywords: Crypto Currency, Bitcoin, Blockchain Technology, Bitcoin Accounting

SENÂÎ'NİN SÜLEYMANİYYESİ'NDE ŞİA ALGISI
 THE PERCEPTION OF SHIA IN THE WORK OF MR. SENAYI CALLED SULEYMANİYYE

Mesut Bayram DÜZENLİ¹
Ahmet AKGÜL²

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin birçok yönden zirvede olduğu on altıncı asrın en belirgin türlerinden biri Süleymanname"lerdir. Yavuz Sultan Selim için yazılan "Selimname"lerin devamı niteliğinde olan Süleymanname, Osmanlı'nın en güçlü ve ihtişamlı devrine dair edebî, içtimai, askerî, dinî ve iktisadi yönlerden önemli bilgiler sunmaları bakımından önemli kaynaklardır. Bu tür eserlerden biri de Senâî'ye ait *Süleymaniyye*'dir. Eserde, Kanuni Sultan Süleyman'ın saltanatının yaklaşık ilk yirmi yılındaki fetih hareketleri, savaşlar ve zaferler anlatılmaktadır. Bu bağlamda, gerek İran topraklarına yapılan seferler ve oralardaki fetih hareketleri gerekse Şia'nın Anadolu'daki kendine fikir yönünden yakın Osmanlı tebaasını tahriki sebebiyle çıkan bazı isyanlar eserde ele alınan önemli konular arasındadır. Bir başka deyişle, Osmanlı-Safevi münasebetlerine ve Şia'ya *Süleymaniyye*'de geniş yer ayrılmıştır.

Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'yle Safeviler arasındaki mücadele Yavuz Sultan Selim döneminde zirveye ulaşmış, Osmanlı Devleti'nin kazandığı Çaldıran Savaşı'ndan sonra da düzelmemiştir. Şah İsmail'in Anadolu'yu tahriki sebebiyle kendisiyle barış yapılmamış ve Safevilere karşı ihtiyatlı bir siyaset takip edilmiştir. Bu siyaset, Kanuni Sultan Süleyman döneminde de devam etmiştir. Osmanlı Devleti'nin Avrupa seferleriyle meşgul olduğu sırada İran şahları ve beyleri bilhassa Anadolu'nun doğusunda isyan hareketlerine destek vermişlerdir. Diğer taraftan Bağdat ve Bitlis meselesi ve Ulama Han'ın Osmanlı Devleti'ne Şeref Han'ın da Safevilere ilticası gibi olaylar, İran üzerine sefer düzenlenmesine sebep olmuştur. Tarihte Irakeyn Seferi olarak yer alan bu hareket, 16. yüzyıl Türk siyasi ve askeri tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Senâî, *Süleymaniyye* adlı eserinde Irakeyn Seferi'ni ayrıntılı bir şekilde tasvir ve tahkiye etmiştir. Bunun yanı sıra Şah Tahmasb ve diğer Safevi beyleri/hanlarına ve bu meyanda Şia hakkındaki düşüncelerine manzumelerinde belli oranda yer vermiştir. Ayrıca müellif, "Hicv-i Sürh-Ser" başlıklı yedi beyitlik müstakil bir hicviye de yazmıştır.

Bu bildiride, ihtiva ettiği manzumelerdeki bilgilerden hareketle *Süleymaniyye*'deki Şia algısı ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Senâî, *Süleymaniyye*, Süleymanname, Kanuni Sultan Süleyman, Şia, Safevi, Irakeyn Seferi.

ABSTRACT

One of the most prominent types of the sixteenth century, when the Ottoman Empire was at its peak in many ways, was the Sulayman-namas. Suleyman-namas, which are the continuation of the Selim-namas written for Yavuz Sultan Selim, are important sources in terms of presenting important information about the Ottoman Empire's most powerful and splendid era in terms of literary, social, military, religious and economic aspects. One of such works is the Suleymaniyye of Mr. Senayi. In the work, the movements of conquest, battles and victories experienced about in the first twenty years of Suleyman the Magnificent's reign are described. In this context, both the expeditions and the movements of conquest carried out on the Iranian lands and some of the revolts that emerged due to the provocation of the Shia on the citizens of Ottoman in Anatolia, who are close the Shia's idea, are among the important topics discussed in the work.

As known, the struggle between the Ottoman Empire and the Safavids reached its peak during the reign of Yavuz Sultan Selim and did not improve after the Battle of Caldiran won by the Ottoman Empire. The peace was not granted with Shah Ismail because of his incitement to

¹ Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, mesutbayramduzenli@hotmail.com

² Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, ahakgul@yahoo.com

Anatolia and a cautious policy towards the Safavids was followed. This policy continued during the reign of Suleyman the Magnificent. When the Ottoman Empire was busy with European expeditions, the Iranian Shah and lords supported the rebellion movements, especially in the east of Anatolia. Moreover, Baghdad and Bitlis issue and such events as Ulama Khan's refuge to Ottoman Empire and Şeref Khan to the Safavids caused an expedition on Iran. This movement, which took place in the history as Irakeyn Expedition, is a vital turning point in the 16th century Turkish political and military history. In his work Suleymaniyye, Mr. Senayi thoroughly described and narrated Irakeyn Expedition. In addition, he gave places to Shah Tahmasb and other Safavid lords/khans, and likewise his thoughts about Shia to a certain extent in his poems. He also wrote an independent satire with seven verses titled "Hicv-i Sürh-Ser". In this paper, the perception of Shia in Suleymaniyye will be discussed from the information in the verses it contains.

Keywords: Mr. Senayi, Suleymaniyye, Suleyman-nama, Suleyman the Magnificent, Shia, Safavid, Irakeyn Expedition.

DİVAN ŞİİRİNİN AYNASINDA BALTACI MEHMED PAŞA

Mesut Bayram DÜZENLİ¹

ÖZET

Divan şiiri ile ilgili son dönemde yapılan çalışmalar, onun toplumdan uzak olmadığını, bilakis toplum hayatının merkezinde yer aldığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, özellikle siyasi olayların toplum üzerindeki ruhsal etkilerini, o dönemde yazılmış manzumelerde görmemiz mümkündür. Bilhassa kasideler ve tarih kıtaları, dönemin siyasi olaylarını ve kişilerini değerlendirme açısından çok kıymetli ve zengin bilgiler ihtiva etmektedir. Bu bilgiler, elbette tarafsız olmayacaktır. Zira nihayetinde şiir, tarihî metinler gibi müellifin hissiyatını bir kenara bırakarak yazılabilecek bir yazı türü değildir. Kaldı ki edebi eserlerin tamamının olayları ele almasının, müellifin hislerinin o eserde mündemiç olması hasebiyle, tarih ilmi gibi olmasını beklenemez. Bu bakımdan, edebi eserlerden yararlanırken ona kesin bir belge olarak bakılması mümkün değildir. Ancak zaten amacımız, edebi eserlerden bir tarih belgesi olarak yararlanırken onu kesin bir belge olarak değil, fakat diğer belgelerle birlikte yararlanmaya elverişli bir kaynak olarak telakki etmenin yerinde olacağını göstermekten ibarettir.

Bu bildirimizde, 18. yy. Divanlarına tarihî ama kesin olmayan birer belge olarak bakılacaktır. Bu bağlamda, tarihte önemli bir rol oynamış devlet adamlarından ve hakkında belki de en fazla tartışma çıkan sadrazamlardan olan Baltacı Mehmed Paşa'nın 18. yy. divanlarında nasıl yer bulduğunun peşinden gidilecektir. Baltacı Mehmed Paşa bugün Çorum'a bağlı bir kaza olan Osmancık'ta doğmuş olup saraya intisabı sonrası baltacılık, yazıcılık, müezzinlik, mirahurluk, tahsildarlık, kaptan-ı derya ve nihayet sadrazamlık gibi vazifelerde bulunmuştur. Sadaretten azledildikten sonra Erzurum valiliğine, Sakız muhafızlığına ve Halep valiliğine getirildikten sonra ikinci defa sadarete getirilmiştir. 1711 senesinde Ruslara karşı yapılacak Prut Seferi'ne serdar-ı ekrem olan Paşa, antlaşma sebebiyle yeniden sadaretten azledilmiş ve Limni adasına sürülmüştür. Baltacı Mehmed Paşa, o yıl orada vefat etmiştir.

"Yaklaşık elli senelik bir ömür sürmüş olan Baltacı Mehmed Paşa hakkında divan şairleri acaba neler söylemişlerdir? Bilhassa Prut savaşı ve sonrasında yapılan antlaşma dolayısıyla Baltacı Mehmed Paşa hakkında şairlerin düşünceleri, tarihî malumatlarla paralellik göstermekte midir?" gibi sorulara bu bildiride cevap bulunmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: 18. yy. Divan Şiiri, Baltacı Mehmed Paşa, Divan Şairi, Siyaset.

¹ Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, mesutbayramduzenli@hotmail.com

**AZERBAIJAN REALİST EDEBİYATININ KURUCUSU MİRZA FETHALİ AHUNDZADE'NİN
"ALDATILMIŞ KEVAKİB" ESERİNİN KONUSU ÜZERİNE BİR İNCELEME
THE RESEARCH ON THE SUBJECT OF THE "DECEIVED STARS" OF THE MIRZA FETALI
AHUNDZADE, THE FOUNDER OF AZERBAIJAN REALIST LITERATURE**

Vüsale TAĞIZADE¹

ÖZET

Azerbaycan halkının ünlü yazar ve dramaturgu, filozofu, Mirza Fethali Ahundzade (1812-1878) evrenin ilim, felsefe, kültür tarihini tüm anlamıyla kavramış, eski Doğu, Yunanistan ve Müsliman Doğusu arasında bağlantıyı, miraslık bağlantısını tesbit etmiştir. Azerbaycan edebiyatını realist içeriğe köklemiş Ahundzade'nin kaleme aldığı "Aldatılmış Kevakib" (ikinci adı "Hekayeti-Yusuf Şah") povesti tarihsel gerçekler temelinde kaleme alınmıştır. Derin ideya, konu, farklı bakış açısı, içerik ve sanatsal özelliklerinden dolayı bu eser Azerbaycan edebiyatı tarihinde önemli rol oynamaktadır. Sanat geleneklerine sadık kalan yazar, diğer komedileriyle yanı sıra "Aldatılmış Kevakib" eserinde de eğitimci ve hümanist görüşlerini yansıtmıştır. Yazar, İran feodal yönetiminin sosyal eksiklerini, ülkenin yüksek feodal devlet başkanlarını keskin hiciv ateşine tutuyor ve eğitimci, insancıl hakim fikrini tebliğ eder. Ahundzade "Aldatılmış Kevakib"i 15. yüzyılda yaşayan iranlı tarihbilimci İskender bey Münşi'in el yazılarına dayanarak yazmıştır. Bildiri metninde Ahundzade'nin "Aldatılmış Kevakib" eserinin konusu üzerine farklı görüşlerin yer aldığı araştırmalardan yola çıkarak, konunun tarihsel gerçeklerle örtüşmesi, ulusal edebiyatın sonraki döneminde "Aldatılmış Kevakib" eserinin izleri, ayrı ayrı imgelerin gerçek tarihle bağlantısı gibi sanat olgulardan behsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: M.F.Ahundzade, "Aldatılmış Kevakib" Povesti, Azerbaycan Edebiyatı, Azerbaycanlı Oyun Yazarı, Tarihsel Gerçekler

ABSTRACT

The well-known Azerbaijani writer, playwright and philosopher Mirza Fatali Akhundzade (1812-1878) knew the history of science, philosophy and culture of the universe in all its meaning, discovered the interrelationships between the legacies of the ancient East, Greece and the Muslim East. M.F.Akhundzade, who translated Azerbaijani literature to realistic content, wrote a satirical novel "Deceived Stars" based on historical realities. In terms of deep ideas, themes, different views, content and artistic features, this work plays an important role in the history of Azerbaijani literature. The writer, like in other comedies, in the story "Deceived Stars", while remaining faithful to his creative traditions, expressed his enlightenment and humanistic views. The writer maliciously ridiculed the social shortcomings of the backward feudal order and the leaders of the feudal state in Iran, propagandized the idea of the enlightener and humanist ruler. Akhundzade wrote the story "Deceived Stars" based on the manuscripts of the historian of the 15th century Iskender bek Munshi.

The historical study of this work is based on the opinion of experts on the subject of the work, on the links between modernity and history in the novel, on the features of the image of Yusif Sarraj and on works in national literature written under the influence of the novel "Deceived Stars" in the period after Akhundov.

Keywords: M.F. Akhundzade, The Novel "Deceived Stars", Azerbaijani Literature, Azerbaijani Playwright, Historical Facts

¹ Doktora Öğrencisi, Bakü Devlet Üniversitesi, tarana_nur@yahoo.com.tr

UWE TIMM'İN "KUŞ ÇAYIRI" ADLI ROMANINDA BİREYSEL VE TOPLUMSAL İZDÜŞÜMLER
INDIVIDUAL AND SOCIAL PROJECTIONS IN UWE TIMM'S NOVEL "THE BIRD MEADOW"Zennube ŞAHİN YILMAZ¹

ÖZET

Alman Yazının çağdaş yazarlarından birisi olan Uwe Timm, hem postkolonyal akımın hem de 68 kuşağının önemli bir temsilcisidir. İnsanı toplumsal ve tarihsel arka planı ile ele alan Timm, kurgu dünyasında politik olayları oldukça etkili bir dil ile işler. Otobiyografik verilerin oldukça sık rastlandığı Timm yapıtları, bu doğrultuda hem biyografik hem de sosyo-politik bir zeminde gelişir. Bu yüzden, geçmişle hesaplaşma konusu onun yapıtlarının temel belirleyeni olarak kabul edilebilir, ayrıca bu hesaplaşmanın merkezinde yer alan insan, hem bireysel hem de sosyal açıdan çoğunlukla kurgusal bir gerçeklikte göz önüne serilir.

Nasyonal sosyalist geçmişi, kolonyal etkileri, soykırımı, tarih bilincini ve insanın değerini irdeleyen yapıtları ile ün kazanan Timm, "Kuş Çayırı" romanında Eschenbach adlı figür ile insanı, duyguları ve insanı değerleri ön planda tutar. Yazar, herkesten uzak bir adada yaşayan Eschenbach'ın geçmişteki hayatına, duygu dünyasına ve hatıralarına tanık eder okuru. Tarihsel bir çerçevede şekillendirdiği romanları ile Timm, bu kez "Kuş Çayırı" romanında figürün hatıraları ile bambaşka bir dünyanın kapılarını açar. Roman, bir zamanlar her şeye sahip olan Eschenbach'ın bir adada hiçbir şeyi olmadan yaşamaya başlaması ile hem modern dönem insanına hem de duyguların, hırsların ve arzuların insanları ele geçirmesine vurgu yapar. Bu doğrultuda gelişen "Kuş Çayırı" romanı, Timm'in kurgu dünyasını farklı bir perspektif ile zenginleştirir. Timm, bu romanında politik iktidarın yerine arzu iktidarını ön plana çıkarır.

Anahtar Kelimeler; Duygu Dünyası – Arzu İktidarı, Toplumsal Ve Bireysel Çatışma, Modernite, Değerler Sistemi

ABSTRACT

Uwe Timm, one of the contemporary writers of the German manuscript, is an important representative of both the postcolonial flow and the 68 generation. Timm, who takes man with his social and historical background by the hand, treats political events in his fiction world with highly effective language. Timm works, where autobiographical data are quite common, develop in both biographical and socio-political grounds. Therefore, the subject of settling with the past can be considered as the main determinant of his works, also the person who is the focus of this reckoning, shows up in terms of individual and social aspects in a fictional reality.

Timm, who has gained a reputation with his works investigating the national socialist past, colonial influences, genocide, the consciousness of history and the value of human, keeps the human, emotions and human values in the foreground with the figure named Eschenbach in the novel "The Bird Meadow". The author witnesses the past life, emotion and memories of Eschenbach, who lives on an island far away from everyone. Timm, with his novels shaped in a historical framework, "opens the doors of a completely different world with the memories of the figure in this novel The Bird Meadow. Novel, once upon a time when Eschenbach having everything, began to live on an island with nothing, emphasizes both the modern era and the seizure of emotions, ambitions and desires. In this direction developed Novel "The Bird Meadow" enriches Timm's world of fiction with a different perspective. In this novel, Timm highlights the desire power instead of political power.

Keywords; World of Emotion- Power of Desire, Social and individual Conflict, Modernity, Values System

¹ Dr. Öğr. Üyesi., Atatürk Üniversitesi, zshahin@atauni.edu.tr

RAMAZAN DİKMEN'İN ÖYKÜLERİNDE İZLEKLER THE THEMES IN THE STORIES OF RAMAZAN DİKMEN

Mahfuz ZARİÇ¹**ÖZET**

1997'de hayatını kaybeden Mülkiyeli yazar Ramazan Dikmen'in ilk öykü kitabı *Kıyıya Vuranlar* ölümünden bir yıl önce, ikinci öykü kitabı *Afife Ablanın İncileri* ise ölümünden sonra aynı yıl içerisinde yayımlanmıştır. *Tükenerek Çoğalmak* adlı bir deneme eseri de bulunan yazar, John Kennet Galbraight'ın *İktidarın anatomisi* adlı Fransızca eserini Türkçeye çevirmiştir. Yazarın yirmi dört öyküsü, 2016'da *Muhayyer* adıyla topluca yayımlanmıştır.

Öyküleri daha önce *Aylık Dergi* (1979), *Mavera* (1980-1990), *Kayıtlar* (1990-1995) ve *Yönelişler* (1982, 1983) adlı dergilerde yayımlanmış olan Dikmen'in 14.10.1996 tarihini taşıyan son öykü taslağı ise eleştirmen Ömer Lekesiz tarafından, yazarın ikinci okumasındaki notları dikkate alınarak, *Muhayyer*'de yayımlanmıştır.

İnsanı tamamlayan fötr şapka, ferace, gözlük gibi kimi giysiler ve aksesuarlara; şadırvan, minare, taşlık gibi mimarî mekân unsurlarına; güvercin gibi kimi sembolik değeri de olan canlılara ayrı bir önem veren yazar, öykülerinde genellikle insanî değer ve duyarlıklara odaklanır; yeri geldikçe eski ve yeni arasında karşılaştırmalar yapar. Dilde eskimiş olarak görülebilecek "tavassut, istiğrak" gibi kavramları tekrar işlerlik kazandırmaya çalışır. Kısa, hatta çoğu tek kelimelik kısa ve akıcı cümle yapılarıyla ve diyaloglarla okuyucuyu da anlatıyı da adeta sürükler. Yazar, otobiyografik izler de taşıyan öykülerinde olaylara kadın cephesinden de bakmaya çalışır. Dikmen'in kişi, durum, atmosfer öyküleri olarak nitelenebilecek metinleri, "Kasaba edebiyatı" bağlamında da ele alınabilirler. Detaylara ve dil işçiliğine önem veren, tanıklıklarından ve gözlemlerinden faydalanan, duygu ve değerler eğitimi ile mesaj kaygısı taşıyan Dikmen öykülerinde aşk, terkedilme, ayrılık, ölüm, vefasızlık, toplumsal sorunlar ve değişimler, ihtilal öncesi gerilimler ve çatışmalar, On İki Eylül ihtilali, öğrencilik hayatı, yitirilen değerler ve insanlar, insanın çaresizliği ve yalnızlığı gibi konuları izleklemiştir.

Anahtar Kelimeler: Ramazan Dikmen, Öykü İncelemesi, İzlek

ABSTRACT

Storywriter Ramazan Dikmen who died at 1997 has published his first story book named *Kıyıya Vuranlar* in 1996. His second story book *Afife Ablanın İncileri* has been published in 1997 after his death. Dikmen has an essay-work named *Tükenerek Çoğalmak* and he has translated book named *İktidarın Anatomisi* from John Kennet Galbraight. Twenty-four story of Ramazan Dikmen has been published in a mass in 2016 under the name *Muhayyer*.

Dikmen's stories formerly has been brought out in the magazines named *Aylık Dergi* (1979), *Mavera* (1980-1990), *Kayıtlar* (1990-1995) and *Yönelişler* (1982, 1983). The author's last story (dated 14.10.1996) has been published in *Muhayyer* by proofreading of critic Ömer Lekesiz considering the notes in the second reading of Dikmen.

The author has attached importance to clothes and accessories such as sombrero, ferace, goggles that complete the human and place; architectural elements such as fountain, minaret, stony and some creatures like pigeon also he has focused on human values and sensitivities. He makes comparisons between old and new in suitable times. He tries to give life again to the concepts like "tavassut/go between, istiğrak/rapture". He drugs the readers and the cases so to say by the short and one-worded sentences.

He tries to look from perspective of women in his stories that also carrying autobiographical traces. The critics can take over Dikmen's "person, situation and atmosphere stories" in the concept of "Town literature". Dikmen -who has given weight to the linguistic exertion, benefited from his testimony and observations, took care of emotion-value training and message anxiety-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi, mahfuzzaric@gmail.com

has given place to these subjects in his stories: love, abandonment, separation, death, fidelity and ignorance, social problems and changes, pre-revolutionary tensions and conflicts, the Twelve September Revolution in Turkey, studentship, lost values and people, despair and loneliness of human.

Keywords: Ramazan Dikmen, Story Review, Theme

**NECİP FAZIL KISAKÜREK VE MAHMUD DERVİŞ'İN ŞİİRLERİNDE VATAN SEVGİSİ VE
HAYATLARINDAKİ İZ DÜŞÜMÜ**
THE LOVE OF COUNTRY IN NECİP FAZIL KISAKÜREK AND MAHMUT DERVİŞ'S POEMS
AND THE IMPRESSION OF THEIR LİFES

Sultan AKTAŞ¹

ÖZET

Edebiyat toplumların kendi özlerine, varoluşlarına, tarihlerine ve yaşamlarına adeta ayna tutar. Savaşlar, acılar, toplumsal çatışmalar, anlaşmalar, gelenekler, sevinçler yani insanın yaşamında varolabilecek her şey edebi eserlerde yer alabilir. Edebi türlerin en özel türlerinden olan şiirlerin de farklı temalarla ele alındığı gözlemlenir. Vatan sevgisi de başta şiir olmak üzere edebi eserlerde sıkça işlenen bir temadır.

Bu çalışmada, Filistin'in milli şairi sayılan ve Arap edebiyatında çok önemli bir konuma sahip Mahmut Derviş ile Türk edebiyatının mümtaz şairlerinden Necip Fazıl Kısakürek'in şiirleri vatan sevgisi bağlamında karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

Vatan sevgisi kavramının evrenselliği kadar vatanın her iki şair içinde ifade ettiği biriciklik dikkate şayandır. Farklı coğrafyalarda farklı hayatlar yaşamış ve ayrı dillerde kendilerini ifade eden ki şairinde vatanlarını tasviri ile vatanlarına sevgileri ve seslenişleri hepimizi derinden etkileyebilecek düzeydedir.

Anahtar kelime: Şiir, Vatan Sevgisi, Mahmut Derviş, Necip Fazıl Kısakürek.

ABSTRACT

Literature mirrors of society's own essence, existence, history and life. Wars, pains, social conflicts, agreements, traditions, joys, everything that can exist in the life of man can take place in literary works. It is observed that poems, which are the most special types of literary genres, are handled with different themes. Homeland love is also theme that is frequently used in literary works, especially poetry.

In this study, the poems of Mahmut Derviş, who is considered to be the national poet of Palestine and who has a very important position in Arabic literature, and Necip Fazıl Kısakürek, one of the distinguished poets of Turkish literature, are considered comparatively in the context of the love of the country.

As much as the universality of the concept of love of the motherland, the uniqueness expressed for the homeland by both poets is remarkable. This two poets, who have lived different lives in different geographies and expressed themselves in separate language, are able to influence Allah of us deeply with their love and voice.

Key Word: Poetry, Love Of The Country, Mahmut Derviş, Necip Fazıl Kısakürek.

¹ Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arap Dili Ve Edebiyatı Yüksek Lisans Öğrencisi, sultanaksa66@gmail.com

SEVGİLİYİ ÇİÇEKLERLE ÖVMEK: AHMEDÎ'NİN EMİR SÜLEYMAN MEDHİYYESİ
PRAISE THE LOVER WITH FLOWERS: AHMEDİ'S PRAISE TO AMIR SULEIMAN

Talip ÇUKURLU¹

ÖZET

Klâsik Türk Edebiyatı'nın 14. yüzyıldaki en önemli şairlerinden biri olan Ahmedî'nin hayatı hakkında yeteri kadar bilgi bulunmamaktadır. Doğum tarihi, doğum yeri ve ilk öğrenimini nerede tamamladığı konusunda yetersiz bilgiler mevcuttur. Fakat bilgisini artırmak için Mısır'a gittiği ve dinî ilimlerin yanı sıra tıp, astronomi ve geometri gibi ilimleri de öğrendiği bilinmektedir. Şâir, Mısır'dan döndükten sonra Anadolu'da birçok beye ve hükümdara intisap etmiştir. Bunlardan biri de eserlerinin çoğunu kendisine ithaf ettiği, I. Bayezid'in oğlu Şehzade Emir Süleyman'dır.

Dilimize Arapça'dan geçen *medhiyye* birini övmek için yazılan şiirlerin genel adıdır. Klâsik Türk Şiiri'nin önemli bir nazım şekli olan *kasîde*de asıl amaç sevileni övmektir. Fakat *medhiyye*, *kasîde* dışındaki nazım şekillerinde de görülebilir. *Dîvân*'ı üzerinde inceleme yaptığımız Ahmedî, 16 *kasîde*sinde, 14 *gazel*inde, 6 *terkib-bend*inde, 2 *terci'-bend*inde aralarında sıkı bir bağ olan Emir Süleyman'ı medhetmiştir. 1 *terkib-bend* nazım şekliyle ise, Emir Süleyman'ın ölümü üzerine *mersiyye* yazmıştır.

Ahmedî'nin, Emir Süleyman'ı övdüğü şiirlerinden en dikkat çeken bir *terkib-bend* ve bir *terci'-bend*dir. Şâir, *terci'-bend*ine *redif* olarak "gülzâr, bülbül, benefşe, lâle, nergis, gonca, şükûfe" kelimelerini seçmiştir. *Terkib-bend*de ise, "gül, bülbül, benefşe, nergis, gonca, lâle, reyhân" kelimeleri *redif* olarak kullanılmıştır.

Bu bildiride, Ahmedî'nin yukarıda bahsedilen iki şiiri incelenecek ve şâirin, çiçeklerin özelliklerinden yola çıkarak sevdiği kişiyi hangi vasıflarla medhettiği tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ahmedî, Emir Süleyman, Medhiyye, Terkib-bend, Terci'-bend, Çiçekler

ABSTRACT

There is not enough information about the life of Ahmedî, one of the most important poets of Classical Turkish Literature in the 14th century. There is insufficient information about where he completed his birth date, place of birth and primary education. However, it is known that he went to Egypt to increase his knowledge and learned the sciences such as medicine, astronomy and geometry as well as the religious sciences. After his return from Egypt, the poet was attached to many governor and rulers in Anatolia. One of them is Prince Emir Suleiman, the son of Bayezid I, who he dedicated most of his works to.

It is the general name of the poems written to praise one of the *medhiyye* who passes through Arabic to our language. An important form of verse in Classical Turkish Poetry, the main purpose is to praise the beloved. However, *medhiyye* can also be seen in verse forms other than *kasîde*. Ahmedî, whom we examined on his Divan, praised Emir Suleiman, who was a close connection between them in 16 *kasîde*, 14 *gazel*, 6 *terkib-bend* and 2 *terci'-bend*. On the other hand, in 1 *terkib-bend* verse, he wrote a lament (*mersiyye*) on the death of Emir Suleiman.

The most striking one of the poems Ahmedî praised Emir Suleiman was a *terkib-bend* and a *terci'-bend*. The poet chose the words to *redif* "gülzâr, bülbül, benefşe, lâle, nergis, gonca, şükûfe" for his *terci'-bend*. In the *terkib-bend*, the words "gül, bülbül, benefşe, nergis, gonca, lâle, reyhân" were used as *redif*.

In this paper, the two above-mentioned poems of Ahmedî will be examined and the ways in which the poet praises the person he loves will be determined based on the characteristics of the flowers.

Keywords: Ahmedî, Amir Suleiman, Medhiyye, Terkib-bend, Terci'-bend, Flowers

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Siirt Üniversitesi, tcogu@hotmail.com

MAKTUL BİR ŞÂİR: SELİKÎ VE GÖK CİSİMLERİ
A MURDERED POET: SELİKÎ AND CELESTIAL BODIES

Talip ÇUKURLU¹

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca gökyüzündeki cisimlere ilgi duyulmuştur. Bu yıldızlardan kimi zaman meteorolojik tahminlerde bulunmak, kimi zaman da yön bulmak ve mevsimleri belirlemek için faydalanılmış kimi zaman da bunların hareketleri ve şekilleri üzerinden kehanetlerde bulunulmuştur. Tarihin derinliklerinde yaşayan bazı topluluklar Güneş'e, Ay'a, Jüpiter'e, Merkür'e tapmışlardır. Kur'an-ı Kerim'de gök cisimlerine oldukça fazla yer verilmiş, Ay'dan yirmi altı defa, Güneş'ten otuz iki defa bahsedilmiştir. İlahlık isnad etme derecesine varan bu ilgi ve merak zamanla astronomi ve astroloji gibi bilim dallarının doğmasına neden olmuştur.

Eski kaynaklarda astromi, ilm-i felek; astroloji ise ilm-i ahkâm-ı nücûm olarak adlandırılmıştır. Astronomi matematik ilimlerinden kabul edilmiş ve hesap esas alınmıştır. Astroloji ise yıldızların konum ve hareketlerinden birtakım işaretler çıkarılarak şimdiki zaman, gelecek zaman ve geçmiş zamanla ilgili bilgi vermenin mümkün olduğuna inanılmasıdır. Bu bakımdan astroloji, metafizik ile bağlantılıdır ve gök cisimlerinin insanın kaderi üzerinde etkisinin olduğu inancına sahiptir.

Birçok bilim adamı yıldızların insanlar üzerindeki tesirinin aklen uygun olmadığını söylemiştir. İslâm âlimlerinin büyük bir çoğunluğu da bu iddianın dinen batıl olduğunu, tek tesir sahibinin Allah olduğunu, gök cisimlerinin insan üzerinde etkili olduğu inancının tevhid inancına aykırı olduğunu belirtmiştir.

"İslâmî Türk Edebiyatı" olarak da isimlendirilen "Klâsik Türk Edebiyatı"nda -her ne kadar İslâmî inanca aykırı da olsa- gök cisimlerinden ve bunların insanlar üzerindeki tesirlerinden sıkça bahsedilmiştir. Felek olarak adlandırılan semâ, dokuz basamak olarak kabul edilmiştir ve her basamakta bir gezegen mevcuttur. Her gezegenin uğurlu ve uğursuzluk bakımından kendine mahsus özelliği vardır. Sekizinci felekte sabit yıldızlar bulunur, dokuzuncu felek ise Atlas feleğidir. Bu feleğin, diğer sekiz feleğin tersine döndüğü bu yüzden insanların kaderlerine olumsuz etki ettiğine inanılır...

Klâsik Türk şâirlerinden olan Selikî, şiirlerinde gök cisimlerinden oldukça fazla bahsetmiştir. Bu bildiride, astrolojiye fazlaca ilgisi olduğunu tahmin ettiğimiz Selikî'nin şiirlerinde görülen gök cisimlerinin kullanımları tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Selikî, Astronomi, Astroloji, Klâsik Türk Edebiyatı.

ABSTRACT

During the history of mankind, attention was paid to the objects in the sky. These stars were sometimes used to make meteorological predictions, sometimes to find directions and to determine seasons. Sometimes, prophecies have been made on their movements and shapes. Some communities living in the depths of history have worshiped the Sun, Moon, Jupiter and Mercury. In the Kur'an, the celestial bodies were given a lot of space. The Moon was Twenty-six times, the Sun was mentioned thirty-two times. This interest and curiosity which led to the degree of divinity has led to the emergence of branches of science such as astronomy and astrology.

Ancient sources include astromia, "ilm-i felek"; astrology is named as "ilm-i ahkam-i nücûm". Astronomy was accepted from mathematics sciences and the calculation was based on. Astrology is believing that signs from the positions and movements of the stars, it is possible to give information about the present time, future time and past times. In this respect, astrology is linked to metaphysics and has the belief that celestial bodies have an effect on the fate of man.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Siirt Üniversitesi, tcogu@hotmail.com

Many scientists have said that the effect of stars on people is not reasonable. The vast majority of scientists stated that this claim is superstitious, that Allah is the only influence, and that the belief that celestial bodies are effective on man is contrary to the belief of “tevhid”.

In the Classical Turkish Literature, which is also called Islamic Turkish Literature, it is frequently mentioned about the celestial bodies and their effects on people, albeit contrary to Islamic belief. The sky, called as Felek, has been accepted as nine steps and there is a planet in each step. Each planet has its own unique characteristics in auspicious and ominous manner. In the eighth “felek” there are fixed stars, and the ninth “felek” is the “Atlas's felek’s”. It is believed that this “felek” negatively impacts the fate of other people, so that the other eight “felek” are reversed...

Selîkî, who is one of the classical Turkish poets, mentioned a lot of celestial bodies in his poems. In this paper, the use of celestial bodies seen in Selîkî’s poems, which we think have a lot to do with astrology, will be determined.

Keywords: Selîkî, Astronomy, Astrology, Classical Turkish Literature.

ARZUYA İKİ YAKLAŞIM: LACAN-DELEUZE KARŞILAŞTIRMASI
TWO APPROACHES TO DESIRE: COMPARISON OF LACAN AND DELEUZE

İbrahim YÜCEDAĞ¹

ÖZET

Arzu, Antik Yunan'dan günümüze çok farklı şekillerde kullanılarak gelmiş kimilerinin yücelttiği kimilerininse adeta bir günahmış gibi baskıladığı bir nosyon olarak karşımızda durmaktadır. Sokrates ve Platon'la oluşan gelenek arzuya olumsuz bir anlam yüklemiş yakın dönem düşünürlerden Freud ve sonrasında Lacan da bu geleneği sürdürerek arzuyu sonu gelmez isteklerle özdeşleştirmiş ve onu ulaşılamayan, arayışında olduğumuz bir eksiklik olarak kurgulamışlardır. Spinoza, Nietzsche ve Deleuze-Guattari gibi düşünürlerin temsilcisi olduğu gelenek ise arzuyu olumlu bir anlamla kurgulamış, onu ihtiyaçlardan bağımsız, ulaşılabilir ve eksiklik ekseninden uzak bir tahayyülle kurgulayarak arzuya toplumsal üretimin anahtarı gözüyle yaklaşmışlardır. Lacan arzuyu, Freud'çu bir izlekle, eksiklikle tanımlamakta, anne-baba-çocuk arasında kurulan eksiklik düşüncesinin asla tatmin edilememesini ödipal baskıyla temellendirirken bu eksikliğinse asla tatmin edilemediğini vurgular. Aşkînsal bir gösterenle yani Ötekiyle kurduğu ilişkide arzu, hep bir başkasının arzusu olarak görünür ve Lacan'da arzu hep başkasının arzusunun peşinde koşar. Dolayısıyla asla ulaşılamayan arzu, toplumsal baskılamayla kendini hiyerarşik bir yapı içinde bulur ve arzulama üretiminin saf dışı bırakılması arzusunun toplumsal kodları kırmada başarısız kalmasını arzusunun kendisinde içkin hale getirir. Deleuze-Guattari'nin ise arzuyu toplumsal üretimin kaynağı, toplumsalın geliştirdiği her tür kodlamayı çözebilen ve aynı zamanda organsız bedenleri yaratabilecek yegâne güç olarak görmesi Lacan'daki arzu anlayışını ters yüz eden bir çabanın ürünü olarak görülmelidir. Deleuze-Guattari, arzuyu üretimin tek kaynağı ve ödipal üçgene sıkışmış bireyin tüm yasaklamalardan kurtulmasının anahtarı olarak görmesi, arzuyu kendinde-üretici bir içkinlik yasasına bağlamaktadır. İçkinlikle beraber tüm hiyerarşik yapıları yerle bir eden arzu daha rizomatik bir şekilde genişleyerek oluşu gündemimize taşır. Bu bağlamda çalışmamızda Lacan ve Deleuze-Guattari'nin arzu düşüncelerinin karşılaştırılması gerçekleştirilecek ve Deleuze-Guattari'nin savunduğu arzu fikrinin ilişkili olduğu organsız beden, kod-kodçözümü, yersizyurtsuzlaşma gibi kavramlarla birlikte düşünüldüğünde toplumsalın üretiminde daha geniş bir hareket alanı sağladığı ileri sürülecektir.

Anahtar Kelimeler: Arzu, Lacan, Deleuze-Guattari, Organsız Beden, Kod

ABSTARCT

Desire stands as a notion that has been used by many different ways from Ancient Greece to the present and that have been glorified by some and have been repressed by some as a sin. As Freud and later Lacan, who have put forth a negative meaning on desire, such as the tradition with Socrates and Plato, also identified this desire with the endless wishes and established it as a defect which we could not reach. The tradition represented by the thinkers such as Spinoza, Nietzsche and Deleuze-Guattari, set the desire in a positive sense, and established it as an independent, accessible and imaginative vision away from the necessity, and conceded the desire as the key to social production. Lacan defines the desire in a Freudian path, with deficiency, and emphasizes that the lack of thought between the parents and the child can never be satisfied with the odipal pressure, while the lack is never satisfied. In a relationship with a transcendent indicative, the Other, the desire appears to be the desire of another, and in Lacan, desire always seeks the desire of another. Thus, the unattainable desire finds itself in a hierarchical structure by social repression and the desire for the exclusion of desire production to fail to break the social codes makes it inherent in the desire itself. The fact that Deleuze-Guattari sees desire as the source of social production, the deciphering of all kinds of encodings

¹ Dr. Öğrt. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat Fak., Sosyoloji Bölümü, ibrahimyucedag@yahoo.com.tr

that are developed by the society, and at the same time seeing it as the only power that can create the bodies without organs, should be seen as the product of an upside-down effort in Lacan. The fact that Deleuze-Guattari sees desire as the sole source of production and the individual trapped in the Oedipal triangle is the key to its redemption from all prohibitions connects the desire to a self-producer law of immanence. Together with the immanence, desire, which destroys all the hierarchical structures, carries formation to our agenda with expanding rhizomatically. In this context, our study will compare Lacan and Deleuze-Guattari's desire thoughts and it will be asserted that when the idea of desire defended by Deleuze-Guattari, is considered with concepts such as body without organs, code-decoding and deterritorialization, it will be suggested that it provides a wider area of movement in the production of social.

Keywords: Desire, Deleuze-Guattari, Body without Organs, Lacan, Code.

KUR'AN'DA HZ. MUSA (A.S) TEVRAT VE YEHÛD
MOSES, TORAH AND JEHUD IN QUR'ANAbdullah ÖZÜÇALIŞIR ¹

ÖZET

Bu çalışmamız giriş, iki bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Giriş kısmında çalışmamızın amaç ve gayesi ele alınacaktır.

Birinci bölümde Kur'an'da ve belli başlı ilk dönem tefsirlerinde Hz. Musa (a.s.) ve Tevrat konularını detaylandırmaya çalışacağız. Hz. Musa (a.s.) ve Tevrat'ın Kur'an'da İslam, İman, Müslüman ve Mü'min ile birlikte varid olduğunu, ilgili ayetlerle izah etmeye çalışacağız. Hz. Musa (a.s.) ve Tevrat'ın Yahudilik dini ile hiçbir ilgi ve alakalarının olmadığını anlatmaya çalışacağız.

İkinci bölümde ise yine Kur'an'da ve yine belli başlı ilk dönem tefsirlerinde Yehûd/Hadû vb. (Tahrif edilmiş Yahudilik) konusunu açıklamaya çalışacağız. Kur'an'da Yehûd/Hâdû isimleri varid olduğunda bunların Hz. Musa (a.s.)'ın tebliğ ettiği İslam dini ile hiçbir ilgilerinin olmadığını izah etmeye çalışacağız. Kur'an'da Yehûd/Hâdû isimleri varid olduğunda tahrif edilmiş din, İsrail oğullarının uydurduğu dinin anlatıldığını ifade etmeye çalışacağız.

Sonuç kısmında ise bu çalışmanın sonunda varılan neticeyi ortaya koymaya çalışacağız. Kur'an'da Hz. Musa (a.s.) ve Tevrat isimleri İslam, İman, Mü'min ve Müslüman isimleri ile beraber gelirken, Yehûd, Hâdû, Hûden, Ehl-i Kitab veya Yehudiyyen isimleri ise Küfür, şirk, Zülüm, Batıl İnançlar ve cehennem ile birlikte varid olduğunu anlatmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Hz. Musa (a.s.), Tevrat, İslam, Yahudilik, Yehûd

ABSTRACT

This study consists of two parts and a result section. In the introduction, the purpose of our work will be discussed.

In the first chapter, we will try to elaborate on Moses and the Torah in the Qur'an and the first commentaries of the first period. We will try to explain with the related verses that Moses and the Torah are in the Qur'an with Islam, Faith, Muslims and Mu'min. We will try to explain to Moses and Torah that there is no interest and relevance with the religion of Judaism.

In the second part, we will try to explain the issue of Jehud (Falsified Judaism) in the Qur'an and also in the first commentaries of the first period. In the Qur'an, we will try to explain that there is no relation to the Islamic religion that Moses has notified when the Jehud name is existent. In the Qur'an, when the names of Jehud / Haddu exist, we will try to denote the distorted religion, the religion that the sons of Israel made.

In the conclusion, we will try to reveal the conclusion reached at the end of this study. The names of Moses and Torah in the Qur'an come with the names of Islam, Faith, Mu'min and Muslim; We will try to explain that the names of Jehud, Haddu, Huden, Ahl-i Kitab, or Yehudiyyen are varicose with Kufr, Shirk, Persecution, Superstitions and Hell.

Key Words: Qur'an, Moses, Torah, Islam, Judaism, Jehud,

¹ Dr. Öğr., Üyesi, Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Abdullah.derik@hotmail.com

KUR'AN'DA MEANİ İLMİ
MEANİ SCİENCE IN QUR'ANAbdullah ÖZÜÇALIŞIR ¹

ÖZET

Kur'an İlahi bir mucize olması hasebi ile dil ve edebiyat yönünden de bütün dinleyenleri hayretler içerisinde bırakır. Kur'an'ı Kerim nazil olduğu zaman, Araplar dil ve edebiyat alanında çok ileri bir seviyede bulunuyorlardı. Kur'an onları bile fesahat ve belagati ile hayretler içerisinde bırakmıştır.

Kur'an'ın manasını anlamayan insanlar bile onu dinlerken, sözlerinin cazip akışından haz alıp duygulanıyorlar. Çünkü onun harfleri kelimelerde öyle sıralanmıştır ki, kulağa ve kalbe en tatlı sesler gibi gelir. Kelimeleri cümlelerde öylesine uyumlu bir şekilde dizilmiştir ki, en usta şair ve hatipler dahi ona hayran kalır. Ayetlerin sonlarında ki duraklar öylesine uyumlu öylesine tatlı ahenkle biter ki, adeta insanı büyüler. Medli (uzatılan) harflerin dalgali sesi hoş bir seda ile kulakları okşar. Çünkü Kur'an, sonsuz ilim, kudret ve hikmete sahip olan yüce Allah'ın kelimidir. Kur'an ilk nazil olduğu günden beri birçok ilme kaynak olmuştur. Birçok ilmin ortaya çıkıp gelişmesine ve sistematik hale gelmesine vesile olmuştur.

Kur'an belagat ve fesahati ile belagat ilmine de kaynak ve vesile olmuştur. Bu çalışmamızda Kur'an'ın belagat yönünü ele aldık. Kur'an'da Meani ilmini işlemeye çalıştık. Haber, İnşa, Kasr, Fasıl ve Vasıl, İcaz ve İtnab gibi konuların Kur'an'da nasıl varid olduğunu izah etmeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Belagat, Haber, İnşa, Kasr, Fasıl, Vasıl, İcaz ve İtnab

ABSTRACT

The Qur'an is astonishing to all listeners in terms of divine and literary reasons as being a divine miracle. When the Qur'an was mentioned, the Arabs were at a very advanced level in the field of language and literature. The Qur'an has even left them in astonishment with rhetoric and eloquence.

Even those who do not understand the meaning of the Qur'an enjoy receiving and appreciating the temptation of their words while listening to it. Because his words are so arranged in words that it sounds like the sweetest sounds in the ear and heart. The words are arranged in such a way that they are so harmoniously conceived that even the most skilled poets and haters will admire him. The stops at the end of the verses are so coherent that it ends in sweet harmony, almost magical. The wavy sound of the extended letters caress the ears with a pleasant sedate. Because the Qur'an is the Word of Almighty Allah, who has eternal knowledge, power and wisdom.

Since the day when the Qur'an was first mentioned, it has been a source for many sciences. It has been instrumental in the emergence of many sciences, development and systematization.

The Qur'an has been a source and an instrument for the eloquence, with the eloquence and the end. In this work, we discussed the direction of the Qur'an's eloquence. We tried to process the Mean in the Qur'an. We tried to explain how the topics such as News, Construct, Pavilion, Section and Reacher, Concision and Eupheism exist in the Qur'an.

Key Words: Eloquence, News, Construction, Pavilion, Section, Reacher, Concision and Eupheism

¹ Dr. Öğr., Üyesi, Iğdır Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Abdullah.derik@hotmail.com

**KURUMDA YAPILAN GÖREVE GÖRE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞINDA GÖREV YAPAN
PERSONELİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI**
ACCORDING TO THE DUTIES OF THE INSTITUTION IN THE PRESIDENTIAL OF
RELIGIOUS AFFAIRS BURNOUT LEVEL PERSONNEL WORKING ON A FIELD RESEARCH

Emre YILMAZ¹

ÖZET

Bireylerin hem gündelik hem de çalışma hayatını olumsuz yönde etkileyen unsurlardan birisi olan tükenmişlik sendromu hem bireysel hem de toplumsal açıdan olumsuz etkilere sahip bir olgudur. Tükenmişlik sendromu duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı olmak üzere üç temel boyuttan oluşmakta ve bu boyutlar tükenmişliği yaşayan bireyin hayatında gerçekleşen değişimleri ifade etmektedir.

Bu araştırmada, Diyanet İşleri Başkanlığı Bilecik İl ve İlçe Müftülükleri bünyesinde İmam-hatip, Müezzin-Kayyım ve Kur'an Kursu Öğreticisi statüsünde görev yapan Din görevlilerinin Mesleki Tükenmişlik düzeyleri incelenmiştir.

Araştırma 15 Ağustos 2018-15 Kasım 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Maslach Tükenmişlik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya Bilecik İl ve İlçe Müftülüklerine bağlı merkez, köy ve kasabalarda görevli toplam 419 Din görevlisi katılmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Araştırmada Tükenmişlik düzeyinin kurumdaki göreve göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test eden F testi sonucuna göre, duygusal tükenme için anlamlılık değeri $p=0,119>0,05$, duyarsızlaşma ve kişisel başarı için ise $p<0,05$ bulunmuştur. Bu değerlere göre duygusal tükenme düzeyi kurumdaki göreve göre anlamlı farklılık göstermezken, duyarsızlaşma ve kişisel başarı kurumdaki göreve göre anlamlı farklılık göstermektedir. Müezzin kayyımların duyarsızlaşma düzeyi (2,38) diğer görevlilere göre daha yüksek iken vekil imam-hatipler (0,25) ve sözleşmeli Kur'an kursu öğretmenlerinin (0,29) duyarsızlaşma düzeyi diğer görevlilere göre daha düşük düzeydedir. Kişisel başarı düzeylerinde ise Kur'an kursu öğretmenleri (27,13) ile sözleşmeli Kur'an kursu öğretmenlerinin (27,14) başarı düzeyi diğer görevlilere göre daha yüksek düzeydedir. Sonuç itibarıyla mesleki tükenmişlik düzeyinin kurumdaki göreve göre anlamlı farklılık gösterdiği $p=0,000<0,05$, tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, Tükenmişlik Düzeyi, Maslach Tükenmişlik Ölçeği.

ABSTRACT

Burnout syndrome, which is one of the factors that negatively affect the daily and working life of individuals, is a phenomenon that has negative effects both individually and socially. Burnout syndrome consists of three basic dimensions: emotional exhaustion, depersonalization and personal accomplishment. These dimensions refer to changes in the life of the individual living with burnout.

In this study, the levels of Vocational Burnout of Religious Officers working as Imam-hatip, Müezzin-Kayyım and Kur'an Course Trainer status were examined within the structure of Religious Affairs Directorate Bilecik Provincial and District Muftis.

The study was conducted between 15 August 2018 and 15 November 2018. Personal Information Form and Maslach Burnout Inventory were used as data collection tools. A total of 419 religious officials from the center, villages and towns of Bilecik City and District Mufti Offices participated in the study.

The data obtained at the end of the research were analyzed statistically. According to the results of the F test, which tests whether the burnout level shows a significant difference with respect

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, emre.yilmaz@beun.edu.tr

to the role in the institution, the significance value for emotional exhaustion was found to be $p = 0,119 > 0,05$, and for desensitization and personal success $p < 0,05$. According to these values, the level of emotional exhaustion does not show a significant difference according to the role in the institution, whereas depersonalization and personal success show a significant difference according to the role in the institution. The depersonalization level of the muezzin trustees (2,38) is higher than the other officials whereas the deputy imam-hatip (0,25) and the contracted Qur'an course (0,29) depersonalization levels are lower than the other officials. At the level of personal accomplishment, the level of success of the Qur'an course instructors (27,13) and the Qur'an course instructors (27,14) contracted are higher than those of other officials.

As a result, it was determined that the level of occupational burnout was significantly different from the role in the institution.

Key Words: Burnout, Burnout Level, Maslach Burnout Scale.

**İMAM-HATİP LİSESİ 9. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ OKUMA BECERİSİ ÖĞRETİMİ
BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**
EVALUATION OF 9TH GRADE ARABIC COURSES IN THE CONTEXT OF READING SKILL
TEACHING IN İMAM-HATİP HIGH SCHOOL

Gürkan DAĞBAŞI¹

ÖZET

Yabancı dil öğretimi, dört temel beceri olan dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri üzerine temellendirilmiştir. Bir dile tam anlamıyla hakimiyet, bu dört beceriye hakim olmak demektir. Okuma becerisi bu dört becerinin genelde ikinci aşaması olarak kabul edilmektedir. Okumanın sadece ana dilde değil; yabancı dil öğretiminde de önemli bir yeri vardır. Konuşma ve yazma becerilerinin çok büyük ölçüde dinleme ve okuma becerilerine bağlı olması, toplumumuzda okumaya verilen önem, Müslümanlara inen ilk ilahi mesajın “اقرأ” – (Oku) olması, okuma becerisinin önemini göstermektedir. Bütün bunlara ek olarak yabancı dil öğretiminde öğrencilerin sınıf ortamındaki en temel öğretim materyali olan ders kitaplarının Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan öğretim programındaki kazanımları öğrencilere edindirecek zenginlikte içeriğe sahip olması çok ama çok önemlidir. Bu çalışmada, İmam-Hatip Lisesi 9.sınıflarda okutulan ve Milli Eğitim Bakanlığı Komisyonu tarafından hazırlanan Arapça 9.sınıf ders kitabı okuma becerileri öğretimi bağlamında incelenmiştir. İncelemede 9-12. sınıflar Arapça öğretim programı temel alınmıştır. Programın 9.sınıflar Arapça dersi için hazırlanan kısmında toplam seksen kazanım vardır. Bu kazanımlardan okuma becerileri ile ilgili olanların sayısı ise yirmidir. Çalışma sonucunda 9. sınıf Arapça ders kitabının okuma becerileri öğretiminde, programda belirtilen kazanımların edinilmesine dair yeterli ve eksik yönleri belirlenmiş ve konuya birtakım çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Okuma Becerisi, Kazanım, İmam-Hatip Lisesi, Ders Kitabı.

ABSTRACT

Foreign language teaching is based on four basic skills: listening, speaking, reading and writing. Full control of a language means mastering these four skills. Reading skills are generally accepted as the second stage of these four skills. Reading is not only in the native language; There is also an important place in foreign language teaching. In addition to all these, it is very important that the textbooks which are the most basic teaching material in the classroom environment of the students have the rich content to be provided to the students in the curriculum prepared by the Ministry of National Education. In this study, the 9th grade Arabic-language textbook, which was taught by the Ministry of Education, was studied in the context of teaching reading skills. 9-12 in the review classes are based on Arabic curriculum. The 9th grade of the program has a total of eighty wins in the part prepared for the Arabic lesson. The number of those who are interested in reading skills is twenty. As a result of the study, in the teaching of reading skills of the 9th grade Arabic textbook, sufficient and incomplete directions for acquiring the benefits mentioned in the program were determined and some inferences.

KeyWords: Arabic, Reading Skills, Acquisition, İmam-Hatip High School, Textbook.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, gdagbasi@hotmail.com

**İMAM-HATİP ORTAOKULU 6. SINIF ARAPÇA DERS KİTABININ YAZMA BECERİSİ
ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ**
EVALUATION OF 6TH GRADE ARABIC COURSES IN THE CONTEXT OF THE WRITING
SKILL TEACHING IN İMAM-HATİP SECONDARY SCHOOL

Gürkan DAĞBAŞI¹

ÖZET

Yabancı dil öğretimin genelde son halkası olarak kabul edilen yazma becerisi öğrenme sürecini kontrol etmeye, öğrenilen yapıların ve sözcüklerin pekiştirilmesine, öğrencilerin dil seviyesinin belirlenmesine ve yaptıkları hataların tespit edilmesine, öğrencilerin yaratıcı düşüncelerine, kelime bilgisinin artmasına, hedef kültürün tanınmasına, öğrenilen bilgilerin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe aktarılmasına katkı sağlamaktadır. Yabancı dil öğretiminde yazma becerisini geliştirirken yazma eğitimi verilecek hedef kitlenin yaş, ana dil, kültür vb. özelliklerinin mutlaka göz önünde bulundurulmasını gerekir. Ayrıca öğretmen yazma sürecinin tamamına hakim, rehber kişi olmalıdır. Yazma becerisi öğrenciler tarafından zor kabul edilen bir beceridir. Aslında bu görüş doğrudur çünkü okuma ve dinleme becerisinde öğrenci tüketim aşamasındayken yazma da öğrenci üretim aşamasındır. Bu çalışmada, İmam-Hatip Ortaokulu 6.sınıflarda okutulan ve Milli Eğitim Bakanlığı Komisyonu tarafından hazırlanan Arapça 6.sınıf ders kitabı yazma becerileri öğretimi bağlamında incelenmiştir. İncelemede 2-8. sınıflar Arapça öğretim programı temel alınmıştır. Çalışma sonucunda 6. sınıf Arapça ders kitabının yazma becerileri öğretiminde, programda belirtilen kazanımların edinilmesine dair yeterli ve eksik yönleri belirlenmiş ve konuya birtakım çıkarımlarda bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Yazma Becerisi, Kazanım, İmam-Hatip Ortaokulu, Ders Kitabı.

ABSTRACT

Writing ability which is generally accepted as the last ring of foreign language teaching, controlling the learning process, reinforcing the learned structures and words, determining the language level of the students and identifying the mistakes they made, the creative thinking of the students, the increase of vocabulary, the recognition of the target culture, the knowledge of the short term from memory to long-term. While developing the writing skills in foreign language teaching, the target audience to be given writing education will be the age, mother tongue and culture. In addition, the teacher should be a guide person, who masters the entire writing process. Writing is a skill that is considered difficult by students. In fact, this view is correct because the student is in the stage of consumption while reading and listening is in the stage of consumption. In this study, it is examined in the context of the teaching of writing skills of 6th grade textbook which is taught in 6th grade by İmam-Hatip Secondary School and prepared by Ministry of National Education Commission. 2-8. classes are based on Arabic curriculum. As a result of the study, in the teaching of writing skills of the 6th grade Arabic textbook, sufficient and incomplete aspects of acquiring the benefits mentioned in the program were determined and some inferences.

KeyWords: Arabic, Writing Skills, Acquisition, İmam-Hatip Secondary School, Textbook.

¹Dr. Öğretim Üyesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, gdagbasi@hotmail.com

MUTEZİLÎ EBÛ HÂŞİM EL-CÜBBÂÎ'NİN AHVAL TEORİSİ
MU'TAZİLÎ ABÛ HASHİM AL-JUBBÂÎ'S THEORY OF STATES (AHWAL)

Fatma PINAR¹

ÖZET

Meşhur Mutezile kelimcilerinden Ebû Hâşim el-Cübbâî, Mutezile'nin sistematik hale gelmesinde önemli bir yere sahiptir. Onun, kelami meselelerde özgün ve orijinal görüşler ortaya koyduğu ve kelam ilminde tartışmalı konuların çözümünde etkin olduğu bilinmektedir. Nitekim o, kelâm ilminin temel konularından olan Allah'ın sıfatları meselesinin çözümü maksadıyla ilk defa "hal/ahval" adı verilen bir teori geliştirmiştir. Kelâm ilminde Allah'ın sıfatlarının zatıyla olan ilişkisinde genel olarak iki görüş benimsemiştir. Bu görüşlerden biri zattan bağımsız sıfatların varlığını kabul etmeyen Mutezile'ye, diğer görüş ise sıfatların zattan bağımsız gerçek varlıkları olduğunu ileri süren Ehl-i Sünnet'e aittir. Bu iki zıt görüşü uzlaştırmak amacıyla Ebû Hâşim el-Cübbâî, ahvâl teorisini geliştirmiştir. Ebû Hâşim Ehli Sünnet'in sıfatların ezeliliği yönündeki görüşlerini, Allah'ın zatını gerçek varlığı olan unsurlardan meydana gelmiş birleşik bir varlık olması sonucuna götüreceği gerekçesiyle, Allah'ın tevhidinde aykırı bulmuştur. O, Mutezile'ye ait olan ikinci görüşün ise sıfatları bütünüyle inkâr sonucuna götürdüğünden Kur'an ile çeliştiğini ifade etmiştir. Bu nedenle geliştirmiş olduğu teoride Ebû Hâşim, hallerin varlığın tanınması ve ayırt edilmesini sağlayan nitelikler olduğunu, dolayısıyla ahval nazariyesini Allah'ın sıfatlarına uygulayarak kendi başına var olamayan hallerin, Allah'ın zatına ilave edilmiş sıfatlar sayılamayacağını beyan etmiştir. Böylece o, ahval teorisinin Allah'ın tevhidinde aykırı olmadığı ve zata bağlı olarak düşünülebildikleri için de Allah'ın sıfatlarının reddedilmiş olmayacağı yönündeki görüşünü temellendirmeye çalışmıştır. Bu sunumda Ehli Sünnet ve Mutezile arasında cereyan eden Allah'ın sıfatları tartışmasında, bu iki görüş arasında orta yolu bulmada Ebû Hâşim'in nasıl bir yol ve yöntem takip ettiği ve ahval teorisini temellendirmedeki dayanaklarını tespit etmeye çalıştık. Kitapları günümüze kadar ulaşamadığı için onun bu konudaki görüşlerini, kendisinden sonra gelen ve onun ahval teorisine yer veren Mutezile âlimlerinin eselerinden yararlanmak suretiyle tespit etmeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Ahval, Zat, Sıfat, Tevhid.

ABSTRACT

Abû Hashim al-Jubbâî, one of the famous Mu'tazilî theologians, has an important role in the systematization of the Mu'tazila. It is known that he put forward genuine and original opinions on the issues of Kalam, and is effective in solving the controversial issues in the science of Kalam. As a matter of fact, he has developed a theory called "states (hal/ahwal)" for the first time with the intention of solving the issue of the attributes of Allah, which is one of the fundamental subjects of the science of Kalam. He has generally adopted two views for the relationship between the essence and the attributes of Allah in the science of Kalam. One of these views belongs to Mu'tazila, who doesn't admit that the attributes exist independent of the essence, and the other view belongs to Ahl al-Sunna, who argue that the attributes are real entities independent of the essence. In order to reconcile these two opposing views, Abû Hashim al-Jubbâî has developed the theory of states. Abû Hashim found that the views of Ahl al-Sunna on the attributes being primordial are contrary to the oneness of Allah, on the grounds that it would lead to the conclusion that Allah is a united being composed of elements with real existence. He stated that the second view belonging to Mu'tazila contradicts the Qur'an because it leads to a conclusion of total denial of the attributes. Therefore, Abû Hashim declared in the theory he developed that the states are the qualities that enabled the recognition and separation of the existence, and therefore the states, which could not exist on their own by applying the theory of

¹Dr. Öğretim Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, fpinar@beu.edu.tr

states (ahwal) to the attributes of Allah, cannot be considered as attributes added to the essence of Allah. Thus, he sought to base his view that the theory of states (ahwal) is not contradictory to Allah's oneness and that Allah's attributes would not be rejected because they could be thought as being depended on the essence. In this presentation, we tried to determine the way and method of Abû Hashim in finding a compromise between these two views in the discussion of the attributes of Allah, which took place between Ahl al-Sunna and Mu'tazila, and his bases in the foundation of the theory of states (ahwal). Since his books could not reach to the present day, we tried to determine his views on this subject by drawing from the works of the Mu'tazilî scholars who succeeded him and included his theory of the states (ahwal) in their works.

Keywords: Ahwal, Essence, Attribute, Oneness.

FATİH KÜLLİYESİ EĞİTİM BİRİMLERİNİN ÖRGÜTSEL YAPILARI VE YÖNETSEL İŞLEYİŞİ
ORGANIZATIONAL STRUCTURES AND ADMINISTRATIVE PROCESSES OF EDUCATIONAL
UNITS OF THE FATİH KULLIYE

Muzaffer AYDEMİR¹

ÖZET

Tarihsel örgütleri şekillendiren unsurlar, kuruldukları ve faaliyet gördükleri dönemin çeşitli özellikleridir. Özellikle konusunda lider konumda olan örgütlerin tüm boyutlarıyla anlaşılabilmesi için faaliyet farklı bilimsel disiplinlerin yaklaşımları ile incelenmesi gerekmektedir. Tarihsel süreçte ortaya çıkan önemli örgütsel yapılardan birisi de vakıflardır. Vakıflar, diğer bilimsel disiplinlerin yanında yönetim bilimi araştırmaları için önemli bir çalışma alanıdır. Özgün örgütsel yapı ve işleyişi olan tarihsel vakıflar işletme tarihi çalışmalarında henüz yeterince ele alınmamıştır. Binlerce örneği bulunan vakıflar arasında Fatih vakfı ve külliyesi ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethettikten hemen sonra kapsamlı bir imar ve sosyal düzenleme faaliyetlerine girişmiştir. Bu kapsamda eğitim faaliyetlerine hız veren Fatih Sultan Mehmet fetihten hemen sonra farklı yerlerde eğitim birimleri oluşturmaya başlamıştır. Ancak Osmanlı tarihinde kurulan en kapsamlı külliye olan Fatih külliyesinin kuruluşunun tamamlanması fetihten 18 yıl sonra olmuştur. Külliye pek çok bakımdan özgün bir yapıya sahiptir. Çalışmamızda cevaplandırılmaya çalışılan soru, Fatih Külliyesinin eğitim fonksiyonunu yerine getiren birimlerin örgütsel yapı ve işlevlerinin neler olduğudur. Çalışmamızın amacı, külliyenin eğitim birimlerinin başarısını sağlayan örgütsel yapı ve işleyiş özelliklerinin ortaya konulmasıdır. Çalışmamızda, külliyenin bu birimlerini yönetim bilimi esasları ile incelenerek ve ortaya çıkarılacak bulgular işletme tarihi yazınına önemli katkılar sağlayacaktır.

Yapılan incelemede ulaşılan sonuçlara göre; Fatih Külliyesi'nin eğitime ayrılan temel birimleri, Sahn-ı Seman ya da Medaris-i Semaniye denen sekiz adet yüksek düzeydeki medrese ve bu medreselere hazırlık mahiyetindeki ilimlerin okutulduğu yine sekiz adet medrese olan tetimmeler ile sıbyan mektebidir. Bunun yanında yapılan araştırmalarda, külliyenin darüşşifasında da belirli bir düzeyde tıp eğitimi verildiği değerlendirilmektedir.

Fatih Külliyesi dönemin en önemli eğitim birimlerini bünyesinde bulundurmanın yanı sıra yaklaşık bir yüzyıl sonra kurulacak Süleymaniye Külliyesi için iyi bir model oluşturmıştır. Hatta günümüz üniversitelerinin en iyi tarihi örnek ve kaynaklarından birisi olmuştur. Bu başarısının temel nedeni mükemmel bir örgüt yapısına ve işleyişine sahip olmasıdır. Külliye, örgütsel yapısı ile birlikte kurumsal boyutta belirlenmiş esaslara göre faaliyetlerini yüzyıllar boyunca sürdürmüştür. Çalışmamız, işletme tarihi çalışmalarında önemli bir boşluğu doldurmanın yanında günümüz üniversiteleri için faydalı bilgiler de sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: İşletme Tarihi, Vakfiye, Külliye, Örgütsel Yapı.

ABSTRACT

The elements shaping historical organizations are various features of the period in which they were founded and operated. In order to be able to understand the organizations that are leaders in their fields with all their dimensions, their activities should be examined by different scientific disciplines. One of the important organizational structures that emerged in the historical process is the "vakıf" (foundation). In addition to other scientific disciplines, vakıf is an important area of study for management science research. The vakıfs with their original organizational structure and functioning have not yet been adequately addressed in the studies of business history. Among the thousands of vakıf examples, the Fatih Foundation and Complex have a privileged place.

¹Dr. Öğr. Üyesi, Altınbaş Üniversitesi, aydemirma67@gmail.com

After conquering İstanbul, Fatih Sultan Mehmet started a comprehensive reconstruction and social regulation activities. In this context, Fatih Sultan Mehmet immediately began to establish education units in different places after the conquest. But, the establishment of the Fatih Complex, the most comprehensive complex in Ottoman history, was accomplished 18 years after the conquest. The complex is unique in many respects. The question that is tried to be answered in our study is what the organizational structure and functions of the units that carry out the educational function of Fatih Külliye? We aim at revealing the organizational structure and operational characteristics of the complex which brought success to the educational units. In this study, these units will be examined with the principles of management science and the findings are expected to provide important contributions to the business history.

According to the results of the study; the main units of the Fatih Külliye, which were devoted to education, were the eight high-level medrese called Sahn-ı Seman or Medaris-i Semaniye and the primary schools with eight schools in which the students were prepared for these high-level medreses. In addition to these studies, it is considered that a certain level of medical education was given in the the complex.

Fatih Külliye not only contained the most important educational units of the period, but also established a good model for the Süleymaniye Külliye to be established about a century later. It has even been one of the best historical examples and resources of today's universities. The main reason for this success is that it has an excellent organizational structure and functioning. The complex, with its organizational structure, had continued its activities for centuries according to the principles determined in the institutional dimension. In addition to fill an important gap in business history studies, our study also provides useful information for today's universities.

Key Word: Business History, Vakıf, Külliye, Organizational Structure.

**AHİLİK HAKKINDAKİ ÇALIŞMALARDA İHMAL EDİLMİŞ TARİHİ BELGELER: AHI
ŞECERENAMELERİ**
NEGLECTED HISTORICAL DOCUMENTS OF THE AHILIK STUDIES: AHI
ŞECERENAMELERİ

Muzaffer AYDEMİR¹

ÖZET

İşletme bilimi çalışma alanlarından birisi de tarihi örgütlerin araştırılmasıdır. İşletme tarihi çalışmalarında, farklı dönemlerde kurulup varlığını başarılı bir şekilde sürdürmüş olan işletme/örgütler incelenmiştir. Ülkemizde işletme tarihi çalışmaları çok yeni olmakla birlikte yapılan incelemelerde daha çok yakın tarihteki etkin örgütlere yoğunlaşmaktadır. Osmanlı ve erken cumhuriyet dönemi örgütleri işletme tarihi çalışmalarında henüz yeterince ilgi görmemektedir. Tarihsel süreçte Türklerin kurdukları başarılı örgütlerden birisi de ahiliktir. Ahilik, kurulduğu dönemden faaliyetlerinin sonlandığı sürece kadar geçen yaklaşık 6 asır boyunca pek çok farklı işlevi başarılı bir şekilde yerine getirmiştir. Ahilik, imparatorluğun kuruluşunda etkin rol oynamanın yanında, toplumun ve devletin temel ihtiyaçlarının önemli bir kısmını karşılamış, örgütsel yapı ve işleyişi ile diğer diğer esnaf gruplarına örnek olmuş, liderlik etmiştir. Bu özellikleri ile ahilik, işletme/yönetim tarihinde çalışılması gereken ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

Ahilerin, sahip olduğu gelenek ve uygulamaların kaynakları ile ilgili farklı yaklaşımlar olmasına rağmen günümüze ulaşan yazılı kaynaklar son derece sınırlıdır. Ahilerden günümüze ulaşan belgelerden birisi de şecerenamelerdir. Ahiliğin davranış ve işleyiş esaslarının kaynağı olarak fütüvvetnameler gösterilmesine rağmen şecerenameler ahiliğin yönetsel esaslarına ilişkin daha esaslı belgelerdir. Çalışmamızda cevaplandırılmaya çalışılan soru, ahi şecerenamelerinin içeriğinde bulunan esasların yönetsel anlamda taşıdığı anlamların neler olduğudur. Çalışmamızın amacı, ahi şecerenamelerin yönetsel özelliklerinin incelenerek Türk işletme tarihi çalışmalarına katkı sağlamaktır. Çalışmamız, hem tarihi metinleri tanıtarak yeni çalışmalar için farkındalık yaratacak hem de ahilik çalışmalarına yeni bir boyut katacaktır.

Ahi şecerenamelerini ahilerin yazılı anayasa metinleri olarak nitelemek mümkündür. Şecerenameleri yapısal olarak üç bölüme ayırmak mümkündür. İlk bölümde inançsal norm ve metinler yer almaktadır. Bu kısımlarda meslekler kutsal metinler ile ilişkilendirilmektedir. Bu kısımlar öncelikle ilahiyat bilim insanlarıncı incelenmesi gereken bölümdür. İkinci kısımda ise ahiliğin yönetim yapısı, üretim esasları, kalite politikaları ve bunlara ilişkin uygulama prensipleri yer almaktadır. Bu kısım yönetim bilim insanları için bulunmaz bir çalışma alanıdır. Şecerenamelerin son kısmında ise meslek listeleri bulunmaktadır. Farklı şecerenamelerde farklı yapıda meslek grupları şemalarına rastlanmaktadır. Bu kısım yine işletme ve iktisat bilim insanları için tarihi bir kaynaktır. Ahi şecerenameleri çoklu disiplinler ile çalışılması gereken önemli tarihi metinlerdir. Bu kapsamda çalışmamızın, işletme/yönetim tarihi çalışmalarına yeni kaynaklar sunarak farklı yaklaşımların oluşturulmasına başlangıç sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, Şecerename, İşletme Tarihi.

ABSTRACT

One of the research topics in the business administration science is the historical research of business organizations. In business history studies, organizations that were established in different periods and successfully continued their existence were examined. In Turkey, the history of business organizations is very new, and mostly focus on the recent period's organizations. Ottoman and early republican organizations have not received enough attention

¹Dr. Öğr. Üyesi, Altınbaş Üniversitesi, aydemirma67@gmail.com

from the scholars. One of the successful organizations established by the Turks is Ahilik. During its six-century life cycle, the Ahilik had successfully accomplished many different functions. In addition to playing an active role in the foundation of the empire, the Ahilik had a significant role supplying the basic needs of the society and the state, and was an example and a leader for its organizational structure and functioning. With these features, Ahilik has a privileged place to work on business management history.

Although there are different approaches to the sources of the traditions and practices of the Ahis, the written sources that have reached today are very limited. One of the documents reaching the present day is the “şecerename”. Despite the fact that, the “fütüvvetname”s, the source of the behavior and functioning principles of the Ahis, have been accepted as the main sources, the şecerename are more fundamental documents on the managerial principles of the Ahilik. The main question of this study is ‘what are the meanings of the principles of Ahi şecerena?’ The aim of our study is to contribute to the studies of Turkish business history by studying the managerial characteristics of Ahi şecerename. Our study is to be expected to create awareness for new studies by introducing historical texts and to add a new dimension to the field.

It is possible to characterize Ahi şecerename as written constitutional texts of the Ahis. These texts consist of three parts. In the first chapter, there are religious norms and texts. In these parts, professions are associated with sacred texts. These sections should be examined firstly by theology scientists. In the second part, the management structure, production principles, quality policies and the application principles are included. This part is an indispensable area of work for management scientists. In the last part of the şecerename, there are lists of professions. Different professions can be found in different Ahi şecerename. This part also is a historical resource for business and economic scientists. Ahi şecerename are important historical texts that need to be studied with multiple disciplines. In this context, our study is expected to provide new resources to the studies of management history and to provide a starting point for different approaches.

Key Word: Akhism, Şecerename, Business History.

ÇÂRPERDÎ'NİN EL-MUĞNÎ FÎ 'İLMİ'N-NAHV ADLI ESERİ
ÇARPERDİ'S WORK WITH THE NAME OF EL-MUĞNÎ FÎ 'İLMİ'N-NAHV

Ahmet TEKİN¹

ÖZET

Arap dilinin dünya dilleri arasındaki yeri ve önemi tartışılmazdır. Özellikle dinin temel kaynaklarının Arapça olması Arap dilini daha da önemli kılmıştır. İlk dönem Arap dilcileri, Kur'ân-ı Kerîm'in doğru okunması ve anlaşılması için çalışmalar başlatmış ve Arap gramerine dair ciddi eserler ortaya koymuşlardır. Bu alanda belli başlı dil çalışması yapan dilciler, Halîl b. Ahmed (ö. 175/791), Sîbeveyh (ö. 180/796), Kisâî (ö. 189/805), Ferrâ (ö. 207/822), Muberrid (ö. 286/900) ve Zeccâcî (ö. 337/949) gibi âlimlerdir. Geniş bir üslupla telif edilen ilk dönem dil çalışmalarından sonra muhtasar türü risaleler telif edilmiştir. Söz konusu risalelerden biri Çârperdî'nin (ö.746/1346), kaleme aldığı "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" adlı eseridir. Çârperdî'nin bu eserinde en çok etkisinde kaldığı dilciler Zemahşerî (ö. 538/1143) ve İbnu'l-Hâcib'dir. (ö. 646/1249) Dolayısıyla Zemahşerî'nin, el-Unmûzec fî'n-Nahv ve İbnu'l-Hâcib'in "el-Kâfiye" adlı eserleri onun en önemli kaynaklarındandır. Çârperdî'nin "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" adlı eseri, öğrencisi Muhammed b. Abdurrahîm el-Meylânî (ö. 811/1408) tarafından şerh edilmiştir. Bahsi geçen eser, eskiden beri medreselerde Arpaça öğretiminde okutulmuş, halen de Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu medreselerinde okutulmakta ve talebeler tarafından ezberlenmektedir. Bundan dolayı "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" adlı eserin, nahiv alanında öğrencilere büyük katkısı olmuştur. Bu çalışmada, Çârperdî'nin Arap gramerine dair kaleme aldığı "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" adlı eseri ele alınmıştır. Bu bakımdan bu eser içerik, konu sıralaması, tanımlar, ta'liller, örnekler ve şahitler açısından incelenmiştir. Çârperdî islâmî ve alet ilimleri alanında önemli bir yere sahiptir. Özellikle "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" adlı eseri, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yüzlerce yıldır medreselerde okutulmakta ve ezberletilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çârperdî, Arap Dili, Nahiv, el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv.

ABSTRACT

The place and importance of Arabic language in the world's languages are inarguable. Especially, it makes Arabic language more important that the religion's main sources are Arabic. The first-period Arabic linguists started to work in order that The Quran is read and understood correctly, and they provided the significant works related to Arabic grammar. The linguists who had the certain language studies in this field are the scholars such as Halîl b. Ahmed (d. 175/791), Sîbeveyh (d. 180/796), Kisâî (d. 189/805), Ferrâ (d. 207/822), Muberrid (d. 286/900) and Zeccâcî (d. 337/949). The brief booklets were accommodated after the first-period language studies which had been accommodated in a common wording. One of the aforementioned booklets is Çarperdi's word with the name of "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv". The linguists that Çarperdi was mostly under their effect are Zemahşerî (d. 538/1143) and İbnu'l-Hâcib (d. 646/1249). Thus, his most important sources are Zemahşerî's works with the name of el-Unmûzec fî'n-Nahv and İbnu'l-Hacib's works with the name of "el-Kâfiye". Çarperdi's work with the name of "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" was annotated by his student, Muhammed b. Abdurrahîm el-Meylânî (d. 811/1408). The aforementioned work was taught in the madrasahs from of old, and it has been still taught in The East and Southern East Anatolia madrasahs in Turkey and it has been memorized by the students. So the work with the name of "el-Muğnî fî 'İlmi'n-Nahv" had a great

¹Dr. Öğr. Üyesi, Mardin Artuklu Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi Arap Dili ve Belagatı Ana Bilim Dalı
 anadoluplatformu@hotmail.com.

contribution to the students in the field of syntax. In this study, the work with the name of “el-Muğnî fî ‘İlmi'n-Nahv” that Çarperdi wrote about Arabic grammar was considered. So the work was reviewed in terms of the content, the subject ordering, the descriptions, the reasonings, the samples and the witnesses. Çarperdi has got an important place in the field of islamic and implement sciences. Especially, his work with the name of “el-Muğnî fî ‘İlmi'n-Nahv” has been taught and memorized in The East and Southern East Anatolia madrasahs in Turkey for the centuries.

Key Words: Çârperdî, Arabic Language, Syntax, el-Muğnî fî ‘İlmi'n-Nahv.

EVLİLİKTE ALDATMA VAKALARINDA DANIŞMANA SÜRECİ
COUNSELING INFIDELITY CASES IN MARRIAGEŞahin KESİCİ¹
Mustafa BALOĞLU²
Mehmet MURAT³

ÖZET

Evlilik sürecinde görülen en büyük sorunlardan birisi olan aldatma vakaları çiftlerde travmatik bir yaşam olayı olarak algılanmaktadır. Travmatik bir sorun olan aldatma vakalarında bu olaya maruz kalan danışanlara danışmanların yaklaşım tarzları farklılaşmaktadır. Bu çalışmanın amacı; evlilikte aldatma vakaları ile çalışan psikolojik danışmanların danışma sürecini yönetirken dikkat etmesi gereken noktalar hakkında ayrıntılı bilgiler vermektir. Makalede, danışma süreci incinen (aldatılan) ve inciten (aldatan) açısından ele alınarak sistematik bir yaklaşım tarzı oluşturmak amaçlanmaktadır. Bu süreçte öncelikli olarak incinen tarafın nasıl anlaşılacağı üzerinde durulmuştur. Empatik tepki ve dinleme becerilerinin etkili kullanımı açıklanmıştır. Ayrıca danışanların bu sürece devam etmemeleri durumunda daha az zararlı yaşamalarına ilişkin tolerans geliştirebilmeleri konularına yer verilmiştir.

Danışana yatırım teorisinden bahsederek hem incinenin hem de incitenin yaşayacağı kayıpların neler olabileceğine dair bir farkındalık geliştirilmeye çalışılmalıdır. Eğer danışan hala affetmeye yönünde bir eğilimde değilse yani aldatma vakası sonrası boşanma gerçekleşecekse incinen danışanın kendi ayakları üzerinde durabilmesi, yani kendisini toparlayabilmesi konuları ele alınmıştır.

Eşiniz sizi aldattı ve siz bunu öğrendiniz. Şu anda aklınızdan ne geçiyor?" sorusuna verilen cevap incinen danışanın bilişsel yapısını ya da otomatik düşüncelerini tespit etmek için önemlidir. Danışman temel inancı ortaya çıkaracak sorular sorarak süreci yönetmeye çalışabilir. İlaveten danışman incinene döngüsel sorular sorarak hem temel inançta ortaya çıkanlardan hem de döngüsel sorularda orta çıkanlardan aldatma vakalarına dair mitleri ve bilişsel çarpıtmaları tespit ederek tedavi yolunu seçebilir. Aldatma vakaları ile çalışan danışanların en çok zorlandığı konuların başında incinenin yaşadığı duyguları yönetme konusundaki beceri eksikliğidir. İncinen danışan duygularını düzenleme konusunda o kadar fazla zorluklar yaşamaktadır ki, davranışları hem kendisine hem de kendisini sevenlere zarar verebilmektedir. Bu noktada danışman, danışanın duygularına aşırı duyarlı olmalı. Duyguları hızla yakalayabilmeli. Duyguların çok hızlı evirilebileceğini danışanın görmesini sağlamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Evlilik Terapisi, Aldatma, Sistemik Yaklaşım, Bilişsel Yaklaşım

ABSTRACT

Infidelity cases, one of the biggest problems in the marriage process, are perceived as a traumatic life event for couples. In the case of a traumatic problem of infidelity, the attitudes of the counselors to the clients exposed to this event may differ. The purpose of this study is to give detailed information about the points that the psychological counselors working with the cases of infidelity in the marriage should pay attention. It is aimed to create a systematic approach by taking the counseling process of infidelity. This process primarily focuses on how the injured side is understood. Empathic reaction and effective use of listening skills are explained. In addition, if the clients do not continue this process, they will be able to develop tolerance for less damage. It should be tried to develop an awareness of what could be the losses of both the hurt and the incidence by mentioning the investment theory to the client. If the client still does not

¹Prof. Dr., N. Erbakan Üniversitesi A. Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, sahinkesici@kanya.edu.tr

²Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, baloglu@hotmail.com

³Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi, mmurat@gantep.edu.tr

have a tendency to forgive, the divorce after a case of infidelity will take place, the injured client will be able to stand on his own feet, that is, to recover himself.

Your spouse cheated on you and you learned it, and “What is in your mind right now?”. It is important to determine the cognitive structures or automatic thoughts of the injured client. The counselor may try to manage the process by asking questions that will reveal the basic belief. In addition, the consultant can choose the way of treatment by identifying myths and cognitive distortions about the cases of infidelity from those who appear in the basic beliefs as well as those who appear in the basic questions by asking cyclical questions. One of the most challenging problems of clients working with cases of infidelity is the lack of skills to manage the feelings experienced by the injured. The counselee has so much difficulty in regulating his feelings that his behavior can damage both himself and his fans. At this point, the counselor should be hypersensitive to the client's feelings. The counselor must be able to catch emotions quickly. It should enable the client to see that emotions can evolve very quickly.

Keywords: Marriage Therapy, Deception, Systemic Approach, Cognitive Approach

ÇOCUKLARDA BAŞARISIZLIK: NEDENLERİ VE ÖNLENMESİ FAILURE IN CHILDREN: REASONS AND PREVENTION

Mehmet MURAT¹
Şahin KESİCİ²
Mustafa BALOĞLU³

ÖZET

Bireylerde başarısızlık korkusu durup dururken oluşmaz. Özellikle çocuklarda ergenlik döneminde dâhil olan süreçte başarısızlık korkusu oluşur. Bu dönemde çocuk sürekli olarak ebeveynlerinin, arkadaşlarının ve öğretmenlerinin başarısız olacağını çocuklara sürekli söylemeleri, onları sürekli, tembel, aptal, geri zekâlı, kafası çalışmaz olarak etiketlemeleri ve çocuğunda giderek bu etiketlere inanarak ve kabul ederek hem başarısız olacağını ve kaçınılmaz olarak ta başarısızlığın onun için imkânsız olarak düşünmesi sonucu oluşmaktadır. Bu nedenle çocuk başarı alanları olan okul, işyeri, arkadaş ilişkileri ve özellikle kendini ifade etme ve kendine güvenme konusunda başarmaktan ve başarısız olmaktan korkar. Bu korku nedeniyle çocuk okul, kariyer ve sportif etkinliklerde yer almaktan ya kaçır ya bu etkinlikleri yapmayı çeşitli bahanelerle erteler veya da hayatının diğer alanlardaki faaliyetleri tamamen yok sayarak sadece bir alanla ilgili çok başarılı olarak diğer alanlardaki başarısızlığını örtmeye çalışabilir. Bazı çocuklarda kendilerine başarısız denilmemesi için aşırı zor görevlere talip olup ve çok çalışıp bak her şeyi yaptım yine olmadı diye kendi kendini teselli etmektedirler. Yani hangi alanlarda başarısız olup hangi alanlarda başarılı olacakları ile ilgili kendi potansiyellerini ve yeterliklerini bilmemektedirler. Bu nedenle bu çalışmanın amacı çocuklardaki başarısızlık korkusunun nasıl oluştuğunu ve bu başarısızlık korkusunu önlemek için ebeveynlere özellikle anne ve babaya düşen görevlerin neler olduğuna dair tespitler yapmaktır. Bu amaca ulaşabilmek için iki soruya cevap aranacaktır. Birinci soru olarak çocuklar nasıl başarısız oluyorlar ve bu başarısızlık nasıl başarısızlık korkusuna dönüşüyor. İkinci soru ise çocuklarda oluşan başarısızlık korkusunu önlemek için ebeveynlerin yapması gerekenler nelerdir? Bu iki soruya cevap bulunması son derece önemlidir. Çünkü bu soruların cevapları çocuklarda başarısızlık korkusunun oluşumunu önlemek için ebeveynler için bir rehber olması açısından önemlidir. Çünkü başarısızlık korkusunun oluşması sürecinde hem ebeveyn tutum ve davranışları hem de çocukların akranları ile olan ilişkileri ve öğretmen tutum ve davranışları önemlidir. Yani çocukta başarısızlık korkusu oluşuyorsa ve bu korku çocuğun bütün yaşamını etkiliyorsa, uzmanlarında çocuklarda başarısızlık korkusunun oluşmaması için sistematik çalışması gereklidir. Yani hem öğrenci hem öğretmen hem de ebeveynlerin ne yapacakları ne yapmayacaklarını tespit etmelidirler.

Anahtar Kelimeler: Başarısızlık, Başarısızlık Korkusu Ve Ebeveyn Tutumları.

ABSTRACT

The fear of failure does not accidentally occur in individuals. The fear of failure especially among children occurs during adolescence. During this period, parents, friends and teachers constantly labels children as lazy, stupid, idiotic, headless, by believing these labels on children. For this reason, the child becomes afraid of achievement and fails in terms of school, workplace, friendship and self-expression and self-reliance. Due to this fear, the child cannot either take part in school, career and sporting activities or postpone doing these activities with various excuses or try to cover up the failure of his / her life. Some children do not want to be called unsuccessful because they are hard-working and believe that they did everything to comfort themselves. In other words, they do not know their potentials and competences in which areas

¹Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi, mmurat@gantep.edu.tr

²Prof. Dr., N. Erbakan Üniversitesi A. Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, sahinkesici@kanya.edu.tr

³Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, baloglu@hotmail.com

they will succeed or not. The purpose of this study is to determine how the fear of failure in children is formed and what the duties of parents, especially parents, to prevent fear of failure are. To reach this goal, two questions were answered. The first question is how children fail and how this failure turns into a fear of failure. The second question is what parents have to do to prevent the fear of failure in children. It is extremely important to find answers to these two questions because the answers are important as a guide for parents to prevent the occurrence of fear of failure in children. Therefore, experts in child development should become involved in preventing the fear of failure in children, and experts in child development should assist students and teachers in terms of preventing and intervening in the fear of failure. In other words, both students and teachers should determine what to do and what to do.

Key Words: Failure, Fear Of Failure And Parental Attitudes.

KÜBLER ROSS'UN YAS AŞAMALARININ KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
EVALUATION OF MOURNING STAGES IN TERMS OF OUR CULTUREMustafa BALOĞLU¹Şahin KESİCİ²Mehmet MURAT³

ÖZET

İnsanlar kendilerine yakın hissettikleri kimseleri ölüm karşısında kaybettikleri zaman doğal bir tepki olarak yas yaşarlar. Her bir bireyin yası tecrübe etmesi biyolojik, psikolojik ve sosyal özelliklerine bağlı olarak farklılaşacaktır. İnsanlardan bazıları yası diğerlerine kıyasla daha çabuk ve sorunsuz atlatabilirken; kendilerini daha hızlı toparlar; ölen kişi ile ilgili duygularını düzenler ve ölüme anlamlandırıp yası kabullenerek dünyaya umutla bakmaya başlar. Buna karşın, bazı insanlar ölümü anlamlandırmada ve/veya kabullenmede daha fazla zorluk yaşayabilirler. Bu gruptaki kişiler inkâr mekanizmasını devreye sokmakla bir türlü kendilerini toparlayamazlar. Yaşadıkları uyum zorluklarının derecesine göre günlük yaşam fonksiyonları sekteye uğrayabilir. Hatta ölümle ilgili duygular yaşam kalitesini düşürmekle kalmayıp klinik umutsuzluk ve depresyon belirtileri gözlenebilir. Bu çalışmada; Kübler Ross terminal hastaların ve onların yakınlarının hangi duygusal aşamalardan geçtiklerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Kübler Ross'un beş aşamalı yas modeli üzerinde durulmuştur.

Ross'un formül üze ettiği bu yas aşamaları: inkar/şok, öfke, pazarlık, depresyon, kabul ve umut aşılama olarak sınıflandırılmıştır. İlerleyen yıllarda bu aşamaların evrenselliği veya değişik kültürlerde yansımaları yoğun olarak incelenmiştir. Yas aşamaların hem farklı kültürlerde hem de aynı kültür içinde yaşayan bireyler arasında farklı tecrübe edilmesi ile ilgili zengin bir alan yazın ortaya çıkmıştır. Ayrıca, Ross'un yas aşamalarının da değişmez bir sıra izlemediği aksine bireylerin yas dönemlerinde bu aşamalar arasında ileri-geri hareket ederek gelgitler yaşayabildikleri de ortaya konmuştur. Bu çalışmanın amacı kültürümüzde Kübler Ross'un yas aşamalarının nasıl yaşandığı ve danışmanların bu aşamalara nasıl tepkiler gösterdiğini tespit etmek ve ileride bu konu ile ilgili yapılacak çalışmalara zemin hazırlamaktır. Bu çalışmada ortaya konulan görüşler tamamıyla yas danışmanlığı uygulamalarına dayanmaktadır. Ross'un görüşleri Türk Kültürü açısından değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yas Danışmanlığı, Kültür, Ross'un Beş Aşaması

ABSTRACT

People express a natural reaction when someone dies whom they feel close. Each individual's experience of mourning will vary depending on his / her biological, psychological and social characteristics. Some people are able to cope with more quickly and smoothly than others; collect themselves faster; organizes his feelings about the deceased person and starts to look at the world with hope. However, some people may have more difficulty in acceptance of death. People in this group cannot recover themselves because of the denial mechanism. Depending on the degree of adaptation difficulties, daily life functions may be disrupted. Emotions related to death may not only reduce the quality of life, but also increase clinical symptoms of hopelessness and depression. In this study, the opinions of Kübler Ross terminal patients and their relatives on the emotional stages are discussed. Kübler Ross's five-stage mourning model is emphasized. These mourning stages on Ross's formula are classified as denial / shock, anger, bargaining, depression, admission and hope. In the following years, the universality of these stages or their reflections in different cultures has been extensively studied. A rich field of literature has

¹Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, baloglu@hotmail.com

²Prof. Dr., N. Erbakan Üniversitesi A. Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, sahinkesici@kanya.edu.tr

³Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Gaziantep Eğitim Fakültesi, mmurat@gantep.edu.tr

emerged in terms of experiencing different stages of mourning stages between different cultures and individuals living in the same culture. The aim of this study is to determine how Kübler Ross is experienced the mourning stages of our culture and how the clients reacted to these stages and to prepare the groundwork for future studies. The views expressed in this study are based entirely on mourning counseling. Ross's views were evaluated in terms of Turkish culture.

Keywords: Mourning Counseling, Culture, Five Stages Of Ross,

KÜBLER ROSS'UN YAS AŞAMALARININ KÜLTÜRÜMÜZ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ
EVALUATION OF MOURNING STAGES IN TERMS OF OUR CULTURERahmi SAYLIK¹
Murat ARGİŞ²
Sumeyye MEMİŞ³

ÖZET

Yalnızlığın depresyon, kaygı bozukluğu, intihar düşünceleri gibi bir çok mental rahatsızlığa sebep olduğu bilinmektedir. Ergenler, yetişkinler ve yaşlı popülasyonlarda yapılan çalışmalar, yalnızlığın depresyon ve kaygı bozukluğuyla önemli ölçüde ilişkili olduğunu göstermiştir. Günümüz dünyasında insanların en önemli sorunları haline gelen bu faktörlerin artık çocuklarda da yansıdığına dair ipuçları görülebilir. Kişilik oluşumun en kritik dönemlerinden biri olan çocukluk döneminde ise bu faktörler arasındaki ilişki henüz araştırılmamıştır. Bu dönemlerde ortaya çıkan problemler, ileri dönemlerde aile, okul ve iş hayatı gibi bir çok alanda bireylerin yaşamında onarılması zor problemlere yol açabilmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın amacı, çocuklarda yalnızlık, depresyon ve kaygı ilişkisini araştırarak bu konuda öneleyici tedbirler alınmasını sağlamaktır.

Bu çalışmanın örneklemini Siirt ilinde bulunan ilköğretim okullarında okuyan 7-11 yaş arası 800 çocuktan oluşmaktadır. Bu çalışma Muş Alparslan Üniversitesi Etik kurulu tarafından onaylanmış ve Siirt İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından, Siirt'teki ilköğretim okullarında uygulanmasına izin verilmiştir. Böylece, çeşitli okullarda, rehber öğretmenler vasıtasıyla ilköğretim 2, 3 ve 4'üncü sınıflarda okuyan çocuklara yalnızlık, depresyon ve kaygı ölçeği uygulandı. Toplanan veriler, değerlendirildikten sonra, manuel olarak excel ve spss ortamına aktarıldı. Son olarak, ön analizler için korelasyon uygulanarak, çocuklar arasında yalnızlık, depresyon ve kaygı arasındaki ilişkilere dair bulgular elde edildi.

Ön bulgular, çocuklar arasında, yalnızlık, depresyon ve kaygı arasında önemli bir ilişki olduğunu göstermektedir. En güçlü korelasyon yalnızlık ve depresyon için $r = .575$ olarak görüldü. Yalnızlık ve kaygı arasındaki ilişki ise $r = .385$ olarak bulundu. Kaygı ve depresyon arasındaki ilişki ise $r = .285$ olarak ortaya çıktı. Bu çalışmada daha sonra regresyon analizleri kullanılarak, yalnızlığın, depresyon ve kaygıyı ne derece açıkladığı sunulacaktır.

Sonuç olarak, çocuklarda görülen yalnızlığın depresyon ve kaygı gibi mental rahatsızlıklara yol açtığı ön görülmektedir. Bu sonuçlar, ergen, yetişkin ve yaşlı popülasyonlarda yapılan yalnızlık, depresyon ve kaygı ilişkisine dair araştırmalarla tutarlılık göstermektedir. Eğitim sistemimiz içerisinde, bu durumlara neden olabilecek faktörlerin araştırılması önem arz etmektedir.

Anahtar kelimeler: Depresyon, Kaygı, Yalnızlık, Çocuklar

ABSTRACT

It is known that loneliness leads various psychological disorders such as depression, and anxiety. Loneliness has been shown strongly correlated with depression, and anxiety in teenagers, adults and elderlies. Today, loneliness is taken one of serious problem of people's life. Although it has been predicted that rate of loneliness in children may increase in today's world, the studies which investigate the relationship between loneliness and psychological disorders are sparse. It is important to investigate this as most of psychological problems arisen in adulthood is linked to childhood experiences. Therefore, in the current study, we aim to investigate relationship between loneliness, depression and anxiety in school aged kids.

¹Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, rahmisaylik@gmail.com

²Araştırma Görevlisi, Muş Alparslan Üniversitesi, m.argis@alparslan.edu.tr

³Rehber Öğretmen, Siirt Kurtalan Cumhuriyet İlköğretim Okulu, sumeyyememis@outlook.com

The study has been approved by Mus Alpaslan University ethic community and directorate of Siirt National Education Centre to be conducted in primary schools in Siirt. 800 children aged between 7-11 from various primary schools participated in this study. Participants filled standardized and validated loneliness, depression and anxiety questionnaires for children. The data was collected by school psychological counsellors or psychologists. The collected data manually transformed to SPSS files to be analyzed. As preliminary results, simple correlation coefficient analyses have been performed to see the relationship between loneliness depression and anxiety.

The preliminary results showed significant relationships between loneliness, depression and anxiety in children. In more detail, there was a loneliness was strongly associated with depression $r = .575$ and then anxiety $r = .385$. The relationship between anxiety and depression was $r = .385$. Further analyses will be performed by using regression to show results in more detailed way.

In conclusion, the results show that loneliness in children more likely accompanied with depression and anxiety symptoms. The results are consistent with previous research which was conducted in adult and older populations. Further studies should investigate potentials factors which lead loneliness and related psychological disorders in the educational system.

Keywords: Loneliness, Depression, Anxiety, Children, Primary schools

BAĞLAMSAĞ ÖĞRENMEDE İYİMSERLİK VE KARAMSARLIĞIN ETKİSİ
EFFECT OF PESSIMISM AND OPTIMISM IN CONTINGENCY LEARNING

Rahmi SAYLIK ¹

Murat ARGİŞ ²

ÖZET

Nedensel öğrenme üzerine yapılan daha önceki çalışmalar, depresif olmayan insanların, depresif olanlara göre, pozitif ilişkili testlerde daha başarılı oldukları ve sıfır ilişki olan testlerde ise daha pozitif bağlantı olduğunu sandıklarını göstermiştir. Karamsarlık, depresyon gibi birçok psikolojik hastalıkta önemli rol oynadığı için, bu durumun öğrenme üzerindeki etkisi ve ilgili mekanizmaların incelenmesi ve anlaşılması önemlidir. Bu yüzden, sağlıklı iki grubun (karamsar ve iyimserler) farklı uyarıcılar arasında nasıl bağlantılar oluşturdıklarını bilgisayar ekranında gösterilen resimler yoluyla araştırmayı amaçladık. Bilgisayar ekranında gösterilen resim serisinden sonra, katılımcılar ekranda görülen bir skalada (-5'ten +5'e kadar) gördükleri resimlerin ne derece ilişkili olduklarını belirtirler. Sonuçlar, optimist ve pessimist gruplar ile pozitif, sıfır ve negatif bağlantılı testler arasında önemli bir etkileşim olduğunu gösterdi [Interaction effect, $F(2,80) 4.37, p = .02$]. Daha detaylı açıklayacak olursak, iyimser gruptaki katılımcılar, karamsar olanlara göre negatif ve pozitif bağlantılı testlerde daha iyi bir öğrenme seviyesine ulaştılar. Bir diğer taraftan, karamsar katılımcılar sıfır bağlantılı testlerde daha doğru tahminlerde bulunarak, 'depresif gerçekçilik' teorilerinin varsaydığı gibi bağlantının sıfıra yakın olduğunu bulmuşlar, bir diğer taraftan iyimser katılımcılar sıfır bağlantılı testlerde literatürde 'iyimser ilüzyon' adı verilen etkiye uygun olarak pozitif bağlantı olduğunu tahmin etmişlerdir. Sonuçlar, 'depresif gerçekçilik' teorilerini ortaya koyan ve benzer bulguları destekleyen çalışmalar ile tutarlılık göstermektedir.

AnahtarKelimeler: İyimserlik, Karamsarlık, Bağlamsal Öğrenme, Pozitif Bağlam, Sıfır Bağlam

ABSTRACT

Previous research showed non-depressed people are showed better performance in positive contingency tasks and optimistic illusions in zero contingency tasks as compared to depressed people. This study investigates optimism/pessimism related differences in associative learning in healthy individuals. The value of this research is that pessimism has been associated with some mental illness (e.g. depression.), so, understanding how learning varies within this dimension will help us to understand underlying learning mechanisms of pessimism related mental illness. Therefore, we aim to investigate how humans form associations between stimuli in different stimulus conditions (i.e., static facial images and shapes) that are presented via computer screen. After the stimuli presentation, participants will be asked to press a key on the keyboard or make judgments about the relationship of the stimulus. The results showed that while there was significant interaction effect between contingencies and optimist and pessimist groups as evident by more accurate scores in optimist participants as compared to pessimist participants as contingency changed from negative to zero and positive [Interaction effect, $F(2,80) 4.37, p = .02$]. The results indicate that optimistic participants show better learning in positive and negative contingencies than pessimistic participants. Also, in zero contingency tasks while optimistic participants made more positive rates, pessimists made more negative rates. These results are consistent with previous studies which indicate depressive realism in the participants with depressed mood.

Keywords: Optimism, Pessimism, Contingency Learning, Positive Contingency, Zero Contingency

¹Dr. Öğretim Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, rahmisaylik@gmail.com

²Araştırma Görevlisi, Muş Alparslan Üniversitesi, m.argis@alparslan.edu.tr

ERGENLİK DÖNEMİNDEKİ ÖĞRENCİLERİN AKILCI OLMAYAN İNANÇLARI İLE OTOMATİK DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİLER
RELATIONSHIPS BETWEEN AUTOMATIC THOUGHTS AND NON-BELIEVED BELIEFS IN ADOLESCENT PERIODS

Esin Nur SÖZLÜ¹
Nergüz BULUT SERİN²

ÖZET

Araştırmanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC), Güzelyurt ve Lefke ilçe merkezlerindeki okullarda öğrenim görmekte olan lise öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ile olumsuz otomatik düşüncelerinin cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, lise türü, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve ikamet edilen bölge değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığını ve akılcı olmayan inançları ile olumsuz otomatik düşünceleri arasındaki ilişkinin ne düzeyde olduğunu incelemektir.

Araştırmada veri toplama araçları olarak, Türküm, Balkaya ve Balkaya (2005) tarafından geliştirilen Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği ile Bozkurt'un (1998) Hallon ve Kendall'ın (1980) geliştirmiş oldukları 30 maddelik Olumsuz Otomatik Düşünceler ölçeğine (ODÖ) 10 olumlu cümle ilave ederek geliştirdiği Geliştirilmiş Otomatik Düşünceler Ölçeği (ODÖ-G) kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığına bağlı, Güzelyurt ve Lefke bölgelerindeki liselerde 2018-2019 akademik yılında öğrenimini sürdüren 170 lise öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmanın veri analizinde, örneklem Testi (Independent Samples t test), Tek Yönlü Varyans Analizi (One-Way Anova) ve Post Hoc. analizlerinden TUKEY yöntemi uygulanmıştır. Söz konusu ölçekler arasındaki ilişkinin yönü ve derecesini saptamak amacıyla Pearson Momentum Korelasyon Analizi uygulanmıştır. Çalışmada elde edilen en önemli bulgulara bakıldığında; Olumsuz Otomatik Düşünceler Boyutunda en yüksek ortalamanın "olumlu benlik" boyutu olduğu tespit edilmiştir. Akılcı olmayan inançlar ölçeğinin çalışmada genel puanı 57.21 olarak hesaplanmıştır. Bu bağlamda katılımcı öğrencilerin orta üst düzeyde akılcı olmayan inançlara sahip oldukları bulgulanmıştır. Sosyo- demografik değişkenlerden, cinsiyet, ikamet edilen bölge, anne-baba eğitim durumları değişkenlerinde gerek akılcı olmayan inançlar gerekse olumsuz otomatik düşünceler değişkenlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Ancak sınıf düzeyi değişkeni ile olumsuz otomatik düşünceler ölçeğinin uyumsuzluk ve pişmanlık boyutunda, eğitim görülen lise türü değişkeninde olumsuz otomatik düşünceler ölçeğinin Uyumsuzluk ve Pişmanlık alt boyutlarında ve akılcı olmayan düşünceler ölçeği bulgularında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır. sınıf değişkeninde olumsuz otomatik düşünceler boyutlarından uyumsuzluk ve pişmanlık boyutunda ortaya çıkan istatistiksel farklılığın hangi gruplar arasında oluştuğunu tespit etmek için gerçekleştirilen TUKEY yöntemi sonucunda 9. ve 10. sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın oluştuğu tespit edilmiştir. Araştırmanın diğer bir bulgusu da olumlu düşünceler ile akılcı olmayan inançlar arasında olumlu yönde ancak zayıf bir ilişki ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler: Akılcı Olmayan İnançlar, Otomatik Düşünceler, Lise Öğrencileri

ABSTRACT

The objective of the current study could be signalled as to explore statistical significance of TRNC high school participants at Güzelyurt and Lefke regions in context of irrational beliefs and negative automatic thoughts with selected socio-demographic variables such as gender, age, class, type of high school, educational background of parents and lastly region. Besides of this,

¹Rehber Öğretmen., Ünsal Ören Eğitim Kurumları, Gaziantep TÜRKİYE, esinnursozlu@gmail.com

²Prof.Dr., Lefke Avrupa Üniversitesi Dr. Fazıl Küçük Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü KKTC, nserin@eul.edu.tr

the current study also aimed to investigate relationship among irrational beliefs and negative automatic thoughts.

As a data collection tools; current study employed irrational beliefs scale which proposed by Türküm, Balkaya and Balkaya (2005) and negative automatic thoughts that developed by Hallon and Kendall (1980) but later extended by Bozkurt (1998) through including 10 positive statements. The sample of the study consisted from 170 high school students at Güzelyurt and Lefke regions during 2018-2019 academic year. Moreover, Independent Samples T test, One-Way Anova and TUKEY as a post hoc analysis were appointed to interpret findings of the current study. In addition to these, Pearson Momentum Correlation Coefficient analysis had executed to discover correlational relationship among irrational beliefs and negative automatic thoughts.

Findings revealed that positive self-respect as a sub-dimension for the negative automatic thoughts had the highest mean score. Furthermore, the overall mean score of the irrational beliefs was calculated as 57.21 which implied that participants had “upper-intermediate irrational beliefs” Aside from these; gender, region, and academic background of parents were not statistically significant in contexts of negative automatic thoughts and irrational beliefs. However, class was found statistically significant at discrepancy-regret dimension of negative automatic thoughts. As a post hoc. analysis TUKEY test was employed to determine the source of significance among groups. TUKEY test results emphasized that participants at 9th and 10th grades were statistically significant with each other in context of discrepancy and regret dimension of negative automatic thoughts. Moreover, findings also stressed that type of high school was found statistically significant with discrepancy –regret dimension of the negative automatic thoughts and irrational beliefs. Last but not least, positive but weak relationship was investigated among negative automatic thoughts and irrational beliefs.

Key Words: Irrational Beliefs, Negative Automatic Thoughts, High School Students

BOŞANMADA KUSURA BAĞLANAN SONUÇLAR

İbrahim GÜL¹

ÖZET

Türk hukukunda boşanmanın dayandığı hukuki esaslardan birisi kusurdur. Kusur, sadece boşanmaya karar verme bakımından rol oynamaz aynı zamanda boşanmanın sonuçları bakımından da rol oynar. Bununla birlikte evlilik birlikteliğinin boşanma nedeniyle sona ermesine bağlanan sonuçların bir kısmı kusura dayanırken bir kısmı kusurdan bağımsızdır. Boşanmanın sonuçlarından olan kadının kızkılık soyadını tekrar alması, kadın için bekleme süresi, çocuklarla şahsi ilişki, velayet ve iştirak nafakası bakımından kusur aranmaz. Buna karşın boşanmanın mali sonuçlarından olan yoksulluk nafakası, maddi ve manevi tazminat eşlerin boşanmaya sebep olmasındaki kusurundan doğrudan etkilenirken, eşin eşine mirasçılığını kaybetmesinde ve mal rejiminin tasfiyesi eşlerin boşanmaya sebep olmasındaki kusurundan kısmen etkilenmektedir. Nitekim TMK'nın 174. maddesi, maddi tazminat talep edilebilmesi için kusursuz veya daha az kusurlu olan tarafın kusuru daha fazla olan taraftan uygun bir maddi tazminat isteyebileceğini öngörmektedir. Aynı şekilde kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevî tazminat isteyebilmektedir. Yoksulluk nafakasında boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan malî gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir. Bunlara ilaveten evliliğin ölümle sona ermesi halinde eşin ölen eşine mirasçılığında kusur aranmaz iken eşin ölmeden önce açtığı boşanma davası devam ederken ölmesi halinde, ölen eşin mirasçılarının birisinin davaya devam etmesi ve diğer eşin kusurunun ispatlanması halinde eşin ölen eşine mirasçılığını kaybetmesi söz konusu olabilmektedir (TMK m.181/2). Aynı şekilde mal rejiminin tasfiyesinde kural olarak eşlerin kusuru aranmaz iken, zina veya hayata kast nedeniyle boşanma hâlinde hâkim, kusurlu eşin payının hakkaniyete uygun olarak azaltılmasına veya kaldırılmasına karar verebilmektedir (TMK m.252). Yoksulluk nafakasına hükmedilmesi için yoksulluğa düşecek eşin kusurunun daha ağır olmamasının aranmasının, bakım ihtiyacının kusura bağlı olmaması nedeniyle yerinde olmadığı söylenebilir. Bunun yanında yoksulluk nafakasının sonuçlarının kusura bağlanması boşanma süreçlerinde eşlerin birbirlerine yıpratmalarına neden olabilmektedir. Bunun sonucunda çocukların anne ve babaları ile olan ilişkileri olumsuz etkilenmektedir. İşbu tebliği ile evlilik birliğinin boşanma nedeniyle sona ermesinde kusura bağlanan sonuçları ve etkileri açıklanmaya çalışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Boşanma, Boşanmanın Sonuçları, Kusur, Maddi Ve Manevi Tazminat, Yoksulluk Nafakası.

ABSTRACT

One of the legal principles on which the divorce law is based in Turkish law is fault. Not only does fault play a role in ruling for divorce, but also it plays a role in terms of consequences of divorce. However, some consequences of divorce are based on fault, while others are independent of fault. In terms of regaining the maiden name, waiting period for woman, parents' custodial relationship with children and child support as consequences of divorce, there is no need for fault. On the other hand, division of matrimonial property and failing to keep the surviving spouse's heir on deceased spouse's assets are partly affected by the spouses' fault while alimony, pecuniary damages and damages for pain and suffering as financial consequences of divorce are directly affected by the spouses' fault. Art. 174 of the TCC, which regulates material damages, stipulates that the party with no fault or less fault may seek the appropriate pecuniary damages from the party with heavier fault. Likewise, the party whose right to personality is violated may demand moral damages from the other party. The party who will face poverty due to divorce, provided that her/his fault is not more than the other party's fault,

¹Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, ibrahim.gul@hku.edu.tr

may demand permanent alimony for the sake of living from the other party based on her/his financial power. In addition, the surviving spouse may lost the heir of the deceased spouse if the death of the spouse happens when the divorce suit is in progress and the divorce suit is sustained by the heirs of the deceased spouse and the fault of the surviving spouse is proved while fault is not required to be heir of the deceased spouse in the case of dissolve of the marriage due to the death of the spouse as a rule (TCC Art.181/2). Likewise, fault is disregarded in terms of inheritance matters, but fault will be decisive in a situation when a spouse filed for a divorce but later died, his/her heirs may continue the divorce and if they can prove the deceased spouse has no or less fault in divorce, the share of the living spouse in inheritance may be removed by the judge (TCC Art.252). It can be argued that the award of alimony shall not be based on whether the fault of the spouse is heavier, since the need for maintenance in the event of poverty is not related to fault. In addition, when the consequences of alimony are based on fault, this may cause disturbances among spouses during divorce suit. As a result, children's relationships with their parents can be adversely affected. This paper evaluates the consequences and effects of fault in divorce.

Keywords: Divorce, Consequences Of Divorce, Fault, Pecuniary Damages And Damages For Pain Suffering, Alimony.

ÖZNE VE NESNE OLMA İLİŞKİSİ ÜZERİNDEN ERKEKLİK VE NAMUS İNŞASI
MASCULINITY AND HONOR BUILDING THROUGH THE RELATIONSHIP BETWEEN
SUBJECT AND OBJECT

Nurtuba NURBAKİ¹

ÖZET

Uzun yıllar boyunca toplumsal cinsiyet üzerine çalışmalar yapılmakta ve genel olarak bu çalışmalar kadın ve kadının doğası üzerinden ele alınmaktadır. Kartezyen bir anlatı aracılığıyla iki cins tanımlanması söz konusudur. Bilindiği üzere insanlar biyolojik cinsiyet bağlamında kadın ve erkek olarak ayrılmaktadır. Fakat biyolojik cinsiyetin yanında bir de inşa süreciyle var olan toplumsal cinsiyette yer almaktadır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet dış etkenlerin bir ürünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumu en iyi şekilde Simone de Beauvoir'un "*Bir insan kadın doğmaz, kadın olur*" sözüyle aslında fiziki farklılıklardan ziyade toplum içerisinde bir insanın yahut bir dönüşümün olduğunu açıklamaktadır. Bu anlamda toplumsal sistemde belirlenmiş kadın ve erkek rolleri olduğunu makale özelinde bu rollerden biri olan ataerkil bir sistemde kadına biçilen namusun koruyucu muhafızı olarak erkeğin karşımıza çıkarılması tartışılmaktadır. Erkek özne olma durumunu kadının namusuyla sağlarken nesneleşmiş bir kadın inşa eder. Makalenin başlığından da anlaşılacağı üzere Türkiye toplumunda erkek hegemonyasının hakim olması ve namus konusunda erkeğin soyutlanması yahut erkeğin namusunu koruyan bir olgunun olmaması ya da erkeğin bir namus bekçisi olmaması ama kadının tüm bu koruyuculuğa ve ya bekçiliğe maruz kalması olguları üzerinden namus ve erkek algısı analiz edilmektedir.

Anahtar Kelime: Erkeklik, Namus, Kadın, Hegemonik Erkeklik, Toplumsal Cinsiyet

ABSTRACT

For many years, studies on gender have been carried out and in general these studies are addressed through the nature of women and women. There are two types of Cartesian narrative. As is known, people are separated as men and women in the context of biological sex. However, in addition to biological sex, there is also the social sex that exists through the construction process. Therefore, gender is a product of external factors. In the best way, Simone De Beauvoir explains that "a woman is not born, she becomes a woman" is actually a construction or transformation in society rather than physical differences. In this sense, it is discussed that there are male and female roles determined in the social system and that a patriarchal system, which is one of these roles, should be brought before us as the protective guardian of the honour that is being sown to women. The man constructs an objective woman while providing the status of being subject to the woman's dignity. As the title of the article shows, the perception of honour and honour is analyzed by the dominant male hegemony in the Turkish society and the fact that there is no man's abstraction or a fact that protects the honour of the man or that the man is not a guardian of honour, but that the woman is exposed to all this

Keywords: Manhood, Honor, Woman, Hegemonic Manhood, Gender

¹Yüksek Lisans Öğrencisi, Dicle Üniversitesi, nnurtuba@gmail.com

GELECEĞİN MOBİLYA MALZEMELERİNDE TEMEL UNSURLAR: GERİ DÖNÜŞÜM VE SAĞLIK
BASIC CONSTITUENTS ON MATERIALS OF FUTURE FURNITURE

Kadir ÖZKAYA¹
Taner DİZEL²

ÖZET

Yüzyıllardır tüm medeniyetlerde her türlü eşya üretiminde ahşap, demir, cam gibi doğal hammaddeler kullanılmıştır. Ancak 19. Yy. sonlarına doğru başlayan ve önemi 2. Dünya Savaşı ile artan sanayileşme, endüstriyel ürün üretimini arttırmıştır. Bu süreçte doğal hammadde ile ürün üretmenin maliyetleri giderek artmıştır. Ayrıca ağaç, taş, mermer gibi doğal hammaddelerin kullanılması doğanın tahrip edilmesini hızlandırmıştır. Bu süreçte kimya endüstrisi petrol esaslı plastik maddesini geliştirmiştir.

Plastik doğalgaz, petrol ve kömür hammaddeli olup, sıvı halde işleme sokulup şekillendirildikten sonra sertleşebilen organik bir maddedir. Kolay işlenebilen, iklim şartlarına metallere göre daha fazla dayanıklılık gösteren ve çok ucuza mal edilebilen plastik pek çok endüstriyel ürünün üretiminde doğal hammaddelerin yerini almıştır. Maliyetinin doğal hammaddelerden çok düşük olması, sanayide yaygınlaşmasını kolaylaştırmıştır. Ancak endüstrinin acımasız para kazanma hırsları ile bu ürünlerin güçlü yanları ön plana çıkarılırken zayıf yönleri göz ardı edilmiştir. Bu durum 20. yüzyılın sonlarına doğru bilgi teknolojisinin gelişmesi sonucu insanların kanser ve çevre kirliliği konularını sorgulamalarına kadar devam etmiştir. Yapılan birçok araştırma plastiğin masum bir hammadde olmadığını ortaya koymuştur.

Plastikler ısıya duyarlı bir malzemedir. Işık, plastikte kimyasal değişikliğe yol açarak zamanla zehirli petro-polimerler oluşmasına sebep olur. Polimer maddeler yağ ile çözünüp kanserojen maddeye dönüşmektedir. Bunun dışında plastiğin doğada eriyip yok olmasının ortalama 500 yıl alması gelişmiş toplumlarda plastiğe karşı olumsuz bir tepki oluşmasına neden olmuştur.

Günümüzde insanlar sağlıklı, geri dönüştürülebilen, çevreci ürünleri tercih etmeye başlamışlardır. Özellikle Kuzey Amerika ve Avrupa'daki gelişmiş ülkelerde sert yaptırımların uygulandığı yasalarla denetlenmeye başlanmıştır.

Son 30 yıldır plastik esaslı malzemelerin yoğun şekilde kullanıldığı sektörlerin başında Mobilya endüstrisi gelmektedir. Mdf, sunta gibi kompozit levhalar, laminat yüzeyler, vernik ve boya uygulamaları, sentetik kumaş, tutkal ve aksesuarlar gibi plastik hammaddelerin yoğun olarak kullanıldığı birçok yarı mamul malzeme mobilya üretiminde kullanılmaktadır.

Ülkemizde mobilya üretiminde plastik malzeme kullanımı üzerine bir denetleme bulunmamaktadır. Bu nedenle üretilen mobilyaların büyük bir çoğunluğu plastik esaslı kanserojen malzemelerden üretilmektedir. Sağlıksız mobilya üretimi gelişmiş ülkelere mobilya ihracatını da engellemektedir. Gelişmiş ülkelere üretim yapan firmalar FSC, FISP gibi uluslararası belgeler almak zorunda kalmaktadır. Bu belgelerle Kuzey Amerika ve Avrupa pazarlarına mobilya üretiminde kullandıkları malzemelerin sağlıklı, çevreci ve geri dönüşümlü olduğunu ispatlamaktadırlar.

Bu çalışmada insan ve çevre sağlığına duyarlı mobilya üreten firmaların bu konuda yaptıkları çalışmalara dikkat çekilmiş ve diğer firmalara yardımcı bir kılavuz hazırlamak amaçlanmıştır. Bunun için Denizli'de üretim yapan bir mobilya firmasının çalışmaları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mobilya malzemeleri, Geri Dönüşüm, Sağlık.

¹Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, kadirozakaya@pau.edu.tr

²Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, tdizel@pau.edu.tr

ABSTRACT

Natural raw materials such as wood, iron and glass have been used in all kinds of goods production in all civilizations for centuries. However, the beginning of the 19th century and the importance of industrialization increased with the Second World War, industrial production has increased. In this process, the costs of producing products with natural raw materials have increased gradually. In addition, the use of natural raw materials such as wood, stone and marble accelerated the destruction of nature. In this process, the chemical industry has developed the petroleum based plastic.

The raw material of plastic is natural gas, oil and coal and is a harden organic substance after being processed and shaped in a liquid state. Plastic can be processed easily, more durable than the metals to the climatic conditions and can be very cheap to cost plastic in the production of many industrial products have replaced the natural raw materials. The fact that the cost is very low from natural raw materials has facilitated its widespread use in industry. However, the weaknesses of the industry have been ignored while the strengths of the ruthless money and the strengths of these products have been brought to the fore. As a result of the development of information technology towards the end of the 20th century, people continued to question the issues of cancer and environmental pollution. Many studies have shown that plastic is not an innocent raw material.

Plastics are a heat sensitive material. The light causes chemical changes in plastic, resulting in the formation of toxic petro-polymers. The polymer substances are dissolved in oil and transformed into carcinogens. In addition to this, the fact that the plastic melts in nature takes 500 years on average causes a negative reaction against plastic in the developed societies.

Nowadays, people have started to prefer healthy, recyclable and environmentally friendly products. Especially in developed countries in North America and Europe, it has started to be controlled by laws that apply strict sanctions.

The furniture industry is one of the leading sectors in which plastic-based materials have been used extensively over the last 30 years. Many semi-finished products, such as MDF, fiberboard-like composite boards, laminate surfaces, varnish and paint applications, synthetic fabrics, glue and accessories, are used extensively in furniture production.

In our country, there is no inspection on the use of plastic materials in furniture production. For this reason, the majority of the furniture produced is made from plastic based carcinogenic materials. Unhealthy furniture production also prevents furniture exports to developed countries. Companies manufacturing in developed countries have to obtain international documents such as FSC, FISP. The companies prove that the materials they use in the furniture production in North American and European markets are healthy, environmentalist and recyclable.

In this study, it is aimed to draw attention to the works of the companies producing furniture sensitive to human and environment health and prepare a guide to help other companies. For this purpose, the works of a furniture company manufacturing in Denizli were examined.

Keywords: Materials of Furniture, Recycling, Health

GELENEKSEL TÜRK MİMARİSİNE BİR ÖRNEK: MİNNETOĞLU KONAĞI (DENİZLİ - ÇARDAK) MİMARİ ÖZELLİKLERİ VE AHŞAP YAPILARI
 AN EXAMPLE OF TRADITIONAL TURKISH ARCHITECTURE: ARCHITECTURAL CHARACTERISTICS OF MİNNETOĞLU MANSION AND WOODEN CONSTRUCTIONS

Taner DİZEL¹
 Kadir ÖZKAYA²

ÖZET

Geleneksel Türk mimarisi genel özellikleri, özgün tarzıyla, yapı malzemeleri ve donatı elemanları açısından diğer mimari yapılardan ayrılmaktadır. Geleneksel Türk mimarisini etkileyen en önemli olgular misafirperverlik, komşuluk ve zor günler için yapılan hazırlıklardır. Bu unsurlar ayrı ayrı değerlendirildiğinde, misafire verilen değere bağlı olarak özel misafir odalarının yapılması, dar sokaklarda komşu sohbetleri için tasarlanan cumbalı çıkmalar ve yaz aylarında kışa hazırlık olarak yapılan yiyecekleri depolama amaçlı kilerler gibi bazı mekânlar Türk Evi mimarisini diğer mimarilerden farklılaştırmaktadır. Geleneksel Türk Evi kavramı genel olarak birbirine yakın özellikler gösterse de, bu mimari yapılar bölgelere, yaşam kültürüne ve iklim şartlarına göre malzeme, konstrüksiyon ve plan olarak bazı değişiklikler göstermektedir.

Günümüzde köyden kente göçün sonucu olarak kent nüfusu artarken köyler boşalmaktadır. Bu nedenle kent merkezlerinde eski yapılar artan nüfusun barınma ihtiyacına yenik düşerek yıkılmakta ve yerlerine çok katlı binalar yapılmaktadır. Geleneksel Mimari Yapılar, çoğunlukla kent merkezlerinden uzak yerleşim yerlerinde dokusunu kaybetmeden varlığını devam ettirmektedirler. Burada da nüfusun azalması ve evlerde yaşam olmaması sonucunda bakımsızlık ve ilgisizlik sorunları ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Ayrıca zorlu iklim şartlarına bağlı olarak birçok evde göçükler ve yangınlar yaşanmaktadır. Geleneksel Türk Evleri, bulunduğu kentin belediye ve valiliklerinin ilgisine terk edilmiş durumdadır. Geleneksel mimari yapıları tanıtmak, bu konuda farkındalıkları arttırmak için araştırmacılara büyük görevler düşmektedir. Bu sorumlulukla Denizli ili ve çevresindeki geleneksel yapıları ortaya çıkarmak ve incelemesini yapmak üzere çalışmalar yapılmaktadır.

Bu çalışmada, Geleneksel Türk Mimarisinin örneklerinden olan, Denizli İli, Çardak İlçe merkezinde bulunan Minnetoğlu Konağı'nın genel mimari yapısı ve ahşap donatı elemanları hakkında bilgi verilmesi ve bu mimari eserlerin literatüre kazandırılarak gelecek nesillere aktarılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çardak Evleri, Ahşap Yapılar, Geleneksel Türk Evi, Minnetoğlu Konağı.

ABSTRACT

Traditional Turkish architecture differs from other architectural structures in terms of general characteristics, original style, building materials and fittings. The most important facts affecting the traditional Turkish architecture are the hospitality, the neighbors and the preparations for hard times. When these elements are evaluated separately, some places such as making private guest rooms depending on the value given to the guest, the bay windows designed for neighboring conversations in the narrow streets and the pantry for storage of food in preparation for winter are differentiating Turkish House architecture from other architectures. Although the concept of Traditional Turkish House generally shows similar features, these architectural structures show some changes in terms of materials, construction and plan according to regions, life culture and climate conditions.

Today, as a result of the migration from the village to the city, the urban population increases and the villages are emptied. For this reason, the old buildings in the city centers are demolished

¹Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, tdizel@pau.edu.tr

²Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, kadirozakaya@pau.edu.tr

by defeating the need for housing for the increasing population and multi-storey buildings are built. Traditional Architectural Structures continue to exist without losing their texture in urban areas. Here, too, they face problems of lack of care and apathy as a result of the decrease in population and lack of living in homes. In addition, due to the difficult climate conditions, many dives and fires are experienced in the home. Traditional Turkish Houses have been abandoned by the municipalities and governorships of the city where they are located. In order to introduce traditional architectural structures and to raise awareness about this issue, researchers have great responsibilities. With this responsibility, studies are carried out to reveal and examine the traditional structures in and around Denizli.

In this study, it is aimed to give information about the general architectural structure of the Minnetoğlu Mansion in the center of Çardak District of Denizli Province, which is one of the examples of Traditional Turkish Architecture, and to give information about the elements of wooden fittings and to transfer these architectural works to the future generations.

Keywords: Çardak Houses, Wooden Constructions, Traditional Turkish House, Minnetoğlu Mansion

**GENÇ TÜKETİCİLERİN MODA KIYAFETLERİ SEÇMELERİNE İLİŞKİN KARAR VERME
STİLLERİ**
DECISION-MAKING STYLES OF YOUNG CONSUMERS IN THE PURCHASE OF FASHION
APPAREL

Velittin KALINKARA¹
Nesrin KACAR²
Nurgül KILINÇ³

ÖZET

Genç tüketiciler, özellikle üniversite öğrencileri gelecekteki tüketicilerin önemli bir bölümünü temsil etmektedir. Giysi gibi ürün kategorilerinde kadınların gelecek tüketiciler olarak pazardaki rolleri önemlidir. Aynı zamanda genç kadın tüketicilerin moda liderliği ve alışveriş potansiyellerinin yüksek olması, sosyal medya ve online alışverişi daha fazla kullanmaları seçimde etkin olmuştur. Araştırma üniversite öğrencilerinin moda kıyafetlere ilişkin karar verme stillerini belirlemek amacıyla Denizli’de Pamukkale Üniversitesinde ve Konya’da Selçuk Üniversitesinde toplam 822 kız öğrenci üzerinde yürütülmüştür. Araştırmacılar tarafından geliştirilen form, uzman değerlendirmesi ve pilot uygulamadan sonra son şeklini almıştır. Geliştirilen anket formu kapalı uçlu beşli Likert tipindedir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile dört faktörlü modelin doğrulanıp doğrulanmadığını belirlemek amacıyla LISREL 8.71 paket programı kullanılmıştır. Kırkbeş maddeden oluşan ölçme aracı ile sınırlama yapılmaksızın yapılan analiz sonucunda 4 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Dört faktörlü önerilen modele ilişkin ki kare değeri χ^2 (224, $N = 882$) = 1571.64, $p < .001$ olarak saptanmıştır. Yapılan DFA ölçümlerinde sıklıkla kullanılan uyum değerlerinden, RMSEA = .086, SRMR = .076, CFI = .95, NNFI = .95 ile iyi düzeyde uyum değerlerine sahip olduğu saptanmıştır. Ayrıca, RMSEA için % 90 güven aralığı (GA) sınırının .076-.090 arasında değiştiği bulunmuştur. Faktör analizi uygulamasında verilerin yorumlanması için varimax eksen döndürme tekniği uygulanmıştır. Dört faktörlü yapıda faktör yükü .50’nin altında (18 madde) olan ya da modelin yapısını bozan (4 madde) olmak üzere toplam 22 cümle kapsam dışında tutulmuş, hesaplamalar 23 madde üzerinden yapılmıştır. Bu dört faktörlü model toplam varyansın % 66,53’ünü açıklamaktadır. Dört faktörlü 23 maddelik ölçeğin iç tutarlılık katsayısı Cronbach α = .932 olarak hesaplanmıştır. Bu dört boyut “*moda bilinçli tüketiciler*” (8 madde), “*yenilik arayan tüketiciler*” (5 madde), “*marka bilinçli tüketiciler*” (5 madde) ve “*kalite bilinçli tüketiciler*” (5 madde) olarak isimlendirilmiştir. Bu ölçek bir ön çalışma özelliği göstermektedir. Örneklem yeterliği KMO değeri 0,935 olmasına karşın çalışmanın geneli temsil edebilmesi için farklı yaş, eğitim, gelir grupları ile bölgesel özellikler dikkate alınarak genişletilmesi yararlı olacaktır. Öğrencilerin moda kıyafetlere ilişkin karar verme stilleri üzerinde yaş, en çok yaşanan yer, sosyo-ekonomik durum (SED), alışveriş sıklığı, satın alma yeri ve satın alma şeklinin etkisi varyans analizi ve t testi ile araştırılmıştır.

Anahtar kelimeler: Genç Tüketiciler, Moda Kıyafetler, Seçme, Karar Verme Biçimi

ABSTRACT

Young consumers, especially university students, represent an important part of future consumers. The role of women as future consumers in product categories such as clothing is important in the market. At the same time, it has been effective in the selection of young women consumers because of their high fashion leadership and shopping potential, and their increased use of social media and online shopping. The research was conducted on 822 female students at

¹Prof.Dr., Pamukkale Üniversitesi, vkalinkara@gmail.com

²Öğr.Gör., Pamukkale Üniversitesi, nkacar@pau.edu.tr

³Prof.Dr., Selçuk Üniversitesi, nkilinc@selcuk.edu.tr

Pamukkale University in Denizli and Selcuk University in Konya in order to determine the decision making styles of university students about fashion clothes. The form developed by the researchers has been finalized after expert evaluation and pilot application. The developed questionnaire was closed-ended five-point Likert type. Confirmatory Factor Analysis (CFA) with the LISREL 8.71 package program was used to determine whether the four-factor model has been verified. A four-factor structure was obtained as a result of the analysis made without any restriction with a measurement tool consisting of forty-five items. The chi square value for the four-factor proposed mode was found to be $152 (224, N= 882)= 1571.64, p <.001$. Compliance values frequently used in the measurements of DFA were found to have good compliance values with RMSEA= .086, SRMR = .076, CFI = .95, NNFI = .95. It was also found that the limit of 90% confidence interval (GA) for RMSEA ranged from .076 to .090. In the application of factor analysis, varimax axis rotation technique was used to interpret the data. In the four-factor structure, a total of 22 sentences, with a factor load of less than .50 (18 items) or disrupting the structure of the model (4 items) were excluded, and the calculations were made on 23 items. This four-factor model explains 66.53% of the total variance. The internal consistency coefficient of the 23-item four-factor scale was calculated as Cronbach alpha= ,932. These four dimensions are called “*fashion- conscious consumers*” (8 items), “*novelty-seeking consumers*” (5 items), “*brand-conscious consumers*” (5 items) and “*quality conscious consumers*” (5 items). This scale shows a preliminary study. Although sample KMO value is 0.935, it would be useful to expand the study by taking into consideration different age, education, income groups and regional characteristics in order to represent the overall study. The effect of age, the most experienced place, socio-economic status (SES), frequency of shopping, place of purchase and purchasing method on the decision-making styles of students in fashion attire were investigated by analysis of variance and t test.

Key words: Young Consumers, Fashion Apparel, Purchase, Decision-Making Styles

**GENÇ TÜKETİCİLERİN MODA KIYAFETLERİ SEÇMELERİNE İLİŞKİN KARAR VERME
STİLLERİ**
DECISION-MAKING STYLES OF YOUNG CONSUMERS IN THE PURCHASE OF FASHION
APPAREL

Velittin KALINKARA¹
İsmail SARI²

ÖZET

Giriş: Bilgi teknolojileri yaşlının günlük yaşamını desteklemekte ve kolaylaştırmaktadır. Aynı zamanda yaşlılara geniş ve esnek müdahaleler için fırsatlar sunmakta, daha uzun süre sağlıklı ve bağımsız yaşamalarına yardımcı olmaktadır. Son zamanlarda, teknoloji ve yaşlanma üzerindeki etkisi, genişleyen bir araştırma alanı haline gelmiştir. Bu ilgi daha çok bilgi teknolojisi kullanımının giderek daha fazla sağlık sorunu yaşayan yaşlıların bağımsız yaşamlarında yardımcı olabilmesine ve nüfus içinde yaşlı popülasyonunun artmasına bağlıdır. **Amaç:** Yaşlıların bilgi teknolojilerine yönelik tutumlarını araştırmak ve tutumlar üzerinde diğer bağımsız değişkenlerin etkisini belirlemektir. **Yöntem:** Bu tanımlayıcı, kesitsel bir çalışmadır. Örneklem, Denizli, Isparta, Antalya, Karabük, Erzurum ve Kırıkkale’de yaşayan 60+ yaşta 419 yaşlı bireyi içermektedir. Veriler, yaşlılara ilişkin genel bilgiler ve tutum ölçeğini içeren bir anket ile toplanmış, istatistiksel analizlerde parametrik testler (One-way ANOVA ve t testi) kullanılmıştır. **Bulgular:** Yaşlıların bilgi teknolojilerine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Rosen ve ark. (2013) tarafından geliştirilen 16 maddeden oluşan Likert tipi bir ölçek kullanılmış, ancak alt boyutlarından birinin yaşlılara uygun olmaması nedeniyle çalışma 12 madde üzerinden yürütülmüştür. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla veriler üzerinde açıklayıcı faktör analizi uygulanmış, faktör yükü ,50’nin altında olan ve ölçeğin yapısını bozan üç madde ölçekten çıkarılmış, 9 maddeden oluşan üç faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Bu üç faktör (*olumlu tutumlar, olumsuz tutumlar ve kaygı*) toplam varyansın % 73.2’sini açıklamaktadır. Ölçeğin KMO değeri ,752, Cronbach’s alpha değeri ,728 olarak bulundu. Grubun yaş ortalaması $65,4 \pm 0,235$, teknolojiye yönelik toplam tutum puanı $30,26 \pm 0,296$ ’dır. Bilgi teknolojilerine yönelik toplam tutum puanları ve alt boyutlar ile bazı bağımsız değişkenler arasındaki fark önemli bulunmuştur. Ön çalışma niteliğindeki bu ölçeğin geliştirilerek yaşlılara uygulanabileceği düşünülmektedir. **Sonuç:** Yaşlıların bilgi teknolojilerine yönelik tutumları ile kullandıkları sosyal ağ, sosyal ağa ulaşma aracı, internete giriş sıklığı ve sosyal ağları kullanım süreleri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Bilgi Teknolojileri, Tutum

ABSTRACT

Introduction: Information technologies support and facilitate the daily life of the elderly. At the same time, it offers opportunities for large and flexible interventions for the elderly and helps them to live longer and healthier. Recently, the impact on technology and aging has become an expanding research area. This interest depends more on the use of information technology to help the elderly survive more and more health problems and to increase the elderly population within the population. **Objective:** To investigate the attitudes of the elderly towards information technology and to determine the effect of other independent variables on attitudes. **Method:** This is a cross-sectional study. The sample consisted of 419 elderly people aged 60+ living in Denizli, Isparta, Antalya, Karabük, Erzurum and Kırıkkale. Data were collected by a questionnaire including general information about the elderly and attitude scale, and parametric tests (One-way ANOVA and t test) were used for statistical analysis. **Results:** In order to determine the

¹Prof.Dr., Pamukkale Üniversitesi, vkalinkara@gmail.com

²Öğr.Gör., Pamukkale Üniversitesi, siirekin@gmail.com

attitudes of the elderly towards information technology, Rosen et al. (2013) developed a Likert-type scale consisting of 16 items, but due to the fact that one of its sub-dimensions was not suitable for the elderly, the study was conducted on 12 items. In order to determine the construct validity of the scale, an exploratory factor analysis was applied on the data. Three items with a factor load of less than 50 were removed from the scale and three-factors structure consisting of 9 items was obtained. These three factors (*positive attitudes, negative attitudes and anxiety*) account for 73.2% of the total variance. The KMO value of the scale was .752, Cronbach's alpha value was found as .728. The mean age of the group was $65,4 \pm 0,235$ and the total attitude score for the technology was $30,26 \pm 0,296$. The difference between the total attitude points and sub-dimensions of information technology and some independent variables were found to be significant. It is thought that this pre-study scale can be developed and applied to the elderly. **Conclusion:** There was a positive relationship between the attitudes of the elderly towards information technologies and the social network they used, the means to reach the social network, the frequency of access to the internet and the duration of their use in social networks.

Key Words: Older Adults, Information Technology, Attitude

**YAŞLI BİREYLERİN BİLGİ TEKNOLOJİLERİ İLE SATRAŇ SPORU YAPABİLMELERİNİN
SAĞLANMASI; EĞİTİM MODELİ**
PROVIDING ELDERLY PEOPLE WITH KNOWLEDGE TECHNOLOGY AND CHESS SPORTS;
TRAINING MODEL

İsmail SARI¹**ÖZET**

Sosyal bir tanım olan emeklilik kavramı bireyin spor yaşamının sosyal konumu bakımından elinden alınması anlamına gelmektedir. Fiziksel ve zihinsel sporu elinden alınan birey sosyal konum olarak kendisini yaşlı olarak ifade etmektedir.

1990' lardan sonra ülkemizde gelişmeye başlayan bilgisayar kullanımı, hızla yaygınlaşmakla birlikte; bugün, kendisini yaşlı olarak ifade eden kuşağa yetiştirememiştir. Oysa yaşlı birey, teknolojik gelişmelere bağlı olan gelişen bilgisayarla tanışıklığını artırmak, yeni nesil ile arasındaki iletişimi koparmamak, dünyada ve ülkemizde olan gelişmeleri yakından takip etmek ihtiyacına sahiptir. Teknoloji kullanımı dönemselsel bir ihtiyaç olarak algılanmamalıdır. Yaşamın her evresinde bireylerin bundan faydalanmalarını sağlamalıdır. Bu nedenle bugünün yaşlılarının son yıllarda gelişen teknolojilerin uzağında kalmalarını önlemek ve soyutlamak, onların dünyaya erken gelmelerinin bir nedeni olmamalıdır. Yaşlı bireye bilgisayar kullanımının öğretilmesi gerekmektedir. Görsel kullanımın yaygınlaştığı günümüzde; olması gereken eğitim temel bilgisayar eğitimi değil, doğrudan bilgisayar kullanımıdır. Doğrudan bilgisayar kullanımı bir amaca yönelik olmalıdır. Doğrudan eğitim, satranç sporu örneklemeleri ile anlatılacaktır. Zihnin sürekli olarak işlenmesi, beynin zihinsel işlevlerinin geliştirilmesi, yaşama olan bağlılığın artırılması, dünyadaki gelişmelerle ve değişmelerle bağının kopartılmaması, her şeyden önemlisi toplumsal konumu yaşlı olan bireyin, yaşamdan kopartılmaması, yaşam boyu öğrenme özelliğinin, onlara göre genç olan bilgi teknolojilerinden doğrudan yararlanarak geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmamızda yaşlı bireyler için, satranç sporunun bilgi teknolojileri aracılığı ile yapılabilmesinin sağlanması, bilgi teknolojileri ve bilgisayar ağı yardımıyla sosyal ortamlar oluşturularak, satranç oynamalarının sağlanması, satranç sporunun önemi, örnek ders uygulamaları ile anlatılacaktır. Bilgi teknolojilerinin; satranç sporu aracılığı ile yaşlı bireylerde doğrudan kullanımı ve öğretimi ile yapılan çalışmaların, yaşam boyu öğrenme sürecine etkisi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar, İnternet, İletişim, Doğrudan Öğrenme, Satranç

ABSTRACT

The concept of retirement, which is a social definition, means that the individual is taken away from the social position of the sport life. The individual who is taken away from his physical and mental sport expresses himself as social position.

Computer use, which started to develop in our country after 1990s, has become widespread; today, he did not raise himself as the old generation. However, the elderly person needs to increase the acquaintance with the developing computer which is related to technological developments, not to break the communication with the new generation and to closely follow the developments in the world and in our country. The use of technology should not be perceived as a periodic need. It should ensure that individuals benefit from it at every stage of life. Therefore, preventing and isolating today's elders from developing technologies in recent years should not be a reason for them to come to the world early. Computer use should be taught to the elderly person. Nowadays, visual usage is becoming widespread. Training should be basic computer training, not direct computer use. Direct computer use should be directed

¹Öğretim Görevlisi, Pamukkale Üniversitesi Denizli Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri Bölümü, Bilgisayar Programcılığı Programı. ismailsari@pau.edu.tr

towards a purpose. Direct training will be explained by chess sport sampling. Continuous processing of the mind, improving the mental functions of the brain, increasing the commitment to life, not breaking up with the developments and changes in the world, most of all, the social status of the elderly person, the life-long learning feature, according to them, the young information technologies should be developed directly by using them.

In this study, it is aimed to provide chess sport by means of information technologies for elderly people, social environments by using information technologies and computer network, chess play, importance of chess sport, sample lesson practices. Information technologies; The effects of direct use and teaching in elderly people through chess sports will be examined in the lifelong learning process.

Keywords: Computer, Internet, Communication, Direct Learning, Chess.

**BİR ZAMANLAR ANADOLU'DA FİLMİ ÖZELİNDE GÖSTERGEBİLİMSEL FİLM
ÇÖZÜMLEMESİ VE ANLAMLANDIRMA**
ONCE UPON A TIME IN ANATOLIA SPECIAL MOVIE FILM ANALYSIS AND MARKUP IN
THE SEMIOTIC

Pelın YOLCU¹

ÖZET

Sinema, hareketli resimlerin birbiri ardına sıralanmasıyla oluşturulan bir anlam üretme aracıdır. Görsel ve işitsel öğelerin birleşimi ile oluşturulan öyküler, göstergeler aracılığıyla bir dil oluştururlar. Göstergeler ve gösterge aracılığıyla tanımlanan nesneler, semantik (anlambilim) bir ilişki içindedirler. Göstergebilimsel çözümleme yöntemi, her sanat dalında olduğu gibi sinemada da üstü örtülü olan göstergelerin ortaya çıkarılmasında kullanılan etkili bir yöntemdir. Göstergelerin ne olduğunun yanında, nasıl oluştuklarını ve ürettiği yan anlamlar üzerinde duran göstergebilim, bir iletişim dizgesi olan sinema dilinin anlaşılmasına da katkı sağlamaktadır.

Roland Barthes'in anlamlandırma yöntemi ile Saussure'ün gösterge anlayışının temel alındığı çalışmada, sinema göstergebilimi üzerine yoğunlaşmıştır. Bu bağlamda, Bosna Hersek ve Türkiye ortak yapımı olan ve Eurimages tarafından desteklenen yönetmenliğini Nuri Bilge Ceylan'ın yaptığı Bir Zamanlar Anadolu'da adlı film, Barthes'in anlamlandırma yöntemi ile Saussure'ün gösterge anlayışı temel alınarak çözümlenmiştir. Filmden belirli sekanslar seçilerek, göstergelerin ürettikleri anlamlar çözümlenmeye ve yorumlanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın amacı, göstergebilim ve sinema ilişkisini açıklamak ve bu doğrultuda göstergebilimsel film çözümlerine bir örnek oluşturmaktır.

Anahtar kelimeler: Sinema, Gösterge, Göstergebilimsel Çözümleme,

ABSTRACT

Films, motion pictures created in the order of succession is to produce meaning. Created by a combination of video and audio stories, through indicators form a tongue. Indicators and indicators identified through the objects, semantics (semantics) are in a relationship. Semiotic analysis method, in every branch of art cinema as an implicit indication that it is an effective method used in uncovering. Indication of what happened next, as well as how they are made and produce meanings standing on semiotics, a communication system which contributes to our understanding of cinematic language. Roland Barthes Saussure's index by the method of interpretation of the concept underlying the study has focused on theater semiotics.

In this context, Bosnia and Herzegovina and Turkey co-production and Eurimages supported by director Nuri Bilge Ceylan's doing Once Upon a Time in Anatolia movie, Barthes's interpretation methods with Saussure's indicator approach based had been resolved. Selecting specific sequences from the film, they produce meanings of the indicators and is tried to be solved. The purpose of the study, and explain the relationship between semiotics and cinema in this direction is to create an example of semiotic film solution.

Keywords: Cinema, Indicator, Semiotic Analysis

¹Öğr.Gör. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

FAİL-SAFE FİLMİYLE SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNE ELEŞTİREL BİR BAKIŞ FAIL-SAFE WITH THE COLD WAR PERIOD FILM A CRITICAL LOOK

Pelin YOLCU¹

ÖZET

Yirminci yüzyılın sonunda uluslararası arenada ciddi değişimler gerçekleşti. Bu değişiklikler öncelikle 40 yıldan fazla dünyaya hâkim olan iki kutuplu sistemin ortadan kalkmasıyla birlikte yerini tek kutuplu sistemin almasıyla; ardından da çok kutuplu sistemin gelmesiyle, süper güçlerden birisinin siyasi ve ekonomik anlamda yön değiştirmesi ve uluslararası sistemin kökten başkalaşmasıyla karakterize edilebilirler. En önemli göze çarpan değişim soğuk savaş dönemindeki uluslararası sistemde görülmüştür. 1973 ekonomik krizinden hemen sonra refah-devleti uygulamaları ve demokrasi girişimleri toplumların taleplerindeki artıştan dolayı kesintiye uğramıştır. Ancak, uluslar arası ilişkilerin hız kazanması ekonomi, askeri ve ticari alanlarda rekabete yol açmıştır. Bunun yanında, toplumlararası farklılıklar da yavaş yavaş artmış, bazıları hızla büyürken diğerleri aynı kalmıştır.

Anahtar sözcükler: Soğuk Savaş, Sinema, ideoloji, Süper Güçler

ABSTRACT

At the end of the twentieth century, significant changes took place in the international arena. These changes primarily dominating the world with more than 40 years after the disappearance of the bipolar system replaced along with getting a unipolar system; then with the arrival of a multi-polar system, one of the super power shift in political and economic terms, and the international system can be characterized by a radical metamorphosis. Most of the cold war era conspicuous change was seen in the international system. Immediately after the 1973 economic crisis, the welfare-state policies and community initiatives democracy was interrupted due to the increase in the demand. However, the acceleration of international relations, economy, military and commercial areas has led to competition. In addition, the inter-communal differences gradually increased, and some were growing rapidly while others remain the same.

Keywords: The Cold War, Cinema, Ideology, Great Powers

¹Öğr.Gör. Dicle Üniversitesi, Diyarbakır Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

İLHANLILAR DÖNEMİ'NDE MERÂGA VE TEBRİZ GÖZLEMEVLERİ MERÂGA AND TEBRİZ OBSERVATIONS IN THE PERIOD OF ILKHANIDS

Seyfettin KAYA¹

ÖZET

Astronomi bilimi (İlm-i Nucûm) Eskiçağlardan beri insanoğlunun dikkatini çeken önemli bir bilim dalıdır. İnsanlar yaşamlarını kolaylaştırmak, zaman mevhumunu dikkatli kullanmak ve gündelik hayatlarını kolaylaştırmak için astronomi bilimi ile ilgilenmeye başlamışlardır. Bu ilgi ve alaka bir sonraki çağ olan Ortaçağ'da da devam etmiş ve Türk-İslam dünyasının çalışma alanı ve üzerinde yoğunlaştıkları bir saha haline gelmiştir. Bu arada İslamiyet'e ilgi duyan, ancak hâlâ kabul etmemiş olan İlhanlılar da astronomi bilimine ilgi duymuşlardır. İstilacı bir yaklaşımla servis edilen İlhanlılar, bilinenin aksine bilim ve kültür sahasına da önem vermişlerdir. İlhanlılar Hülâgü Han Dönemi'nde (1256-1265), ele geçirilen Bağdat ve İslam coğrafyasında bulunan değerli eserler ve dönemin önde gelen bilim adamları kendi ülkelerinde başta astronomi bilimi olmak üzere tıp, matematik ve kimya bilimlerinde faaliyetlerde bulunmaları için istihdam etmişlerdir.

İlhanlı hükümdarlarından Hülâgu Han Azerbaycan'ın Merâga şehrinde zamanın en modern aletleriyle donatılmış bir rasathane inşa etmiştir. Nasîrüddîn Tûsî ve dönemin önde gelen bazı bilim adamlarını buraya toplamıştır. Büyük paralar harcanarak kurulan rasathanede görkemli bir kütüphaneye de yer verilmiştir. Irak, İran ve Suriye bölgelerinde toplanan kitaplar bu kütüphaneye taşınmıştır. Bu kütüphanede 400 bin el yazması kitabın bulunduğu iddia edilmektedir. Hülâgu Han, Nasîrüddîn Tûsî ile Merâga'da topladığı dönemin önde gelen bilim insanları ekibinden rasatlar yapmalarını ve bu rasatların sonuçlarını 12 yılda tamamlanmalarını istedi.

İlkçağ ve Ortaçağ astronomisi, Batlamyus'un Yer merkezli (Jeosantrik) astronomisinin etkisi ile gelişmiştir. Batlamyus'un çalışmaları ile matematiksel kuramlar üzerine kurulan Yer merkezli (Jeosantrik) evren modeli Kopernik dönemine kadar astronomi alanında doğru bir tez olarak varlığını sürdürmüştür. Ancak bu kuramda bir takım eksiklikler vardı. Bu eksikliklere önce Mısır, sonra Endülüs'ten itirazlar yükselmiştir. Bu noktada devreye giren ve Moğollar döneminde faaliyet gösteren Nasîrüddîn Tûsî ve Merâga Matematik-Astronomi Okulu yaptığı çalışmalar ile alternatif bir gezegen modeli geliştirmiştir. Özellikle Nasîrüddîn Tûsî ve Merâga Matematik-Astronomi Okulu'nun yaptığı çalışmalar Kopernik tarafından ileri sürülen günümüz astronomi anlayışına giden yolda önemli bir basamak olmuştur.

İlhanlılar Dönemi'nde rasat yapılan bir diğer gözlemevi de Tebriz'de inşa edilmiştir. İslâmiyet'in İlhanlıların resmî dini olmasını sağlayan İlhanlı hükümdarı Gazan Han (1295-1304), 1300 yılında Tebriz'de giderleri Vakıf tarafından karşılanan bir gözlemevi kurmuştur. Bu gözlemevinde güneş gözlemleri için yeni gözlem aletleri geliştirilip kullanılmıştır.

Anahtar kelimeler: İlhanlılar, Astronomi, Merâga, Tebriz, Nasîrüddîn Tûsî

ABSTRACT

The science of astronomy (ilm-i nucûm) is an important science that has attracted the attention of human beings since ancient times. People have begun to be interested in astronomy science in order to make their lives easier, to use time and to make their daily life easier. This interest and relevance continued in the Middle Ages, which was the next age, and became a field where the Turkish-Islamic world was focused on the field of study. In the meantime, the Ilkhanians who were interested in Islam but still did not accept them were interested in astronomy. Ilkhanians, who were served with an invasive approach, gave importance to science and culture field in contrast to the known ones. Ilkhanians Hulagu Khan Period (1256-1265), Baghdad and the

¹Dr. Öğr. Üyesi, Siirt Üniversitesi Fen-Edebiyat Fak. Tarih Bölümü Ortaçağ Anabilim Dalı, seyfettin.kaya@siirt.edu.tr

valuable works of the Islamic geography found in the period and the leading scientists in their own countries, especially in astronomy, medicine, mathematics and chemical sciences to work in the sciences have been employed.

Hulagu Khan, one of the İlhanlı rulers, built an observatory in the city of Merâga, Azerbaijan, equipped with the most modern equipment of the time. He gathered some of the prominent scholars of his time. In the observatory, a large library was built and a magnificent library was included. Books collected in Iraq, Iran and Syria have been moved to this library. There are 400 thousand manuscripts in this library. Hulagu Khan, Nasiruddin Tûsî and Merâga'da gathered from the period when the team of scientists to make observations and the results of these observations to be completed in 12 years.

Ancient and medieval astronomy developed with the influence of Ptolemy's Earth-centered (Geosentric) astronomy. The Earth-centered (Geosentric) universe model, based on the studies of Ptolemy and mathematical theories, continued until the Copernican period as an accurate thesis in the field of astronomy. However, there were some shortcomings in this theory. These shortcomings were raised by Egypt and then by the objections from Andalusia. At this point Nasîrüddîn Tûsî and Merâga Mathematics-Astronomy School, which was active during the Mongols period, developed an alternative planet model. Especially the studies of Nasîrüddîn Tûsî and Merâga School of Mathematics and Astronomy have been an important step on the way to today's astronomy concept which was put forward by Copernicus.

Another observatory in the Ilkhanians Period was built in Tabriz. Ilkhanians ruler Ghazan Khan (1295-1304), who helped Islam to be the official religion of the Ilkhanians, established an observatory in 1300 in Tabriz, whose expenses were covered by the Foundation. New observation instruments for solar observations were developed and used in this observatory.

Key words: İlhanis, Astronomy, Merâga, Tabriz, Nasîrüddîn Tûsî

İŞ-AİLE YAŞAMI ÇATIŞMASI İLE İŞ TATMİNİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: ANKARADAKİ 4-5 YILDIZLI OTELLERİN YIYECEK İÇECEK DEPARTMANI ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR UYGULAMA

THE RELATIONSHIP BETWEEN BUSINESS-FAMILY LIFE CONFLICT AND JOB SATISFACTION: AN EXAMINATION ON EMPLOYEES OF FOOD AND BEVERAGE DEPARTMENT OF 4-5 STAR HOTELS IN ANKARA

Müjdat ERTÜRK¹

ÖZET

Yılın 365 günü, günün 24 saati hizmet veren otel işletmelerinde çalışan işgörenlerin çalışma saatleri diğer sektörlerde çalışan işgörelere göre farklılık göstermektedir. Yine otel işletmelerinin yapısı ve işleyişi gereği gerçekleşen talep dalgalanmaları, bazı dönemlerde otel işletmelerinde çalışan işgörenlerin normalin üstünde bir performansla ve mesai süresi ile çalışmasını gerekli kılmaktadır. Bu yoğun dönemleri atlatabilmek için ailesine harcaması gereken zamanlarda yüksek bir tempo ile çalışmak zorunda kalan işgören, bir noktadan sonra ailesi ile çatışmalar yaşamaya başlamaktadır. Yaşanan bu çatışma ise işgörenin iş tatminini olumsuz etkilemektedir. İşi ve ailesi arasında yaşadığı çatışma işgörenin performansını da düşürmektedir. Bu çalışmada iş-aile yaşam çatışması ve iş tatmini arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu amaçla Ankara'da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otellerin yiyecek içecek departmanı çalışanı 306 işgören üzerinde bir araştırma yapılmıştır. Verilerin toplanabilmesi için Netemeyer vd. (1996) tarafından geliştirilen iş-aile yaşam, aile-iş yaşam çatışması ölçeği ve Tezer (1991) tarafından geliştirilen iş doyum ölçeği kullanılmıştır. Araştırmada öncelikli olarak iş-aile yaşam çatışmasının iş tatminine etkisi var mıdır sorusuna cevap aranmıştır. Diğer taraftan araştırmaya katılanların demografik değişkenleri açısından iş-aile yaşam çatışması ve iş tatmini düzeyleri arasında farklılık olup olmadığının araştırılması da çalışmanın amaçları arasındadır. Araştırma sonuçlarına göre iş-aile yaşam çatışması ile iş tatmini arasında ters yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan korelasyon analizi sonucunda iş-aile yaşam çatışması ile iş tatmini arasında ters bir ilişki bulunmuştur. Diğer yandan yapılan regresyon analizi sonucuna göre, iş-aile yaşam çatışması, iş tatmini üzerinde %16,8'lik bir etki ortaya koymaktadır. Başka bir deyişle iş-aile yaşam çatışması arttıkça iş tatmini azalmaktadır. Cinsiyet değişkeni açısından, medeni durum değişkeni açısından, çalışılan bölüm değişkeni açısından iş-aile yaşam çatışması ve iş tatmini düzeyi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Yaş değişkenine göre 51-60 yaş aralığında bulunan çalışanlar diğer yaş aralığında bulunan çalışanlara göre daha az düzeyde iş-aile yaşam çatışması yaşadıkları tespit edilmiştir. Yine aynı yaş aralığında yer alan çalışanlar iş tatmini düzeyi açısından da diğer yaş aralığında bulunan çalışanlara göre yüksek ortalamaya sahiptirler. Başka bir deyişle iş-aile yaşam çatışması azaldıkça iş tatmini artmaktadır. İşgörenin çalıştığı otel işletmesinin yıldız sayısı değişkeni açısından 5 yıldızlı otellerde çalışan işgörenlerin, 4 yıldızlı otellerde çalışan işgörelere göre daha yüksek düzeyde iş tatmini yaşadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş Aile Yaşam Çatışması, İş Tatmini, Yiyecek İçecek Departmanı Çalışanları

ABSTRACT

The working hours of the employees working in the hotels offering services round the clock for 365 days differ from the working hours of the employees working in other sectors. In addition, the demand fluctuations due to the structure and operation of the hotels require the employees working with higher performance and over time. An employee who has to deal with a huge workload in order to overcome these peak periods when they should spend time with his/her family starts to have conflicts with his/her family after a certain point. This conflict has a

¹Dr., Eskişehir Tepebaşı Ali Güven Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, mujdate26@gmail.com

negative impact on the job satisfaction of the employee. The conflict he experiences between his business and his family also decreases the performance of the employee. In this study, the relationship between the business-family life and job satisfaction is examined. For this purpose, a research was conducted on 306 employees working in the food and beverage departments of 4 and 5-star hotels in Ankara. The scales of business-family life, family-business life conflict developed by Netemeyer and et. al (1996) and the job satisfaction scale developed by Tezer (1991) were used for data collection. First of all, the answer to the question whether the business-family life conflict has an effect on job satisfaction was sought. On the other hand, examining whether there is a difference between the levels of business-family life conflict and job satisfaction in terms of demographic variables of the participants was also one of the purposes of the study. According to the research results, an inverse relationship was found between business-family life conflict and job satisfaction. As a result of the correlation analysis, an inverse relationship was identified between business-family life conflict and job satisfaction. On the other hand, according to the results of the regression analysis, business-family life conflict has an effect of 16.8% on job satisfaction. In other words, job satisfaction decreases whereas the business-family life conflict increases. No significant difference was found between the levels of business-family life conflict and job satisfaction, in terms of gender, marital status, and the business department variables. According to the age variable, it was found out that the employees who are in the 51-60 age group experienced less business-family life conflict than the employees in the range of other ages. Furthermore, the employees who are in the same age range have higher average than the employees in the range of other ages in terms of job satisfaction level. In other words, job satisfaction increases when the business-family life conflict decreases. In terms of the variable of the number of stars at a hotel where the employee works, it has been noted that the employees working in 5-star hotels experience higher job satisfaction compared to the employees working in 4-star hotels.

Keywords: Business - Family Life Conflict, Job Satisfaction, Employees of Food and Beverage Department

WHAT MUST AUTHORS TAKE INTO ACCOUNT WHEN WRITING ABOUT THE MIGRATION INTO THE REPUBLIC CALLED SAKARTVELO//GURCISTAN/GEORGIA

Natela B. POPKHADZE¹

ÖZET

Recent wars in Iraq and Syria have caused the outflow of parts of the local population and their influx into other countries causing additional political, ethnic, economic and health care problems. The United Nations Organization, the Organization of the Security and Cooperation of the Countries in Europe – the OSCE and other International Organizations have in their staff experienced experts, nevertheless these experts may not be supposed to know local ethnic histories so well as to distinguish the truth from misinformation in the materials supplied to them by conflicting political groups. My nation is grateful to the international organizations and persons that stressed the territorial integrity of Georgia Republic//Sakartvelo//Gurcistan within the internationally recognized borders and urge the Russian Federal Republic to DE occupy two regions of the Republic Georgia. I shall focus on the fact that our delegations presented diminished territorial claims to the International conferences held in 1916-ies in Paris and elsewhere. Prof. Mose G. Janashvili prepared a good text for those conferences but Prof. Ivane Javakhishvili's text was chosen by our authorities, unfortunately. I shall compare these two texts that of Janashvili and Javakhishvili and reveal differences. I shall talk also about the data e-mailed to me from Geneva from the archive of the League of the Nations – 70 pages – concerning the debate on the independence and territory of Georgia discussed by experts at the sessions in 19017-ies. Our delegation stressed in its Petition to the International Organizations that many ethnic Kartuels//Georgians died for the Christian Faith in past centuries and as the Christian faith was and is the leading religion in Europe, our delegation expected a brotherly attitude from the rest of Europe. I suppose that this attitude was and still is the point that antagonizes the local and immigrant population in our republic. I shall present excerpts from the English language translation of the Kartuli//Georgian text Tsamebai shvidta qhrmata Kolaelta//Misfortunes of Seven Children living at Kola regionI situated at the highland where the River Kura//Mtkvari started to flow. It will demonstrate the life of unhappy population with the new arrivals that settled in the neighborhood there. After having learned the Sumerian, the Akadian, the Luvian/Anatolian and the Urartu language at the University in Tiflis I became convinced in the importance of teaching the basics of the pre-Christian local religion in ancient Georgia – to the general public in our republic -in the future, using archaeological material and other documents published in several languages since 1900-ies. The Epic about Gilgamesh was translated by Prof. Mikheil Tseretheli and published in Istanbul in our language in 1924 when only French, German and English translations of that important epic existed in those days. Translation in our language was the fourth. This fact was stressed by Prof. Nino Samsonia at the International Conference dedicated to Gilgamesh epos held in London in 2013. Prof. Mose G. Janashvili translated another great piece of literature called Hammurabi's Law Codex into the Kartuli //Georgian language in 1918. It is in his archive in Tiflis still unpublished. Another theme of my presentation is the wrongs done by authors by publication of false, baseless assumptions concerning ethnic histories of the population of Georgia and the nearby areas. One of the false assumptions is that ethnic Allan population being ousted by the Mongol invaders in the14th century from various areas of their nomadic regions were the relations of the population that lived in Georgia's northern areas. I shall criticize excerpts about it in a recent publication of Prof. a. Vinogradov in Moscow. I shall touch another important topic: the word *shkviti* means the mathematical number 7 in our national language. The Hellenic historical sources in former centuries misinterpreted that word considering it to be a non-Georgian foreign nation's name. The writing and the pronunciation of that word *Shkviti* has been distorted in writings in English to the form *Scythian* pronounced differently and causing misinformation. I shall stress the importance of the

¹Dr., Scholarly Information Center at Phassis Academy in Tiflis, Aiakolkhetikardugeorgia@gmail.com

World Congress in Historical Studies held at the University of Oslo in 2000 - against the misuse and distortion of history in many areas of the modern world. All principal international organizations participated in it in Aug. 8-12. My presentation was about the distortion of history concerning several areas of Sakartvelo//Georgia. I wish to talk at the International Symposium at Kartepe2018 about an opera singer Marlen Adamadze. He emigrated to Istanbul due to the devastation of Tiflis after a Coup in 1991 in Tiflis. He married in Istanbul a local singer. They have adaughter Lale Adamadze. All three singers are successful in Istanbul. Videos are available at YouTube. I shall present excerpts from their public presentations.

The methods used by me are the interviews, search and comparison of the data of various publications in Kartuli/Georgian, English and Turkish languages.

The results of my investigation prove that it is necessary to reveal misinformation in historical studies concerning ethnic history of the population of Sakartvelo//Georgia and of the nearby areas and make firm steps towards revealing true ethnic histories. The core of my presentation will be the research on the attitude of the local population in Tiflis to the tourists and immigrants radically differing by their dress habits and other vivid characteristics including their languages. I shall present samples of publications in Tbilisi revealing the distress of the local population with the economic activity of the new foreigners that have distorted the landscape with massage centers in the heart of Tiflis, in fact being the prostitution areas causing the indignation of the local population resulting in the anger against the Republican government that is unable to protect decent, clever, educated and honest citizens of the area from the imposition of vulgar foreign habits that have been prohibited by local laws for millennia.

Birds of a feather flock together – this idea has been proved to be true for millennia and its violation causes the distress of millions of decent persons. It is natural for persons to wish to live among their ethnic relations. The local regional moral is tested for centuries and the imposition of attitudes that break local ways of dress, eating, talking language and social habits need not be encouraged.

Keywords: Migration, Georgia, Emigrat